



KONTROLI I LARTË I SHTETIT

Raport përfundimtar i auditimit të ushtruar në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave

RAPORT PËRFUNDIMTAR AUDITIMI

“AUDITIM PËRPUTHSHMËRIE”

DREJTORIA E PËRGJITHSHME E DOGANAVE

TIRANË, SHTATOR 2022

PËRMBAJTJA:

Nr.	Titulli	Faqe
I	PËRMbledhje Ekzekutive	3-9
I.1	Përshkrim i shkurtër i Projektit të Auditimit	3-3
I.2	Përshkrim i gjetjeve kryesore dhe rekomandimeve	3-6
I.3	Konkluzioni i përgjithshëm dhe Opinioni i auditimit	6-9
II	HYRJJA	9-13
II.1	Objektivat dhe qëllimi	9-10
II.2	Identifikimi i çështjes	10-10
II.3	Përgjegjësitë e strukturave drejtuese	10-10
II.4	Përgjegjësitë e audituesve	10-10
II.5	Kriteret e vlerësimit	11-12
II.6	Standardet e auditimit	12-13
II.7	Metodat e auditimit	13-13
II.8	Dokumentimi i auditimit	13-13
III	PËRSHKRIMI I AUDITIMIT	14-85
III.1	Informacion i përgjithshëm mbi subjektin nën auditim	14-14
III.2	Përshkrimi i rezultateve sipas drejtimeve të auditimit	14-85
III.2.1	Auditimi i zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme.	14-14
III.2.2	Auditimi mbi planifikimin dhe realizimin e të ardhurave doganore.	15-31
III.2.3	Auditimi i borxhit doganor, gjendja dhe masat e marra për rikuperimin e tij për periudhën nën auditim si dhe përputhshmëria e aktiviteteve të kryera për faljen e detyrimeve doganore, kontabilizimi i tyre bazuar në legjislacionin në fuqi. Auditimi i procedurave të ndjekura për mallrat e sekuestruara apo konfiskuara për periudhën nën auditim.	31-41
III.2.4	Mbi planifikimin dhe zbatimin e planit të buxhetit, bazuar në ligjin organik të buxhetit të shtetit, nr. 9936, datë 26.06.2008 nëPër menaxhimin e sistemit buxhetor në RSHò, i ndryshuar; ligjin nëPër buxhetin e shtetitò të vitit 2021, si dhe aktet nënligjore, organike dhe vjetore mbi planifikimin, monitorimin dhe zbatimin e buxhetit të shtetit.	42-46
III.2.5	Mbi planifikimin dhe zbatimin e kërkesave të Ligjit nr. 162/2020 nëPër prokurimin publikò dhe VKM nr. 285, datë 19.05.2021 nëPër miratimin e rregullave të prokurimit publikò.	46-61
III.2.6	Auditimi i menaxhimit dhe administrimit të burimeve njerëzore në përputhje me legjislacionin në fuqi.	61-74
III.2.7	Auditim mbi menaxhimin financiar, kontrollin dhe auditin e brendshëm.	74-83
III.2.8	Të ndryshme të dala gjatë auditimit.	83-85
IV	GJETJET DHE REKOMANDIMET	85-93

I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

I.1. Përshkrim i shkurtër i Raportit të Auditimit:

Mbështetur në ligjin nr. 154/2014, datë 27.11.2014 në Mbi organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, si dhe bazuar në Programin e Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, ndryshuar me shkresën nr. 362/2, datë 01.06.2022 dhe Shkresën nr. 362/3, datë 06.07.2022 të Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, Kontrolli i Lartë i Shtetit auditoi Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave. Në përfundim të auditimit, hartoi Projekt Raportine Auditimit, bazuar në Letrat e punës, Akt Konstatimet, vërejtjet e bëra nga subjekti në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, etj., sipas drejtimeve të auditimit të përcaktuara në Programin e Auditimit. Projekt Raporti i Auditimit u dërgua në subjekt me shkresën nr. 362/13, datë 27.07.2022, njohja e të cilit është konfirmuar nga subjekti i audituar, me shkresën përcjellëse nr. 6729/28, datë 24.08.2022, protokolluar në KLSH me nr.362/18, datë 29.08.2022. Mbi këtë bazë është hartuar Raporti Përfundimtar i Auditimit.

I.2. Përmbledhje e gjetjeve kryesore:

Nr.	Përmbledhje e gjetjes	Ref. në RPA	Rëndësia	Rekomandimi
1	Nga auditimi i dokumentacionit dhe të dhënave të vëna në dispozicion nga Sektori i Monitorimit të Borxhit Doganor në 31.12.2021, gjendja e borxhit doganor rezulton në shumën 45,711,586,501 lekë, e përfaqësuar nga 4,688 raste. Borxhi i trashëguar përgjatë viteve rezulton gjithmonë në rritje, ku për vitin 2021 ka pësuar një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 % shtesë, ku si faktorë në ecurinë jo të kënaqshme të stokut të borxhit doganor evidentojmë: Nga auditimi ka rezultuar se, nga ana e Drejtorisë së Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave, Sektori i Borxhit, përgjithësisht është mjaftuar vetëm në evidentimin e borxhit doganor të raportuar nga degët doganore. Nisur nga situata e vështirë e stokut të borxhit, analizimi i gjendjes, ecurisë në vite, vlerësimi i risqeve aktuale dhe atyre eventuale, nuk janë ndërmarrë aktivitete kontrolli shtesë për minimizimin e risqeve të cilat kanë ndikuar negativisht në rikuperimin e borxhit doganor. Transferimi i përgjegjësi për vjeljen e detyrimeve nga Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave drejt Degëve Doganore, ku në pjesën më të madhe të Degëve Doganore ka vetëm 1 (një) punonjës përgjegjës për arkëtimin e detyrimeve, pra pa e shoqëruar transferimin e kësaj përgjegjësie me burime njerëzore të nevojshme për ndjekjen e procedurave të evidentimit, njoftimit, monitorimit të debitorëve, duke shtuar edhe trendin në rritje të detyrimeve (raste dhe vlerë) ka sjellë mos efektivitet dhe mungesë rezultatesh të kësaj strukture në Degët Doganore, ku veçojmë 3 (tre) Degët	Pika III.2.3 Faqe 31-41	E lartë	1. Titullari i Institucionit, Grupi i Menaxhimit Strategjik, si dhe strukturat e menaxhimit të borxhit në DPD, të marrin masa për hartimin e një strategjie mbi menaxhimin e borxhit doganor, duke ndërmarrë aktivitete kontrolli shtesë, si rishikimi apo nxjerrja e udhëzimeve apo përdorimi i metodave të reja në ekzekutimin e tij, me qëllim rritjen e efektivitetit në rikuperimin e borxhit doganor. 2. Nga ana e Titullarit të DPD-së në bashkëpunim me strukturat drejtuese, të merren masa, për plotësimin e organikës së specialistëve të borxhit, në degët doganore të cilat kanë performancë negative, si dhe të rishikojë mundësinë e shtimit të organikës me specialistë të borxhit, sidomos në degët që zënë peshën specifike më të lartë në totalin e borxhit doganor (Dega e Doganës Tiranë, Durrës dhe Fier).

	Doganore përkatësisht Tiranë, Durrës dhe Fier, në të cilat stoku i borxhit është në vlerën 39,631,082,585 lekë ose në masën 86,7% e totalit. Nga verifikimi i dokumentacionit rezultoi se nga ana e Autoriteteve Doganore, për urdhrat e ekzekutimit të cilat janë dërguar pranë zyrave të përmbartimit (shtetërore ose private), rezultatet e arritura janë të papërfillshme, për rrjedhojë nuk kanë një efektivitet në rikuperimin e borxhit. Nga ana e tyre raportohet se shumica e subjekteve debitorë nuk kanë gjendje në llogaritë bankare apo nuk kanë pasuri të luajtshme ose të paluajtshme të regjistruara në emrin e tyre. Nga ana e DPD-së dhe Degëve Doganore është mjaftuar që urdhrat e ekzekutimit dhe rikuperimin me forcë të detyrimeve të papaguara (sekuestros konservative) të kryhen vetëm përmes zyrave të përmbartimit, të cilat aktualisht nuk rezultojnë të kenë qenë efektive, referuar rezultateve të arritura.			
2	Nga auditimi mbi menaxhimin e burimeve njerëzore ka rezultuar se: Në lidhje me rekrutimin e punonjësve, është konstatuar se në 3 raste, nuk është zhvilluar nga ana e DPD-së asnjë procedurë shpallje, verifikimi apo konkurrimi, por është lidhur kontrata individuale e punës në mënyrë të menjëhershme; në 11 raste, nga këqyrja e dokumentacionit të kandidatëve të shpallur fitues, ka rezultuar se, nuk është dorëzuar dokumentacioni vërtetues i kërkesave të përgjithshme dhe po në 11 raste, janë pranuar dokumente përtej datës së vendosur në njoftimin për shpallje konkurrimi; në 2 raste kandidatët e kualifikuar të cilët kanë rezultuar fitues, nuk plotësonin kërkesat e përgjithshme apo të veçanta të përcaktuara në shpalljen për konkurrim; në 2 raste, nëpunësit civil të emëruar në periudhë prove janë transferuar në pozicione të tjera, si dhe Komiteti i Përhershëm i Pranimit prej 3 anëtarësh, ngritur me Urdhrin Titullar të DPD-së, nr. 9643/2, datë 08.05.2019, me ndryshime ka nxjerrë një listë të kandidatëve të kualifikuar, vlerësuar me pikë për pozicionet respektive, por ka raste që pikët e grumbulluara janë shënuar vetëm për fituesin, pa përfshirë në vlerësim të gjithë kandidatët pjesëmarrës, në kundërshtim me përcaktimet në rregulloret përkatëse, duke cenuar kështu parimet e transparencës dhe barazisë. Në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, në rastet e masave disiplinore të marra ndaj punonjësve ka rezultuar se, nuk janë respektuar afatet e njoftimit për përfundimin	Pika III.2.5 Faqe 46-61	E lartë	Drejtori i Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, dhe Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore të marrin masa të menjëhershme për: 1. zbatimin në mënyrë rigorozë të procedurave të konkurimit, në mënyrë të tillë që rekrutimi i punonjësve të jetë sa më i hapur dhe transparent, si dhe të sigurojë që kandidatët e kualifikuar dhe të shpallur fitues, të plotësojnë kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të kushteve për aplikim dhe gjithashtu të respektojnë afatet e dorëzimit të dokumentacionit. 2. Respektimin e afateve dhe njoftimin në kohë të punonjësve të cilët rregullojnë marrëdhëniet e punës sipas Kodit të Punës, për të gjitha rastet e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës, si dhe për rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi; 3. Evitimin e vendimmarrjeve nga ana e Komisionit Disiplinor, pa përfaqësimin e duhur, si dhe evitimin e vendimeve të Komisionit Disiplinor, në dhënien e masave disiplinore të nivelit të Lartë nga shërbimi civil në mënyrë të paargumentuar, pa bazuar në fakte dhe të pambështetur në aktet ligjore dhe nënligjore, me qëllim mos krijimin e efekte financiare negative në buxhetin e shtetit, për likuidime vendimesh gjyqësore, për largime të padrejta nga puna ndaj ish punonjësve. 4. nxjerrjen e përgjegjësive dhe eliminimin e të gjitha rasteve të

	e marrëdhënieve të punës nga ana e punëdhënësi të parashikuara nga Kodi i punës në 2 raste; nuk janë respektuar procedurat në rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi, si dhe në 3 raste Përbërja e Komisionit Disiplinor nuk ka qenë me përfaqësim të duhur. Në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, mbi transferimin e punonjësve brenda sistemit kanë rezultuar se në 5 raste, sipas <i>Tabelës anekse nr.6.5</i>, transferimi është realizuar në kundërshtim me legjislacionin në fuqi, pasi janë realizuar transferime nga pozicion jo pjesë të shërbimit civil në administratën doganore në pozicion me status nëpunësi civil, si dhe janë realizuar transferime nga pozicion me status nëpunësi civil në pozicion jo pjesë të shërbimit civil në administratën doganore dhe në 74 raste sipas <i>Tabelës anekse nr.6.6</i>, për vitin 2021 transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në kundërshtim me legjislacionin në fuqi.			evidentuara, për transferime të punonjësve që nuk gëzojnë statusin e nëpunësit civil në pozicione të shërbimit civil dhe anasjelltas dhe për transferimet për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në tejkalim të afateve ligjore të respektojë afatet kohore të transferimeve, ku dhe në urdhrin e transferimit të parashikohet kohëzgjatja dhe transferimi të kryhet brenda të së njëjtësi kategori që ai zotëron, në mënyrë të tillë që transferimet e kryer të mos sjellin efekte financiare negative në buxhetin e shtetit.
3	Nga auditimi mbi zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë me objekt <i>ëmarrëdhëniet e punës</i>, është evidentuar se: - Shuma e likuiduar përgjatë vitit 2021, për ish punonjësit e larguar nga puna, si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të formës së presë, ka rezultuar në shumën 18,856,179 lekë. Shpenzimet për ekzekutim të vendimeve gjyqësore nëPër largim nga puna/dhe ose shërbimi civilò për vlerën e cituar më lart, konsiderohen shpenzime të panevojshme, si rrjedhojë e veprimeve të paligjshme të institucionit. Përdorimi i këtyre fondeve buxhetore për paga të punonjësve, të cilat nuk kanë punuar për periudhën që janë paguar duke rënduar shpenzimet e vitit 2021, janë cilësuar si shpenzime pa efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet i fondeve buxhetore; - Gjithashtu, është konstatuar se Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore nuk është kryer vullnetarisht, me qëllim evitimin e shpenzimeve të panevojshme, por është kryer me përmbaues privat, duke shpenzuar në këtë mënyrë shumën prej 1,355,505 lekë, e cila rëndon në buxhetin e shtetit, për vlerat e ndërmjetësimit të cilat indeksohen në bazë të vlerës së padisë, shumës që përfiton kreditori gjyq fitues. Për sa më sipër, vlera prej 20,211,684 lekë, paguar gjyq fituesve për vitin 2021 dhe shpenzimet për shërbimin përmbaues, do të konsiderohen efekt financiar negativ shkaktuar buxhetit të	Pika III.2.5 Faqe 46-61	E lartë	1. Titullari i Institucionit, të marrë në analizë të gjitha vendimet gjyqësore me objekt rikthimin në punë dhe nxjerrjen e përgjegjësi administrative ndaj personave shkaktarë, me qëllim shmangien e efekteve të tilla negative në Buxhetin e Shtetit; 2. Drejtoria Juridike, duhet të marrë masa për njoftim të menjëhershëm të Drejtorisë së Buxhetit dhe Financës në momentin e disponimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë për likuidim page për ish punonjësit, në mënyrë të tillë që ekzekutimi i këtyre vendimeve të realizohet në kohë dhe në mënyrë vullnetare me qëllim eliminimin e pagesave shtesë, si tarifa përmbaues.

	shtetit.			
4	Nga auditimi në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, mbi transferimin e punonjësve brenda sistemit kanë rezultuar mangësitë e mëposhtme: Në 34 raste sipas cilësimit në <i>Tabelën anekse nr.6.3</i> transferimi i punonjësve është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive, në kundërshtim me Ligjin 152/2013, neni 48, pika 1, i cili lejon transferime brenda së njëjtës kategori. Si rezultat i këtyre transferimeve, jo në përputhje me kriteret, kanë rezultuar efekte financiare negative në shumën 2,614,482 lekë. Në 22 raste, sipas cilësimit në <i>Tabelën anekse nr. 6.4</i>, përsa i përket transferimeve të realizuara përpara vitit 2021 dhe që rezultojnë ende të transferuar me 31.12.2021, transferimi është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive. Transferimi i 22 punonjësve (që rezultojnë ende të transferuar edhe pse në disa raste kanë kaluar mbi 3 vite) është në kundërshtim me legjislacionin në fuqi ka sjellë një efekt financiar negativ prej 4,381,020 lekë përgjatë vitit 2021 (sipas aneksit 6.4).	Pika III.2.5 Faqe 46-61	E lartë	1. Drejtori i Përgjithshëm i Doganave të nxjerrë përgjegjësitë e shkeljeve ligjore, për transferimin e punonjësve, si dhe të marrë masa të menjëhershme, për kthim të tyre në pozicione punë brenda së njëjtës kategori, me qëllim eliminimin e efekteve financiare negative, për të gjitha rastet e evidentuara, referuar tabelave anekse 6.3 dhe 6.4, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit.

I.3.KONKLuzioni I PëRGJITHSHëm DHE OPINIONI I AUDITIMIT

I.3.1. Konkluzion i përgjithshëm:

Në përfundim të auditimit të përputhshmërisë bazuar në ISSAI/IFPP 400 në Parimet themelore të auditimit të përputhshmërisë dhe 4000 në Standardet e auditimit të përputhshmërisë, të ushtruar në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, për periudhën e veprimtarisë nga 01.01.2021 deri në 31.12.2021, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, i ndryshuar, miratuar nga Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, Grupi i auditimit ka arritur në konkluzionin se, përsa i përket përputhshmërisë së çështjeve të audituara, subjekti i audituar në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave me përjashtim të disa rasteve të cilat i përkasin kryesisht menaxhimit të burimeve njerëzore dhe menaxhimit të borxhit doganor, ka vepruar në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore, të cilat kanë shërbyer si kritere vlerësimi. Sa më sipër, mbështetur në evidencën e auditimit kemi arritur në

konkluzionin që mangësitë e konstatuara janë materiale, por jo të përhapura dhe për këtë arsye ne japim opinion të modifikuar.

I.3.2. Opinioni i auditimit:

Ne kemi audituar zbatueshmërinë e akteve ligjore, nën ligjore dhe rregullatore (kriteret e paracaktuara të vlerësimit¹) në lidhje me: planifikimin, realizimin dhe raportimin e të ardhurave doganore; menaxhimin e borxhit doganor; menaxhimin e burimeve njerëzore; planifikimin dhe zbatimin e buxhetit të DPD; menaxhimin financiar dhe kontrollin e brendshëm, si dhe pjesërisht prokurimet publike.

Auditimi, ka përfshirë ekzaminimin në bazë testimesh, të dokumenteve që mbështesin kryerjen e procedurave në lidhje me çështjet e cilësuar më lart. Në kryerjen e këtij auditimi ne u mbështetëm në analizë risku, duke përzgjedhur kampionin mbi të cilin u kryen teste analitike.

Opinion i cilësuar/kualifikuar²:

Sipas opinionit tonë, përveç efekteve të çështjeve të cilësuar në paragrafin e 4.1 Bazës për opinionin e cilësuar subjekti i audituar, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, ka vepruar në përputhje me kriteret e vlerësimit (Kodi Doganor në Republikën e Shqipërisë, Dispozitat zbatuese të Kodit Doganor; Udhëzimi nr. 15, datë 03.12.2018 në mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin edetyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës, Rregulloren e Brendshme të DPD, etj.), gjatë ushtrimit të veprimtarisë së saj.

Baza për opinionin e cilësuar:

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në paragrafin e mëposhtëm, ku jepen Përgjegjësitë e Audituesit për përputhshmërinë.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme³ për të shërbyer si bazë për opinionin tonë. (ISSAI 400 & ISSAI 4000).

Opinionin e dhënë e mbështesim në faktin se, subjekti i audituar Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, përgjithësisht ka vepruar në përputhje me kriteret e vlerësimit. Shkeljet e evidentuara në disa çështje të audituara, janë materiale por jo të përhapura, referuar popullatave, nën popullatave të kampionuara dhe kampioneve të testuara, sipas përshkrimit të mëposhtëm:

Përshkrimi i çështjeve kryesore:

a. Nga auditimi i dokumentacionit dhe të dhënave të vëna në dispozicion nga Sektori i Monitorimit të Borxhit Doganor në 31.12.2021 rezulton se gjendja e borxhit doganor të jetë në shumën 45,711,586,501 lekë, e përfaqësuar nga 4,688 raste. Borxhi i trashëguar përgjatë viteve rezulton gjithmonë në rritje, **ku për vitin 2021 ka pësuar një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 % shtesë**, e cila është rezultat i mos marrjes së masave të duhura dhe efikase për rikuperimin me forcë të borxhit doganor; mos plotësim me personelin e duhur i

¹ISSAI/IFPP-4900, të INTOSAI

²**Opinion i modifikuar, i cilësuar/kualifikuar:** Audituesi duhet të shprehë një opinion të cilësuar, kur audituesi ka marrë dëshmi të mjaftueshme dhe të përshtatshme të auditimit dhe arrin në përfundimin se anomali apo rastet e mospërputhshmërisë, individualisht ose së bashku, janë materiale, por jo të përhapura.

strukturave të menaxhimit të borxhit në degët doganore, e kryesisht në tre degët Tiranë, Durrës dhe Fier, të cilat përfaqësojnë 86.7 % të stokut të borxhit, ose në vlerën 39,631,082,585 lekë; mos vlerësim i duhur si dhe mos marrja e aktiviteteve të kontrollit shtesë, nga ana e drejtuesve të DPD, për të minimizuar të gjitha problematikat dhe mangësitë, të cilat kanë sjellë këtë nivel të lartë të borxhit doganor dhe për më tepër trendin në rritje të tij.

b. Nga auditimi mbi përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga ana e DPD, në lidhje me rekrutimin e punonjësve, emërimet, transferime, etj. janë evidentuar mangësitë e mëposhtme:

- Në 3 raste, nuk është zhvilluar nga ana e DPD-së asnjë procedurë shpallje, verifikimi apo konkurrimi, por është lidhur kontrata individuale e punës në mënyrë të menjëhershme;
- Në 11 raste, nga këqyrja e dokumentacionit të kandidatëve të shpallur fitues, ka rezultuar se, nuk është dorëzuar dokumentacioni vërtetues i kërkesave të përgjithshme dhe po në 11 raste, janë pranuar dokumente përtej datës së vendosur në njoftimin për shpallje konkurrimi;
- Nga auditimi konstatohet se në 5 raste, transferimi është realizuar në kundërshtim me legjislacionin në fuqi, pasi janë realizuar transferime nga pozicion pune, pa status të shërbimit civil në administratën doganore në pozicion pune me status nëpunësi civil, si dhe janë realizuar transferime nga pozicion me status nëpunësi civil në pozicion pune pa status të shërbimit civil në administratën doganore.
- Nga auditimi konstatohet se në 74 raste për vitin 2021, transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në kundërshtim me legjislacionin në fuqi (Ligji nr. 11/Për nëpunësin civil dhe Kodin Doganor në RSH).
- Në 34 raste, transferimi i punonjësve është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive, në kundërshtim me Ligjin 152/2013, neni 48, pika 1, i cili lejon transferime brenda së njëjtës kategori. Si rezultat i këtyre transferimeve, jo në përputhje me kriteret, kanë rezultuar **efekte financiare negative në shumën 2,614,482 lekë**.
- Në 22 raste, për sa i përket transferimeve të realizuara përpara vitit 2021 dhe që rezultojnë ende të transferuar me 31.12.2021, transferimi është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive. Transferimi i 22 punonjësve (që rezultojnë ende të transferuar edhe pse në disa raste kanë kaluar mbi 3 vite) është në kundërshtim me legjislacionin në fuqi ka sjellë një **efekt financiar negativ në shumën 4,381,020 lekë** përgjatë vitit 2021.
- Në vitin 2021, për ish punonjësit e larguar nga puna, si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të formës së presë, shuma e likuiduar ka rezultuar **18,856,179 lekë**. Shpenzimet për ekzekutim të vendimeve gjyqësore nëPër largim nga puna/dhe ose shërbimi civil për vlerën e cituar më lart, konsiderohen shpenzime të panevojshme, si rrjedhojë e veprimeve të paligjshme të institucionit. Përdorimi i këtyre fondeve buxhetore për paga të punonjësve, të cilat nuk kanë punuar për periudhën që janë paguar duke rënduar shpenzimet e vitit 2021, janë cilësuar si shpenzime pa efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet të fondeve buxhetore;
- Gjithashtu, është konstatuar se Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore nuk është kryer vullnetarisht, me qëllim evitimin e shpenzimeve të panevojshme, por është kryer me përmbarues privat, duke shpenzuar në këtë mënyrë **shumën prej 1,355,505 lekë**, e cila rëndon në buxhetin e shtetit, për vlerat e ndërmjetësimit të cilat indeksohen në bazë të vlerës së padisë, shumës që përfiton kreditori gjyq fitues.

Përgjegjësitë e Drejtuesve të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave:

Strukturat drejtuese të DPD, janë përgjegjëse për realizimin e të ardhurave doganore, në përputhje me politikën, ligjet dhe rregulloret e aplikuara (kriteret e vlerësimit).

Ato janë përgjegjëse për zbatimin e gjithë kuadrit rregullator në fushën e planifikimit dhe zbatimit të buxhetit; menaxhimin e borxhit doganor; menaxhimin e burimeve njerëzore, etj.

Gjithashtu, strukturat drejtuese të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave janë përgjegjëse funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm, hartimin e procedurave, aktiviteteve të kontrollit, gjurmës së auditimit për të aktivitet kryesore të saj.

Përgjegjësitë e Audituesve të KLSH mbi Auditimin e Përputhshmërisë:

Objektivi i audituesit të jashtëm publik lidhet me garantimin e sigurisë së arsyeshme, nëse veprimtaria e subjektit të audituar është zhvilluar në përputhje me kriteret e paracaktuara, si dhe për të konkluduar me një raport auditimi që përfshin një opinion. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë sigurie, por nuk garanton që auditimi i kryer në përputhje me standardet mundëson identifikimin e çdo gabimi apo anomalie që mund të ekzistojë. Përveç standardeve ISSAI, audituesi i KLSH, gjithashtu aplikon edhe gjykimin dhe skepticizmin e tij profesional në punën audituese.

Auditimi identifikon çështjet më të rëndësishme lidhur me zbatueshmërinë e kriterëve të vlerësimit, kuadrin ligjor dhe rregullator nga ana e subjektit, me përjashtim të rasteve kur kuadri ligjor nuk lejon vënien në dispozicion të tyre për publikun ose në raste të rralla kur vetë ne vendosim që këto çështje nuk duhet të përfshihen në raport për shkak të pasojave negative që publikimi i tyre mund të sjellë në publikun e gjerë.

II. HYRJA

Mbështetur në Ligjin 154/2014, datë 27.11.2014 në Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH, në zbatim të Projektit dhe Programit të Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, ndryshuar me Shkresën nr. 362/2, datë 01.06.2022 në Njoftim për ndryshim të Programit të Auditimit, miratuar nga Kryetari i KLSH, nga data 11.04.2022 deri në datë 08.07.2022, në subjektin në Drejtoria e Përgjithshme të Doganave, për periudhën nga 01.01.2021 deri në 31.12.2021 u krye auditimi në Auditim Përputhshmërie nga **Grupi i Auditimit me përbërje:**

1. B. Z., Përgjegjës Grupi;
2. A. H., Auditues;
3. G. T., Auditues;
4. T. A., Auditues;
5. Xh. N., Audituese.

Kontrolli i Lartë i Shtetit (këtu e në vazhdim KLSH) ushtroi në Auditim Përputhshmërie në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave (këtu e në vazhdim: DPD), duke i kushtuar vëmendje çështjeve që lidhen me realizimin dhe rakordimin e të ardhurave, vjeljen e borxhit doganor, menaxhimin e burimeve njerëzore, etj., në zbatim të akteve ligjore, nënligjore dhe rregullative.

Titulli: Auditim Përputhshmërie

Marrësi: Drejtoria e Përgjithshme të Doganës

II.1.Objektivat dhe qëllimi

- Qëllimi i auditimit është vlerësimi objektiv, profesional e i pavarur i përputhshmërisë së veprimeve procedurale, administrative, ekonomike e financiare, me kriteret dhe kërkesat e legjislacionit në fuqi, të cilësuar si kriter vlerësimi, në lidhje me realizimin dhe rakordimin e të ardhurave doganore; vjeljen e borxhit doganor dhe efektivitetin e masave shtrënguese në rikuperimin e tij; zbatimin e buxhetit të DPD; menaxhimin e burimeve njerëzore, etj., vlerësimi dhe evidentimi i gabimeve materiale.

- Objektivat Dhënia e opinionit mbi përputhshmërinë e veprimtarisë së DPD, mbi drejtimit e auditimit të përcaktuara në Programin e auditimit, në raport me kriteret e paracaktuara të vlerësimit, të cilat rrjedhin nga aktet ligjore, nënligjore dhe rregullative, ku DPD mbështetet në ushtrimin e veprimtarisë së saj dhe realizimin e misionit kryesor, realizimi i të ardhurave doganore.

II.2.Identifikimi i çështjes

Referuar analizës së riskut, në fazën e planifikimit dhe auditimit në terren, u identifikuan fushat me risk më të lartë. Gjithashtu, sigurojmë që vlerësimi fillestar i riskut në fazën e planifikimit si dhe ai i aplikuar gjatë fazës së auditimit në terren, vijon të mbetet i vlefshëm, si dhe nuk ka rishikim të tij.

Sa më sipër, fushat me risk të mesëm dhe të lartë u përcaktuan si drejtimit e auditimit të miratuara me Programin e Auditimit nr. 362/1 datë 11.04.2022, ndryshuar me nr. 362/2, datë 01.06.2022 dhe 362/3, datë 06.07.2022.

II.3. Përgjegjësitë e strukturave drejtuese

Drejtori i Përgjithshëm i DPD (*Përgjegjës Menaxherial i Institucionit*) është përgjegjës për vendosjen dhe përmbushjen e qëllimeve dhe të objektivave të njësive publike, nëpërmjet krijimit të një sistemi të përshtatshëm dhe efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit, si dhe përdorimit të fondeve publike, në mënyrë të ligjshme, me ekonomi, efektivitet dhe efikasitet. Për të siguruar administrim efektiv dhe përmbushjen e misioneve, kompetencave dhe detyrave funksionale të administratës doganore, bashkëpunon dhe bashkërendon punën nëpërmjet zëvendës drejtorëve dhe drejtuesve që ka në varësi të drejtpërdrejtë.

Zëvendës drejtorët e Përgjithshëm të Doganave (*nëpunësi autorizues*) janë përgjegjës për zbatimin e legjislacionit doganor sipas funksioneve dhe përgjegjësi të përcaktuara për të siguruar një administrim të efektshëm si dhe drejton, bashkërendon punën dhe mbikëqyr veprimtarinë e kryer nga drejtoritë e departamentit që mbulon.

Drejtorët e Drejtorive së bashku me sektorët përkatës (*nëpunësi zbatues*) janë përgjegjës për zbatimin e legjislacionit doganor sipas funksioneve dhe përgjegjësi të përcaktuara në rregulloren e brendshme të DPD në të cilën janë përcaktuar edhe detyrat sipas pozicioneve të punës.

II.4.Përgjegjësitë e audituesve

Për auditimin e përputhshmërisë: Përgjegjësit e audituesit, lidhen me faktin e marrjes së sigurisë së arsyeshme, në dhënien e një vlerësimi objektiv, profesional e të pavarur, nëse aktivitetet, transaksionet dhe informacioni përputhen, në të gjitha aspektet materiale, me kriteret e paracaktuara si: rregullat, ligjet, politikat, kodet e vendosura apo termat dhe kushtet, mbi të cilat është rënë dakord, ku mund të përmendim si burim të këtyre kriterëve: standarde, ligje, vendime të Këshillit të Ministrave, rregullore, marrëveshje, instrumente të tjerë që përmbajnë rregulla se si duhet të menaxhohen transaksionet dhe zbatohen buxhetet, etj.

ISSAI/IFPP 4000 përcakton se, audituesit publikë duhet të përgatisin raportin e auditimit bazuar në parimet e plotësisë, objektivitetit, afatit, saktësisë dhe kundërshtimit. Më konkretisht:

Parimi i Plotësisë, kërkon që audituesi të marrë parasysh të gjitha dëshmitë e provat përkatëse të auditimit si dhe të trajtojë të gjithë informatat dhe evidencat e duhura e të mjaftueshme para se të lëshojë raportin e angazhimit;

Parimi i Objektivitetit, kërkon që audituesi të zbatojë gjykimin dhe skepticizmin profesional për t'iu siguruar që raporti është faktikisht i saktë, dhe se gjetjet e konkluzionet janë të paraqitura në mënyrën e duhur, të drejtë dhe të ekuilibruar;

Parimi i Afatit nënkupton përgatitjen e raportit në kohën e duhur, pasi vetëm në këtë mënyrë ai është i rëndësishëm për përdoruesit e synuar;

Parimi i Kundërshtimit ose Kontradiksionit, nënkupton përfshirjen e komenteve nga subjekti përgjegjës në formën e përshtatshme, duke u përgjigjur dhe vlerësuar për këto reagime dhe komente.

II.5. Kriteret e vlerësimit

- *Standardet e Auditimit:*
- Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, ISSAI/IFPP 100; 400-499; 4000-4899; 4900 etj.;
- Manuali i Auditimit Financiar dhe i Përputhshmërisë të Gjykatës Evropiane të Audituesve (ECA);
- Kërkesat e Udhërrëfyesit të IDI-t, INTOSAI nëPër implementimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit;
- Manuali i Auditimit të Përputhshmërisë, KLSH me ndryshime;
- Manuali mbi Ndjekjen e Zbatimit të Rekomandimeve të KLSH;
- Manuali mbi Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin;
- Manuali i Auditimit të Brendshëm, etj.
- *Akte ligjore:*
- Ligji nr. 154/2014, datë 27.11.2014 nëPër Kontrollin e Lartë të Shtetit;
- Ligji nr. 102/2014, datë 31.07.2014 nëKodi Doganor i Republikës së Shqipërisë;
- Ligji nr. 61, datë 24.05.2012 nëPër Akcizat në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar;
- Ligji nr. 9936, datë 26.06.2008 nëPër menaxhimin e sistemit buxhetor në Shqipëri;
- Ligji nr. 137/2020, datë 06.11.2020 nëPër buxhetin e vitit 2021, ndryshuar me akte normative;
- Ligji nr. 9154, datë 06.11.2003 nëPër arkivat;
- Ligji nr. 152/2013, datë 30.05.2013 nëPër nëpunësin civil;
- Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010 nëPër menaxhimin financiar dhe kontrollin;
- Ligji nr. 9720 datë 23.04. 2007, i ndryshuar nr. 114/2015, dt. 22.10.2015 nëPër auditimin e brendshëm në sektorin publik;
- Ligji nr. 44/2015, nëKodi i Procedurës Administrative të Republikës së Shqipërisë;
- Ligji nr. 114/2015 nëPër auditimin e brendshëm në sektorin publik;
- Ligji 162/2020 nëPër prokurimin publik;
- Ligji nr.10405, datë 24.03.2011 nëPër kompetencat për caktimin e pagave dhe të shpërblimeve, me ndryshime, etj.
- *Akte nënligjore*
- VKM nr. 651 datë 10.11.2017 nëPër Dispozitat Zbatuese të KD;
- VKM nr. 612, datë 05.09.2012 nëPër Dispozitat zbatuese të ligjit Për Akcizat, i ndryshuar;
- VKM nr. 115, datë 05.03.2014 nëPër përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil.

- VKM nr. 285, datë 19.05.2021 nëPër miratimin e rregullave të prokurimit publikò;
- VKM nr. 185, datë 29.03.2018 nëProcedurat e menaxhimit të investimeve publikeò, etj.
- VKM nr. 187 datë 08.03.2017 nëPër miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë/nëpunësve, zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve, në kryeministri, aparatet e ministrive të linjës, administratën e presidentit, kuvendit, komisionit qendror të zgjedhjeve, gjykatën e lartë, prokurorinë e përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e prefektit (1)(2);
- *Udhëzime:*
- Udhëzimi i DPD, nr. 15, datë 03.12.2018 nëMbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin edetyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizësò.
- Udhëzimi i Ministrisë së Financave nr. 30, datë 27.12.2012 "Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik";
- Udhëzimi i MFE nr. 9, datë 20.07.2018 nëPër procedurat standarde të zbatimit të buxhetitò, i ndryshuar;
- Udhëzimi i MFE nr. 7, datë 26.02.2021 nëPër përgatitjen e programit afatmesëm buxhetor vendor për 2022-2024ò dhe udhëzimet plotësuese;
- Udhëzimi i MFE nr. 25, datë 09.12.2021 nëPër procedurat e mbylljes së llogarive vjetore të buxhetit për vitin 2021ò;
- Udhëzimi i MFE nr. 37, datë 06.10.2020 nëPër monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshmeò;
- Udhëzimi nr. 03, datë 08.01.2018 "Mbi përdorimin e procedurës së prokurimit me vlerë të vogël dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike" i shfuqizuar me Udhëzimin nr. 5, datë
- *Rregullore:*
- Rregullore e Brendshme nëMbi organizimin dhe funksionimit administrativ KLSH-sëò, miratuar me vendimin e Kryetarit të KLSH-së nr.85, datë 30.06.2015 e ndryshuar;
- Rregullore e brendshme nëMbi Procedurat e auditimit në KLSHò, miratuar me vendimin nr. 107, datë 08.08.2017 të Kryetarit të KLSH-së e ndryshuar;
- Rregullore mbi organizimin dhe funksionimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, etj.

II.6.Standardet e auditimit të aplikuara në kryerjen e punës. Auditimi është kryer,në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të INTOSAI-t (ISSAI), përkatësisht në: Nivelin e parë nëParimet INTOSAI-tò ku përfshihet: ISSAI-P-1 nëDeklarata e Limësò , ISSAI-P-10 nëDeklarata e Meksikosò; Nivelin e dytë nëStandardet e INTOSAI-tò ku përfshihen: ISSAI 100 - Parimet bazë në auditimin e sektorit publik; ISSAI 400-499 nëParimet bazë të auditimit të përputhshmërisëò.

Gjithashtu janë zbatuar dhe aplikuar standardet si më poshtë:

ISSAI-140 “Sigurimin e cilësisë”

Gjatë auditimit, ka funksionuar sistemi i mbikëqyrjes dhe sigurimit të cilësisë, për të marrë siguri të arsyeshme, për dhënien e opinionit:

- Grupi i auditimit, ka vepruar në përputhje me standardet profesionale dhe kërkesat e zbatueshme ligjore dhe rregullatore;
- Grupi i auditimit, në mënyrë individuale dhe kolektive ka patur kompetencën e nevojshme profesionale për të kryer auditimin;
- Grupi i punës, është mbikëqyrur nga Përgjegjësi i Grupit, Kryeaudituesi dhe Drejtori i Departamentit, për t’u siguruar që auditimi është kryer në përputhje me standardet përkatëse profesionale.

ISSA 130 “Kodin Etik”

Grupi i auditimit, gjatë punës audituese në terren vepruar në përputhje me Kodin Etik, duke reflektuar:

- Integritet.
- Pavarësi, objektivitet, paanshmëri.
- Ruajtjen e sekretit profesional.
- Kompetencat dhe kujdesin e duhur.
- Sjelljen profesionale.

ISSAI/IFPP400, Paragrafi 46 “Risku i auditimit” dhe ISSAI/IFPP 4000, Kapitulli 5 “Kërkesat e përgjithshme të auditimit të përputhshmërisë”

Gjatë fazës së planifikimit dhe auditimit në terren, është kryer vlerësimi i riskut, si dhe u identifikuan fushat më risk më të lartë, mbi të cilat u fokusua auditimi. Nga Grupi i auditimit u vlerësua RA ($RA=RB \cdot RKB \cdot RMZ$), ku u vlerësua:

- Kuptimi i subjektit dhe mjedisit i tij;
- U identifikua dhe vlerësua risku i brendshëm;
- U vlerësua funksionimi i sistemit të kontrollit të brendshëm;
- U përcaktua e rreziku i mos zbulimit;
- U aplikua Modeli i sigurisë, (Më hollësisht të trajtuara në Letrat e punës).

ISSAI/IFPP400, Paragrafi 47 “Materialiteti” dhe ISSAI/IFPP 4000, Kapitulli 5 “Kërkesat e përgjithshme të auditimit të përputhshmërisë”

Nga Grupi i auditimit është përcaktuar sipas zonave të llogarisë niveli i materialitetit, i cili ka rezultuar cilësor (kryesisht në auditimin e përputhshmërisë);

ISSAI/IFPP 400, Paragrafi 48 “Dokumentimi” dhe ISSAI/IFPP 4000, Kapitulli 5 “Kërkesat e përgjithshme të auditimit të përputhshmërisë”

Nga Grupi i auditimit është siguruar dokumentimi i gjetjeve të auditimit, duke u bazuar kryesisht në një evidencë të plotë, të saktë, të besuar, të mjaftueshme (ISSAI/IFPP-2330), duke marrë në konsideratë kriteret e mëposhtme:

- Mjaftueshmërinë e evidencës së auditimit
- Rëndësia e evidencës së auditimit
- Burimet e evidencës së auditimit
- Llojet e evidencës së auditimit, etj.

II.7. Metodat e auditimit

Përzgjedhja e metodave të përdorura, u mbështetet në vlerësimin e riskut, materialitetit, koston dhe efikasitetin të auditimit, duke patur në fokus përmbushjen e qëllimit të procedurës së auditimit. Duke qenë se thelbi i MFK-së ka të bëjë me menaxhimin dhe kontrollin; gjurmën e auditimit për aktivitetet kryesore, si dhe mënyrën e funksionimit të njësisë, së pari u vlerësua niveli i zbatimit të këtij ligji, si dhe funksionimi i 5 komponentëve të kontrollit të brendshëm nga njësia e audituar, si një prej elementëve kryesorë të vlerësimit të Riskut të Auditimit (RA).

Përsa i përket funksionimit të sistemit të kontrollit të brendshëm, zbatueshmërisë nga ana e subjektit të audituar të MFK-së, Grupi i auditimit ka kryer intervista verbale, ka kryer teste kontrolli, të cilat në mënyrë analitike janë të përshkuara në Letrat e punës. Nga vlerësimi i riskut në fazën e planifikimit dhe në fazën e auditimit në terren, ka rezultuar se sistemi i kontrollit të brendshëm, konkretisht 5 komponentët përbërës si: Mjedisi i kontrollit, Menaxhimi i riskut, Aktivitetet e kontrollit, Informimi/komunikimi, si dhe Monitorimi, përgjithësisht kanë funksionuar në mënyrën e duhur, si dhe janë konsideruar me risk të mesëm, për këtë arsye:

- Për dhënien e një vlerësimi sa më objektiv, profesional e të pavarur, të saktë, të plotë e të qartë për zbatimin e përputhshmërisë dhe korrektësisë/pajtueshmërisë (në auditimin e përputhshmërisë) nga ana e subjektit, nga grupi i auditimit, bazuar në riskun e auditimit, janë kryer procedura standarde, për çështjet sipas drejtimeve të auditimit.
- Testet e Kontrollit, të cilat janë përdorur nga Grupi i Auditimit, janë të mbështetura tek niveli i materialitetit dhe vlerësimi të riskut, shkalla e sigurisë që përfitohet nga kryerja e testeve të kontrollit, teknikat e kampionimit dhe zgjedhjes rastësore.
Testet e detajeve, të cilat janë përdorur nga Grupi i Auditimit, për të marrë evidencë të mjaftueshme, të plotë, të saktë mbi transaksionet e testuara.

II.8. Dokumentimi i auditimit, është mbështetur në kërkesat e ISSAI/IFPP 400; Manualin e Auditimit të Përputhshmërisë si edhe Rregulloren e Procedurave të Auditimit në KLSH. Grupi i auditimit ka dokumentuar punën audituese në të gjitha fazat e auditimit. Nga Grupi i auditimit janë plotësuar të gjitha dokumentet standarde të auditimit, si dhe është lënë gjurmë auditimi për të gjitha procedurat e kryera.

III.PËRSHKRIMI I AUDITIMIT

III.1. Informacioni i përgjithshëm mbi subjektin nën auditim (DPD)

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, është një njësi funksionale që varet në mënyrë të drejtpërdrejtë nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë në Republikën e Shqipërisë. DPD ka në varësi të saj 17 Degë Doganore që operojnë në territorin e RSH, të cilat kryejnë operacione të deklarimit dhe zhdoganimit. Misioni i Administratës Doganore Shqiptare është të ruajë interesat financiarë dhe ekonomikë të Shqipërisë, të garantojë sigurinë dhe mbrojtjen e shoqërisë dhe të partnerëve tanë të biznesit duke u mbështetur në menaxhimin e riskut dhe kontrole efikase dhe efektive të lehtësojë tregtinë duke implementuar metoda dhe teknologji moderne pune dhe të bashkëpunojë në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar me të gjithë aktorët përkatës.

Kuadri rregullator nga e cila udhëhiqet administrata e DPD, është legjislati doganor ku respektivisht detyrat funksionale sipas funksionit organik janë sanksionuar në Rregulloret e Brendshme të miratuara nga MFE.

Autoritet Doganore kanë si objektiva kryesore:

- Sigurimin e mbledhjes korrekte dhe të efektshme të detyrimeve dhe taksave nëpërmjet rritjes së efikasitetit në punë të stafit doganor, zbatimin korrekt të legjislatit, uljen e kohës së përpunimit të deklarimit doganor, duke ulur njëkohësisht dhe kostot shtesë të operatorëve ekonomikë që kryejnë veprime doganore në këtë pikë doganore;
- Rritjen e cilësisë së shërbimit ndaj udhëtarëve dhe subjekteve që operojnë nëpër Degë Doganore duke krijuar lehtësi në lëvizje, e kontroll eficient duke synuar uljen e evazionit fiskal nëpërmjet zbulimit dhe ndëshkimit të shkeljeve doganore sipas legjislatit në fuqi.

Për institucionin tonë, kryerja e këtij auditimi, ka rëndësi lidhur me identifikimin dhe vlerësimin e risqeve dhe anomalive materiale me pasojë të ardhura të munguara në Buxhetin e Shtetit, duke krijuar kështu bazën për hartimin dhe implementimin e përgjigjeve kundrejt risqeve të vlerësuara të gabimeve materiale që konsistoi në vlerësimin e kontroleve të brendshme në institucion sa i takon: (a) hartimit; (b) implementimit; dhe (c) funksionimit të të 5-të komponentëve të kontrollit të brendshëm.

III.2. REZULTATET E AUDITIMIT SIPAS DREJTIMEVE TË AUDITIMIT:

III.2.1. Auditimi i zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme.

- Hartimi i programit (Plan veprimit) me persona përgjegjës dhe respektimi i afatit 20 ditor për zbatimin e rekomandimeve.
- Realizimi i programit (plan veprimi) e raportimi në KLSH për ecurinë e zbatimit të rekomandimeve brenda afatit 6/mujor.
- Statusi i rekomandimeve të lëna në auditimin e mëparshëm.

Për sa i përket auditimit të drejtimit të mësipërm, për shkak të vonesave të DPD në mbledhjen e të dhënave, qëllimit për të mbledhur një evidencë të plotë, të saktë dhe të mjaftueshme referuar kërkesave të ISSAI/IFPP-2330 të INTOSAI, mbi zbatimin e rekomandimeve nga DPD dhe Degët Doganore, si dhe të shqyrtimit të çështjeve të tjera të dala në lidhje me zbatimin e rekomandimeve, faza e auditimit në terren për këtë drejtim të auditimit, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, do të vazhdojë deri më datë 30.09.2022, referuar Shkresës “Njoftim ndryshimi të Programit të Auditimit” nr. 362/3, datë 06.07.2022 të Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, protokolluar në DPD me nr. 6729/2, datë 07.07.2022.

III.2.2. Auditimi mbi planifikimin dhe realizimin e të ardhurave doganore.

Drejtimit kryesore të auditimit të të ardhurave doganore janë:

- Programim i të ardhurave doganore të vitit 2021, detajimi i planit fillestar, ndryshimet dhe cikli i miratimit të tyre.
- Nivelet e realizimit të planit sipas zërave të të ardhurave doganore, analiza dhe krahasimi i treguesve për periudhën objekt auditimi;
- Nivelet e realizimit të planit, sipas Degëve Doganore, analiza dhe krahasimi i treguesve për periudhën objekt auditimi, në mbështetje të dispozitave ligjore dhe nënligjore.

Dokumentacioni dhe evidenca e shqyrtuar:

- Të dhënat mbi realizimin e të ardhurave në nivel DPD;
- Të dhëna mbi realizimin e të ardhurave sipas strukturës së tyre;
- Të dhëna mbi realizimin e të ardhurave në nivel Dege;
- Të dhëna mbi të ardhurat bruto, neto dhe rimbursimet;
- Akt rakordimi i të ardhurave me Degën e Thesarit Tiranë;
- Treguesit e konsoliduar të buxhetit të shtetit për vitin 2021, të publikuara nga MFE

III.2.2.1. Programim i të ardhurave doganore të vitit 2021, detajimi i planit fillestar, ndryshimet dhe cikli i miratimit të tyre.

Plani i të ardhurave për tû realizuar nga Administrata Doganore, miratuar me Ligjin nr. 137/2020, datë 06.11.2020 ñPër buxhetin e vitit 2021ò është dërguar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 654, datë 14.01.2021, protokolluar në DPD me nr. 1000, datë 18.01.2021. Buxheti i vitit 2021, ka pësuar katër ndryshime gjatë vitit nëpërmjet Akteve Normative (AN) nr. 4, datë 05.02.2021; AN nr. 8, datë 22.03.2022; AN nr. 18, datë 14.04.2022; AN nr. 26, datë 22.06.2021; AN nr. 31, datë 27.10.2021 dhe AN nr. 34, datë 03.12.2022, nga të cilët tre prej tyre kanë përcaktuar ndryshime në planin e të ardhurave

doganore. Reflektimi i këtyre ndryshimeve në planin e të ardhurave doganore, sipas strukturës së të ardhurave paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Tabela nr. 1 “Plani me ndryshime”, në milionë lekë

Nr.	Struktura e të ardhurave	Plan Fillestar Ligji 137/2020 Shkresa e MFE nr. 654, datë 14.01.2021	Ndryshimi Akti normativ nr. 4, datë 05.02.2021 Shkresa e MFE nr. 5250, datë 18.03.2021	Ndryshimi Akti normativ nr. 18, datë 14.04.2021 Shkresa e MFE nr. 8443, datë 12.05.2021	Ndryshimi Akti normativ nr. 34 datë 03.12.2021
1	Taksa doganore	6,500	6,500	6,500	7,000
2	TVSH	109,041	110,751	110,751	118,751
3	Akciza	49,000	49,000	49,400	51,400
4	Renta minerare	2,400	2,400	2,400	3,900
5	Totali	166,941	168,651	169,051	181,051

Burimi i të dhënave: DPD/Aktet ligjore

Përpunoi: KLSH

Referuar të dhënave të tabelës nr. 1, plani përfundimtar i të ardhurave doganore në vitin 2021, **rezulton në vlerën 181,051 milionë lekë**, si dhe krahasuar me planin fillestar të të ardhurave nga doganore, miratuar me Ligjin nr. 137/2020, **rezulton me një rritje në vlerë absolute në shumën 14,110 milionë lekë, ose në masën 8.4 % më shumë.**

Planifikimi i të ardhurave të vitit 2021, në raport me periudhat e mëparshme dhe tendenca e planifikimit të të ardhurave.

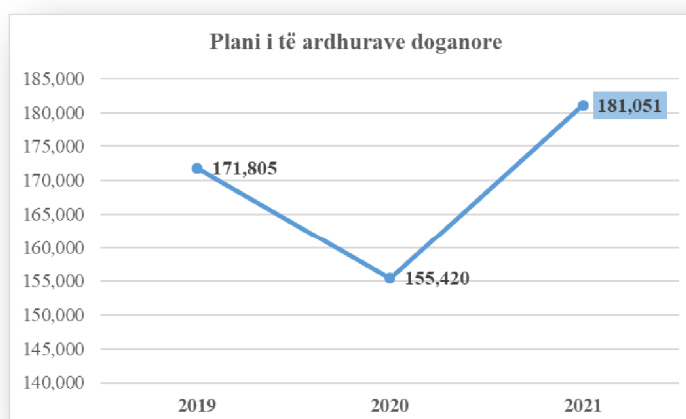
Tabela nr. 2 “Plani i vitit 2021 në krahasim me periudhat e mëparshme”, në milionë lekë

Nr.	Struktura e të ardhurave	Plani i vitit 2019	Plani i vitit 2020	Plani i vitit 2021	Ndryshimi në % 2021/2019	Ndryshimi në % 2021/2020
1	Taksa doganore	7,392	6,460	7,000	(5.3)	8.3
2	TVSH	113,313	101,100	118,751	4.8	17.4
3	Akciza	48,300	45,300	51,400	6.4	13.4
4	Renta minerare	2,800	2,560	3,900	39.3	52.3
5	Totali	171,805	155,420	181,051	5.4	16.5

Burimi i të dhënave: DPD/Aktet ligjore

Përpunoi: KLSH

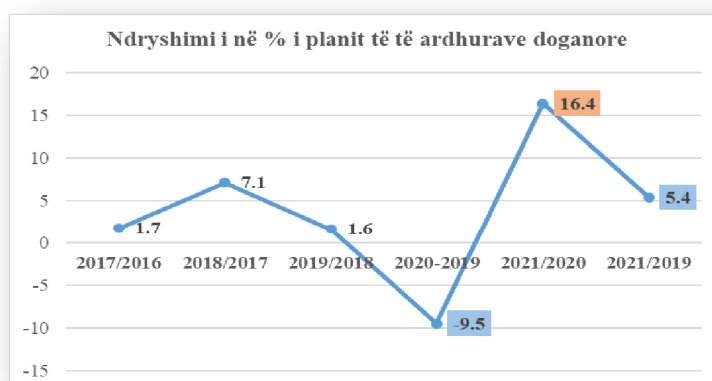
Grafiku nr. 1



- Në krahasim me planin e të ardhurave të vitit 2020, plani i të ardhurave të vitit 2021, ka pësuar rritje në vlerë absolute në shumën 25,631 milionë lekë, ose në masën **16.5 % më shumë**, ndërsa në krahasim me vitin 2019, plani i vitit 2021, është projektuar me rritje në vlerë absolute në shumën 9,246 milionë lekë, ose në masën **5.4 % më shumë**.

- Sipas strukturës së të ardhurave doganore, në krahasim me vitin e mëparshëm buxhetor, ka rezultuar se të ardhurat nga TVSH, janë planifikuar me një rritje në masën 17.4 %, ose në vlerë absolute në shumën 17,651 milionë lekë më shumë, të ardhurat nga Akciza me një rritje në masën 13.4 %, ose në vlerë absolute në shumën 6,100 milionë lekë më shumë, të ardhurat nga Taksa doganore janë planifikuar me rritje në masën 8.3 % ose në vlerë absolute në shumën 540 milionë lekë më shumë, si dhe të ardhurat nga Renta minerare janë planifikuar me rritje në masën 52.3 %, ose në vlerën 1,340 milionë lekë më shumë, se viti 2020.

Grafiku nr. 2



- Referuar grafikut nr. 2, ka rezultuar se tendenca në planifikim për periudhën 2016-2021, ka qenë e ndryshme, por më i dukshmi është plani i vitit 2019 dhe 2021 kundrejt planit të vitit 2020, për shkak të ndikimit të situatës së paparashikuar Covid-19. Kështu, plani i të ardhurave doganore në vitin 2017 në krahasim me vitin 2016, është planifikuar 1.7 % më shumë; në vitin 2018 në krahasim me vitin 2017 me 7.1 % më shumë; në vitin 2019 në krahasim me vitin 2018 me 1.6 % më shumë; në vitin 2020 në krahasim me vitin 2019 me 9.5 % më pak (ndikimi pandemisë) dhe në vitin 2021 në krahasim me vitin 2020 është planifikuar 16.5 % më shumë (ndikimi pandemisë), **si dhe në vitin 2021 krahasim më vitin 2019 është planifikuar 5.4 % më shumë.**

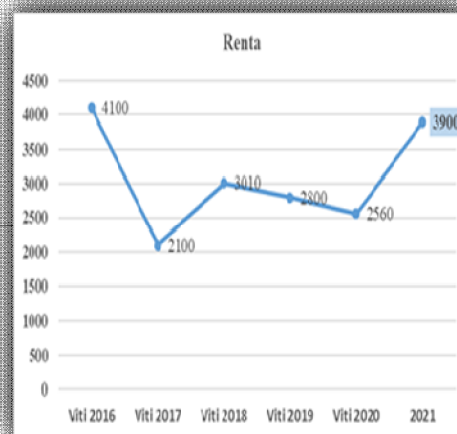
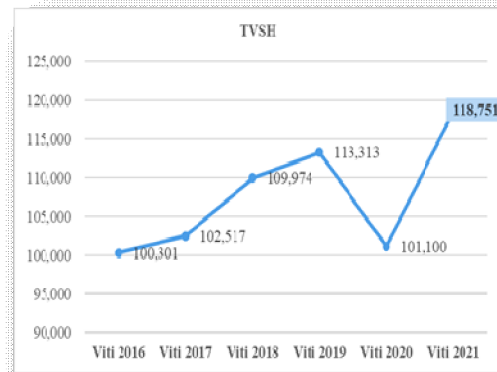
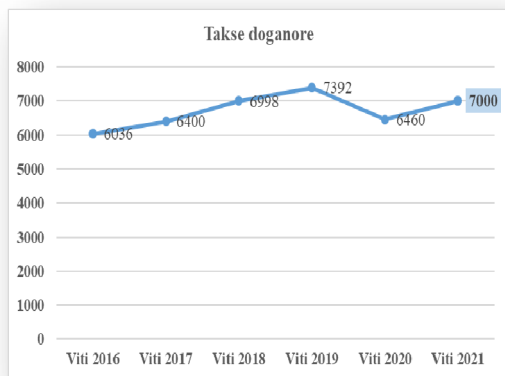
Tabela nr. 3 “Plani i të ardhurave doganore për vitet 2016-2021, sipas strukturës”, në milionë/lekë

Nr.	Emërtimi	Viti 2016	Viti 2017	Viti 2018	Viti 2019	Viti 2020	Viti 2021
1	Takse doganore	6,036	6,400	6,998	7,392	6,460	7,000
2	TVSH	100,301	102,517	109,974	113,313	101,100	118,751
3	Akcize	44,653	46,700	49,000	48,300	45,300	51,400
4	Renta	4,100	2,100	3,010	2,800	2,560	3,900
5	Totali	155,090	157,717	168,982	171,805	155,420	181,051

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Paraqitja grafike nr. (3-6) e planifikimit të të ardhurave, sipas strukturës, (2016-2021)



Siç shihet nga të dhënat e grafikëve të mësipërm, tendenca në planifikimin e të ardhurave, ka qenë pothuajse me një rritje nga viti në vit, për të ardhurat doganore sipas strukturës së tyre. Metoda e ndjekur për planifikimin e të ardhurave doganore, nga DPD për vitin 2021, është kryer nisur nga modeli ekonometrik⁴ i 60-grup mallrave kryesore, duke marrë në konsideratë trendin e tre viteve të fundit, si dhe efektet e paketës fiskale 2021. Sipas kësaj metode, është përlogaritur plani i të ardhurave të vitit 2021, në shumën 160,152 milionë lekë, por që nga MFE në planin e buxhetit të vitit 2021, miratuar me ligjin nr. 137/2020, të ardhurat doganore janë planifikuar në masën 166,941 lekë. Planin e propozuar nga DPD, planin e miratuar me ligjin e buxhetor të vitit 2021, si dhe ndryshimet e tij gjatë vitit paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Tabela nr.4 “Ecuria e planit të të ardhurave doganore”, në milionë lekë

Zërat	Plani i propozuar sipas DPD	Plani fillestar sipas MFE	Ndryshimet Plan DPD/Plan fillestar MFE	Plan përfundimtar Sipas DPD	Plan përfundimtar Sipas MFE	Mos rakordimi
Taksa doganore	6,573	6,500	73	6,500	7,000	500
TVSH	103,525	109,041	-5,516	110,751	118,751	8,000
Akciza	48,187	49,000	-813	49,400	51,400	2,000
Renta minerare	1,867	2,400	-533	2,400	3,900	1,500
Totali	160,152	166,941	-6,789	169,051	181,051	12,000

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

⁴ Modele statistikore/matematikore të aplikuara në ekonomi, duke patur në konsideratë rëndësinë e një arsytimi ekonomik, për aplikimin e modeleve të duhura ekonometrike.

Planifikimi dhe detajimi i të ardhurave të DPD, në nivel dege doganore, është kryer në fillim të çdo muaji, sipas strukturës (Taksë doganore, Akcizë, TVSH dhe Renta minerare). Ky planifikim i detajuar për secilën degë, kryhet duke marrë në konsideratë ecurinë progresive aktuale dhe atë të kapaciteteve që ka shfaqur çdo degë doganore. Pas miratimit të tij, ju përcillet për çdo ditë degëve doganore me rrugë elektronike me formatin *Reportimi ditor i të ardhurave*. Nuk ka një planifikim vjetor të detajuar për secilën degë, sipas llojit të të ardhurave, të miratuar në fillim të vitit nga DPD dhe të përcjellë për zbatim degëve doganore.

Për vitin 2021, planifikimi i të ardhurave doganore në nivel vjetor (si shumatore e planeve mujore), është raportuar në shumën **169,051 milionë lekë, vlerë e cila nuk përputhet me planin vjetor përfundimtar miratuar me Aktin Normativ nr. 34, datë 03.12.2021, për arsye të trajtuara më lart.**

Tabela nr. 5 “Planifikimi ne nivel dege”, në mijë lekë

Degët	Taksa Doganore	Akciza	TVSH	Renta	Total Dega
Tiranë	3,501,448	13,072,880	45,209,076	205	61,783,610
Rinas	140,978	8,406	2,452,279	0	2,601,662
Durrës	1,708,647	24,777,619	41,316,754	363,368	68,166,388
Shkodër	74,853	249,557	2,845,334	8,703	3,178,446
Pogradec	117,531	134,265	1,571,503	14,945	1,838,244
Gjirokastër	453,671	7,576,318	5,501,790	2,190	13,533,969
Korçë	12,299	111,983	264,426	5	388,713
Kapshticë	94,531	659,246	2,595,020	37	3,348,834
Vlorë	61,102	1,295,089	2,352,868	1,964,604	5,673,663
Fier	138,559	480,112	1,771,498	73	2,390,244
Sarandë	5,676	6,119	120,274	1,098	133,167
Elbasan	139,165	312,397	2,112,941	14,921	2,579,424
Lezhë	13,373	628,825	1,074,464	1,047	1,717,709
Berat	30,830	54,779	300,726	2,430	388,765
Kukës	6,867	2,785	1,152,904	25,770	1,188,326
Peshkopi	1,227	28,886	107,211	140	137,464
Tri Urat	3	998	1,581	20	2,602
Totali DPD	6,500,760	49,400,264	110,750,651	2,399,554	169,051,229

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Titulli i gjetjes 1: Situata:

Mbi raportimin e realizimit të të ardhurave doganore nga DPD

- a. Nga auditimi ka rezultuar se plani përfundimtar i të ardhurave doganore të raportuara nga DPD, nuk është i njëjtë me planin e të ardhurave doganore, sipas Tabelës së treguesve të konsoliduar të buxhetit të shtetit, publikuar nga MFE. Planin përfundimtar i DPD i referohet AN nr. 18, datë 14.04.2021, dërguar në DPD me Shkresën e MFE nr. 8443, datë 12.05.2021, ndërsa MFE i referohet planit përfundimtar të të ardhurave doganore sipas AN nr. 34, datë 03.12.2021, i cili sipas komunikimit me DPD, nuk i është përcjellë me shkresë nga MFE dhe për rrjedhojë nuk është reflektuar si ndryshim në planin përfundimtar të të ardhurave nga dogana. Planin përfundimtar të cilit i referohet DPD është në shumën 169,051 milionë lekë, ndërsa sipas MFE është në shumën 181,015 milionë lekë⁵ dhe për rrjedhojë analizat mbi realizimin e të ardhurave doganore nga ana e DPD, nuk janë kryer duke ju referuar planit përfundimtar të të ardhurave nga

⁵ Analiza e treguesve nga Grupi i auditimit është bërë referuar planit përfundimtar të miratuar me AN nr. 34, datë 03.12.2021.

dogana në shumën 181,015 milionë lekë. Pavarësisht mosdërgimit nga ana e MFE të planit të rishikuar të të ardhurave me AN nr. 34, datë 03.12.2021, duhet të cilësojmë se ky akt është shpallur me publikimin e tij në Fletoren Zyrtare nr. 187/2021, gjë e cila e vë DPD përpara detyrimit për njohje dhe zbatim.

- b. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, në lidhje me planifikimin e të ardhurave doganore ka bërë parashikimin për vitin 2021, nisur nga modeli ekonometrik⁶ i 60-grup mallrave kryesore, por duhet të cilësojmë që nuk ka një metodikë të miratuar nga Titullari i DPD, për hartimin e planit të të ardhurave nga doganat, referuar dhe metodikës së përdorur aktualisht.
- c. Ndryshimet e shpeshta të planit të të ardhurave, me një rritje totale kundrejt planit fillestar në masën 8.4 % më shumë, janë rezultat i një planifikimi me rezervë, por dhe i mosparashikimit të ndikimit të faktorëve të brendshëm dhe të jashtëm në të ardhurat doganore. Mund të përmendim si faktorë të brendshëm, qëndrueshmërinë fiskale; modernizimin e procedurave; efektivitetin e përjashtimeve dhe aplikimit të taksave dhe tarifave preferenciale; efektivitetin në shmangien e evazionit, nën raportimin-informalitetin dhe luftën kundër korrupsionit; nivelin e kapaciteteve njerëzore të doganave etj., apo faktorë të jashtëm si sjellja e tregut ndërkombëtar, ku gjatë kësaj periudhe, ka rezultuar me rritje të çmimeve për disa nga artikujt me peshë të lartë specifike në të ardhurat doganore, që u përkthye në rritje të të ardhurave doganore për njësi, me efekt në totalin e të ardhurave deri në 21-25 % e shoqëruar kjo me ndryshim të planit gjatë vitit 2021.

Kriteri:

- a. Akti normative nr. 34 datë 03.12.2021 nëPër ndryshim në Ligjin nr. 137/2020, datë 06.11.2020 nëPër buxhetin e vitit 2021ò, botuar në Fletore Zyrtare nr. 187/2021.
- b. Ligji nr. 10296, datë 08.07.2010 nëPër menaxhimin financiar dhe kontrollinò Neni 8 nëPërgjegjshmëria menaxheriale e titullaritò, germa a, ku cilësohet: nëmiratimin e politikave dhe monitorimin e objektivave të njësive publike që ata drejtojnë, të planeve strategjike e vjetore, përfshirë strategjinë e menaxhimit të riskut dhe të plan-veprimeve për arritjen e objektivaveò; Neni 16 nëDetyrimi për përgatitjen dhe dokumentimin e gjurmës së auditimitò, pika 2 ku cilësohet: nëTitullarët e njësive publike miratojnë gjurmët e auditimit për procedura që lidhen me veprimtari kryesore të njësisë dhe sigurojnë që të gjitha operacionet e njësisë publike dokumentohen në atë formë, që u mundëson audituesve të brendshëm, të jashtëm dhe autoriteteve mbikëqyrëse të kuptojnë mjedisin e kontrollitò.
- c. Plani i të ardhurave doganore i propozuar nga DPD për vitin 2021 ka qenë në shumën 160,152 milionë lekë, ose 20,899 milionë lekë më pak se realizimi i vitit 2021.
Ligji 137/2020, datë 06.11.2020 nëPër buxhetin e vitit 2021ò

⁶ Modele statistikore/matematikore të aplikuara në ekonomi, duke patur në konsideratë rëndësinë e një arsyeimi ekonomik, për aplikimin e modeleve të duhura ekonometrike.

është dërguar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë me shkresën nr. 654, datë 14.01.2021, protokolluar në DPD me nr. 1000, datë 18.01.2021, **si dhe ndryshimet që ka pësuar gjatë vitit nëpërmjet Akteve Normative** (AN) nr. 4, datë 05.02.2021; AN nr. 8, datë 22.03.2022; AN nr. 18, datë 12.04.2022; AN nr. 26, datë 22.06.2021; AN nr. 31, datë 27.10.2021 dhe AN nr. 34, datë 03.12.2022, nga të cilët tre prej tyre kanë përcaktuar ndryshime në planin e të ardhurave doganore.

- Shkak:**
- DPD pretendon se shkak është mos dërgimi nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë me shkresë përcjellëse e AN nr. 34, datë 03.12.2021.
 - Perceptimi i DPD se nuk ka nevojë për dokument të miratuar, në lidhje me metodikën për të cilën shprehen se aplikojnë për planifikimin e të ardhurave, strukturat, afatet dhe procesin e shqyrtimit të planit të propozuar, si dhe dërgimin e këtij propozimi në MFE.
 - Planifikim me rezervë i të ardhurave doganore, për shkak të marrjes së një sigurie për realizimin e tyre, por dhe për shkak të faktorëve të paparashikuar të cilat kanë ndikuar në realizimin e të ardhurave doganore.

Ndikimi: Analiza jo reale mbi nivelin e realizimit të të ardhurave doganore, për shkak të ndryshime të shpeshta të treguesve të të ardhurave doganore për vitin 2021, si dhe analizë jo reale mbi realizimin e të ardhurave në nivel dege (plan/fakt), në kushtet kur nuk kemi një plan vjetor në nivel dege.

Rëndësia: E mesme

- Rekomandimi:**
- Titullari i DPD, duhet të marrë masa për miratimin e udhëzuesit/urdhër/metodikë, mbi hartimin e planit të të ardhurave nga dogana, për aq sa informacioni dhe analizat e DPD në këtë proces janë të mjaftueshme. DPD duhet të përcaktojë strukturat e duhura brenda sistemit doganor, të cilat do të jenë pjesë e procesit të planifikimit; afatet, si dhe metodikën e aplikuar, në lidhje me marrjen e informacionit, përpunimin e tij; diskutimet, si dhe hartimin e draft planit të të ardhurave doganore.
 - Planifikimi i të ardhurave doganore duhet të mbështetet në një analizë të treguesve, si dhe duke marrë në konsideratë të gjithë faktorët e riskut të brendshëm dhe të jashtëm, me qëllim finalizimin e një plani sa më real.

III.2.2.2. Nivelet e realizimit të planit sipas zërave të të ardhurave doganore, analiza dhe krahasimi i treguesve për periudhën objekt auditimi.

Realizimi i të ardhurave nga Administrata Doganore për vitin 2021, referuar shkresës nr. 450, datë 11.01.2022 të DPD, drejtuar Degës së Thesarit Tiranë si dhe Aktrakordimit të konfirmuar prej saj, paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 6 “Rakordimi i të ardhurave doganore”, në milionë lekë

Nr.	Struktura e të ardhurave	Fakt		
		Sipas DPD	Sipas Degës së Thesarit Tiranë	Sipas Treguesve e konsoliduar të Buxhetit të

				Shtetit
1	Taksa doganore	7,457	7,457	7,457
2	Akciza	51,962	51,962	51,962
3	Renta minerare	2,445	2,445	2,445
4	TVSH	131,301	131,301	131,301
5	Totali	193,166	193,166	193,166
6	Rimbursim akcize	(325)		(325)
7	Totali neto	192,841		192,841

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Tabela nr. 7 “Realizimi faktik i të ardhurave doganore, sipas strukturës”, në milionë lekë

Nr.	Struktura e të ardhurave	Plan	Fakt	Diferenca Fakt/Plan	Realizimi në %	Pesha specifike kundrejt totalit të të ardhurave doganore në %
1	Taksa doganore	7,000	7,458	458	106.5	3.8
2	Akciza	51,400	51,962	562	101.1	27.0
3	TVSH nga importi	118,751	131,301	12,550	110.6	68.0
4	Renta minerare	3,900	2,445	(1,455)	62.7	1.2
5	Totali	181,051	193,166	12,115	106.7	100
6	Rimbursim akcize		(325)			
7	Totali neto	181,051	192,841	11,790	106.5	

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Të ardhurat doganore në vitin 2021, janë realizuar **në shumën 193,166 milionë lekë, duke shënuar një tejkalim të tyre në shumën 12,115 milionë lekë, ose me një rritje në masën 6.7 %**, kundrejt planit përfundimtar të vitit 2021. Referuar të dhënave të mësipërme, evidentohet se peshën specifike më të lartë, në realizimin e të ardhurave doganore e zënë të ardhurat nga TVSH me 68 % dhe më pas të ardhurat nga akciza me 26.9 %.

Tabela nr. 8 “Realizimi faktik i të ardhurave në periudhën 2019-2021”, në milionë lekë

Nr.	Emërtimi	2019	2020	2021	Diferenca në vlerë		Realizimi në %	
					2021/2019	2021/2020	2021/2019	2021/2020
1	Takse doganore	6,482	6,241	7,458	976	1,217	15.1	19.5
2	TVSH	107,536	100,474	131,301	23,765	30,827	22.1	30.7
3	Akcize	48,307	45,116	51,962	3,655	6,846	7.5	15.2
4	Renta	2,634	1,795	2,445	-189	650	-7.2	36.2
5	Totali	164,959	153,627	193,166	28,207	39,539	17.1	25.7

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Ndikim më të lartë në realizimin e të ardhurave doganore e zënë 60 artikuj kryesorë, të cilët sipas të dhënave nga DPD, përbëjnë 89 % të të ardhurave doganore.

Tabela nr. 9 “Pesha e të ardhurave nga 60 artikujt kryesorë”, në milionë lekë

Nr.	Vitet	Të ardhura të realizuara nga 60 produktet kryesore	Të ardhura në total Dogana	Pesha specifike në % e 60 produkteve
1	2019	147,818	164,959	89.61
2	2020	137,743	153,628	89.66
3	2021	173,356	193,166	89.74

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Në realizimin dhe tejkalimin e të ardhurave nga dogana **të shprehura në mijë lekë**, Grup mallrat kryesorë, me peshë specifike të lartë në realizimin e tyre janë grup mallrat (Cigare-duhan; Karburante; Pije; Kafe):

Cigare-duhan

Nr.	Artikulli	Te ardhura për njësi			Sasia		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021

1	Cigare	7,567	8,041	8,609	2,978	2,714	2,934
2	Duhan Importi	8,068	7,904	8,038	89	92	104
3	Duhan Prodhim Vendi	2,830	2,995	2,969	29	41	54
4	Cigare Duhan Total				3,096	2,847	3,093

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021 (sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Cigare	22,536,219	21,822,575	25,258,449	22,201,578	23,592,294		
2	Duhan	718,482	727,201	838,045	839,072	822,016		
3	Prodhim vendi	81,745	122,621	161,423	152,820	161,730		
4		23,336,446	22,672,397	26,257,917	23,193,470	24,576,040	3,064,447	1,681,877

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Cigare	22,536,219	21,822,575	25,258,449	25,637,602	23,364,826		
2	Duhan	718,482	727,201	838,045	715,382	739,496		
3	Prodhim vendi	81,745	122,621	161,423	86,101	121,729		
4		23,336,446	22,672,397	26,257,917	26,439,085	24,226,051	(181,168)	2,031,866

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Karburantet

Nr.	Artikulli	Të ardhura për njësi			Sasia		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Gazoil total	65	66	69	356,343	348,094	395,528
2	Solar total	39	40	41	34,285	15,832	25,176
3	Biodiezel total	38	38	38	195,421	156,425	189,172
4	Benzinë total	81	77	82	72,302	62,586	74,212
5	Jet total	51	42	50	429	294	339
6	Total karburante				356,343	348,094	395,528

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Gazoil total	23,228,011	23,022,373	27,239,162	25,709,320	26,104,848		
2	Solar total	1,326,908	629,861	1,022,353	981,864	1,007,040		
3	Biodiezel total	7,482,097	5,935,737	7,104,775	7,188,536	7,188,536		
4	Benzin total	5,832,197	4,798,685	6,074,571	6,011,172	5,714,324		
5	Jet total	21,999	12,266	16,852	17,289	14,238		
6	Total karburante	37,891,211	34,398,922	41,457,712	39,908,181	40,028,986	1,549,531	1,428,726

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për	Të ardhura të	Të ardhura të	Efekti në rritjen e të
-----	-----------	---------------------------------	---------------	---------------	------------------------

		njësi)			vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Gazoil total	23,228,011	23,022,373	27,239,162	24,587,667	24,018,486		
2	Solar total	1,326,908	629,861	1,022,353	1,405,685	649,112		
3	Biodiezel total	7,482,097	5,935,737	7,104,775	7,425,998	5,944,150		
4	Benzin total	5,832,197	4,798,685	6,074,571	5,928,764	5,132,052		
5	Jet total	21,999	12,266	16,852	21,450	14,700		
6	Total karburante	37,891,211	34,398,922	41,457,712	39,369,564	35,758,500	2,088,148	5,699,212

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Grup mallrat "Pije"

Artikulli		Të ardhura për njësi			Sasia		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
Birrë Importi	mije lit	55	55	57	44,812	41,988	49,892
Birrë Prodhim Vendi	mije lit	20	21	15	44,506	38,826	40,082
Birre Total	mije lit				89,318	80,815	89,974
Pije Alkolike Import	mije lit	478	482	493	1,161	889	1,408
Pije Alkolike Prodhim Vendi	mije lit	217	224	233	842	537	771
Pije Alkolike Total	mije lit				2,003	1,426	2,180
Verë Import	mije lit	140	155	161	5,022	4,125	5,558
Verë Prodhim Vendi	mije lit	33	34	34	1,529	928	1,181
Vere Total	mije lit				6,552	5,053	6,739
Pije Energjike Import	mije lit	33	30	30	11,489	13,784	18,002
Pije Energjike Prodhim Vendi	mije lit	-	-	-	0	0	0
Pije energjike Total					11,489	13,784	18,002

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Birra

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Birrë Importi	2,482,753	2,322,574	2,820,637	2,764,216	2,759,739		
2	Birrë Prodhim Vendi	910,378	813,870	596,709	819,884	840,196		
3	Total birrë	3,393,131	3,136,444	3,417,347	3,584,101	3,599,935	(166,754)	(182,588)

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3	4	5	6=(3-4)	7=(3-5)
1	Birrë Importi	2,482,753	2,322,574	2,820,637	2,533,429	2,373,826		
2	Birrë Prodhim Vendi	910,378	813,870	596,709	662,570	578,012		
3	Total birrë	3,393,131	3,136,444	3,417,347	3,195,999	2,951,838	221,348	465,508

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Pije alkoolike

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3			6=(3-4)	7=(3-5)
1	Pije Alkoolike Import	554,687	428,622	694,177	672,735	679,184		
2	Pije Alkoolike P/Vendi	182,517	120,328	179,953	167,268	172,810		
3	Total pije alkoolike	737,204	548,950	874,130	840,004	851,994	34,126	22,136

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3			6=(3-4)	7=(3-5)
1	Pije Alkoolike Import	554,687	428,622	694,177	572,366	438,084		
2	Pije Alkoolike P/Vendi	182,517	120,328	179,953	196,357	125,302		
3	Total pije alkoolike	737,204	548,950	874,130	768,723	563,385	105,406	310,744

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Verë

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3			6=(3-4)	7=(3-5)
1	Verë Import	701,095	639,043	895,372	775,868	860,995		
2	Verë Prodhim Vendi	50,265	31,414	40,340	38,813	39,973		
3	Total Verë	751,360	670,458	935,712	814,681	900,968	121,031	34,744

Burimi i të dhënave: DPD

Punoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019	Në raport me vitin 2020
		1	2	3			6=(3-4)	7=(3-5)
1	Verë Import	701,095	639,043	895,372	809,082	664,558		
2	Verë Prodhim Vendi	50,265	31,414	40,340	52,243	31,703		
3	Total verë	751,360	670,458	935,712	861,325	696,261	74,387	239,451

Burimi i të dhënave: DPD

Punoi: KLSH

Pije energjike

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019 6=(3-4)	Në raport me vitin 2020 7=(3-5)
		1	2	3	4	5		
1	Pije Energjike Import	378,065	412,495	531,174	592,396	538,705		
2	Pije Ener.P/Vendi	-	-	-	-	-		
3	Total Pije energjike	378,065	412,495	531,174	592,396	538,705	(61,223)	(7,532)

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019 6=(3-4)	Në raport me vitin 2020 7=(3-5)
		1	2	3	4	5		
1	Pije Energjike Import	378,065	412,495	531,174	338,993	406,728		
2	Pije Ener. P/Vendi	-	-	-	-	-		
3	Total pije energjike	378,065	412,495	531,174	338,993	406,728	192,181	124,445

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Kafe

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2019)	Të ardhura të vitit 2021(sasi-2021*të ardhura për njësi-2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019 6=(3-4)	Në raport me vitin 2020 7=(3-5)
		1	2	3	4	5		
1	Kafe	1,257,621	1,149,539	1,304,710	1,304,710	1,259,239	0	45,471

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nr.	Artikulli	Te ardhura (sasi*të ardhura për njësi)			Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2019)	Të ardhura të vitit 2021 (të ardhura për njësi-2021*sasi 2020)	Efekti në rritjen e të ardhurave, si rezultat i ndryshimit të sasive	
		2019	2020	2021			Në raport me vitin 2019 6=(3-4)	Në raport me vitin 2020 7=(3-5)
		1	2	3	4	5		
1	Kafe	1,257,621	1,149,539	1,304,710	1,257,621	1,191,049	47,089	113,661

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Rritja e të ardhurave doganore, si rezultat i rritjes së volumit të import-eksporteve pasqyrohet edhe në të dhënat e mëposhtme.

Tabela nr. 10 “Eksport-Importe ne vlerë”, 2020-2021, në milionë lekë

Periudha	Import Total	Import i Taksuar	Eksport Total	Eksport Definitiv	Rieksport nga Perpunimi Aktiv
2020	606,261	479,222	271,912	94,774	173,819
2021	802,093	636,021	369,177	151,837	214,218
Diferenca	195,832	156,799	97,265	57,063	40,399

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Tabela nr. 11 “Eksport-Importe ne volum/ton”, 2020-2021

Periudha	Import Total	Import i Taksuar	Eksport Total	Eksport Definitiv	Rieksport nga Perpunimi Aktiv
2020	5,119,481	4,260,424	4,097,494	6,778,150	491,177
2021	5,964,438	4,777,662	4,343,123	3,712,962	528,923
Diferenca	844,956	517,238	245,629	-3,065,188	37,745

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Konkluzion: Realizimi i të ardhurave doganore në vitin 2021, kundrejt dy viteve të mëparshme paraqitet me rritje në shumën 28,207 milionë lekë më shumë se në vitin 2019 dhe me 39,539 milionë lekë më shumë se në vitin 2020, ose me rritje në masën 17.1 % dhe 25.7 % respektivisht kundrejt vitit 2019 dhe 2020. Rritja e të ardhurave doganore në vitin 2021, kundrejt vitit 2020 në masën 25.7 % më shumë, është rezultat edhe i një planifikimi dhe realizimi të ulët të të ardhurave doganore për shkak të pandemisë gjatë vitit krahasues 2020.

Nga analiza e grup artikujve të mësipërm, rezulton se rritja e të ardhurave doganore ka ardhur si rezultat i rritjes importeve dhe rritjes së të ardhurave për njësi, në të cilën ka ndikuar rritja e çmimit të importit të këtyre artikujve, pasi për periudhën objekt auditimi, viti 2021, nuk ka patur ndryshime të shkallës së taksimit, të cilat të kenë patur ndikim të ndjeshëm në realizimin e të ardhurave.

Në rritjen e të ardhurave, bazuar në analizën e mësipërme, fokusuar në grup artikujt me peshë specifike më të lartë të realizimin e tyre, ka rezultuar se rritja e të ardhurave si rezultat i ndryshimit të të ardhurave për njësi në vitin 2021 në raport me vitin 2020 përfaqëson 25 % të rritjes së të ardhurave ndaj totalit, ndërsa rritja e të ardhurave si rezultat i rritjes së volumit të importeve ka ndikuar në masën 75 %, kundrejt totalit të rritjes së të ardhurave për grup artikujt e mësipërm.

Tabela nr.12 “Realizimi i të ardhurave bruto dhe neto”, në milionë lekë

Nr.	Struktura e të ardhurave	Plan	Fakt	Diferenca Fakt/Plan	Realizimi në %	Pesha specifike kundrejt totalit të të ardhurave doganore në %
1	Taksa doganore	7,000	7,458	458	106.5	3.8
2	Akciza	51,400	51,962	562	101.1	27.0
3	TVSH nga importi	118,751	131,301	12,550	110.6	68.0
4	Renta minerare	3,900	2,445	(1,455)	62.7	1.2
5	Totali	181,051	193,166	12,115	106.7	100
6	Rimbursim akcize		(325)			
7	Totali neto	181,051	192,841	11,790	106.5	

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Të ardhurat nga taksa doganore:

Gjatë vitit 2021, realizimi i të ardhurave nga Taksa doganore të cilat zënë vetëm 3.8 % të realizimit të të ardhurave doganore në total, paraqitet në shumën 7,458 milionë lekë, nga 7,000 milionë lekë të planifikuara, me një tejkalim në vlerë absolute në shumën 458 milionë lekë, ose me një tejkalim në masën 6.5 % më shumë se plani.

Në krahasim me vitin 2020, realizimi i të ardhurave nga Taksa doganore paraqitet me një rritje shumë 1.216 milionë lekë, ose në masën 19.4 % më shumë, si dhe në krahasim me vitin 2019 rezulton me një rritje në masën 15.9 % më shumë.

Në rritjen e të ardhurave nga TD, ka ndikuar rritja në tërësi e importeve, si dhe në veçanti e importeve me origjinë NEU dhe që nuk janë pjesë e marrëveshjeve të tregtisë së lirë mbi heqjen apo reduktimin e tarifave doganore.

Të ardhurat nga akciza:

Të ardhurat nga akciza, janë rezultat i aplikimit të shkallës së taksimit sipas Ligjit nr. 61/2012, nëpër akcizat në Republikën e Shqipërisë, të ndryshuar.

Tabela nr. 13 “Realizimi i të ardhurave nga Akciza”, në milionë lekë

Muajt	2019			2020			2021		
	Plan	Fakt	Ne %	Plan	Fakt	Ne %	Plan	Fakt	Ne %
Bruto	48,300	48,308	100	45,299	45,117	100	51,400	51,962	101
Rimbursim								(325)	
Akciza neto		46,665			44,521			51,637	

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

Gjatë vitit 2021, realizimi i të ardhurave nga akciza të cilat zënë 27 % të realizimit të të ardhurave doganore, paraqitet në shumën 51,962 milionë lekë dhe neto në shumën 51,637 milionë lekë, nga 51,400 milionë lekë të planifikuara me një tejkalim në shumën 237 milionë lekë, ose 1 % më shumë se plani.

Në krahasim me vitin 2020, realizimi i të ardhurave (neto) nga Akciza paraqitet me një rritje në masën 15.9 % më shumë dhe në krahasim me vitin 2019 rezulton me një rritje në masën 10.6 %.

Tabela nr. 14 “Realizimi i të ardhurave nga akciza sipas kategorive” në milionë lekë

Nr.	Artikulli	Njësia	Sasi			Akciza, në milionë lekë		
			2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Cigare Duhan Total	Ton	3,096	2,847	3,093	17,594	17,052	19,862
2	Birre Total	mije lit	89,318	80,815	89,974	2,384	2,176	2,219
3	Pije Alkoolike Total	mije lit	2,003	1,426	2,180	444	327	475
4	Vere Total	mije lit	6,552	5,053	6,739	300	257	330
5	Pije energjike Total	mijë lit	11,489	13,784	18,002	0	0	0
6	Kafe	Ton	8,618	8,162	8,941	444	411	441
7	Karburante Total	Ton	599,049	546,023	631,374	25,356	23,144	26,850
8	Gaz i Lëngët	Ton	139,560	151,912	179,767	734	748	665
9	Të tjera					1,052	1,001	1,120
10	Totali					48,307	45,116	51,962

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

Nga krahasimi i të dhënave të më poshtme ka rezultuar se:

Tabela nr. 15

Nr	Artikulli	Njësia	Sasi			Diferenca në sasi	
			2019	2020	2021	2021/2019	2021/2020
1	Cigare Duhan Total	Ton	3,096	2,847	3,093	-3	246
2	Birre Total	mije lit	89,318	80,815	89,974	656	9,159
3	Pije Alkoolike Total	mije lit	2,003	1,426	2,180	177	754
4	Vere Total	mije lit	6,552	5,053	6,739	187	1,686
5	Pije energjike Total	mijë lit	11,489	13,784	18,002	6,513	4,218
6	Kafe	Ton	8,618	8,162	8,941	323	779
7	Karburante Total	Ton	599,049	546,023	631,374	32,325	85,351
8	Gaz i Lëngët	Ton	139,560	151,912	179,767	40,207	27,855

Në vitin 2021 në krahasim me vitin 2020, ndikim në rritjen e të ardhurave nga akciza e ka patur rritja e volumit të importeve, i cili për shkak të situatës pandemike në vitin 2020, si vit

krahasues, pati një performancë të ulët, gjë e cila u reflektua në uljen e planit të të ardhurave gjatë këtij viti nga 50,500 milionë lekë në 45,300 milionë lekë.

Në vitin 2021 në krahasim me vitin 2019, ka rezultuar rritje e volumit të importeve për artikujt ñPije energjike me 6,513 mijë litra më shumë; ñKarburant me 32,325 tonë më shumë dhe ñGaz i lëngshëm me 40,207 tonë më shumë, ndërsa për artikujt e tjerë është ruajtur pothuajse i njëjti nivel i volumit të importeve.

Të ardhurat nga TVSH:

Në vitin 2021 të ardhurat nga TVSH, janë realizuar në shumën 131,301 milionë lekë, me një tejkalim në vlerë absolute në shumën 12,550 milionë lekë, ose në masën 110.6 %, kundrejt planit. Realizimi i këtyre të ardhurave në raport me dy vitet e mëparshme paraqitet me rritje, respektivisht në krahasim me vitin 2019 të ardhurat nga TVSH në import janë rritur në shumën 23,765 milionë lekë, ose në masën 22.1 % më shumë dhe kundrejt vitit 2020 janë rritur në shumën 12,550 milionë lekë, ose në masën 30.6 %.

Në rritjen e të ardhurave nga TVSH në import e cila zë dhe peshën specifike më të lartë në të ardhurat nga TVSH me 81 %, ka ndikuar rimëkëmbja e ekonomisë pas situatës pandemike në nivel global, rritja e importeve, si dhe e disa çmimeve me peshë specifike të lartë në realizimin e të ardhurave doganore si, karburante, energji, metale, etj.

Të ardhurat nga renta.

Të ardhurat nga renta minerare në vitin 2021, janë realizuar në shumën 2,445 milionë lekë, ose në masën 62.7 %, kundrejt të ardhurave të planifikuara në shumën 3,900 milionë lekë. Mosrealizimi i të ardhurave nga renta është në shumën 1,455 milionë lekë. Në raport me një vit më parë realizimi i të ardhurave nga renta minerare është rritur në shumën 37.9 %, por krahasuar me vitin 2019, ky realizim paraqitet me rënie në masën 8.2 %.

Tabela nr. 16 “Të ardhura nga renta minerare” në mijë lekë”

Artikujt/mallrat	Realizimi i të ardhurave nga renta minerare			Diferenca Në vlerë	Diferenca në vlerë	Diferenca në %	Diferenca në %
	Viti 2019	Viti 2020	Viti 2021	2021/2019	2021/2020	2021/2019	2021/2020
Naftë bruto	2,193,523	1,340,824	1,968,914	-224,609	628,090	-10.2	46.8
Minerale	469,605	431,206	476,140	6,535	44,934	1.4	10.4
	2,663,128	1,772,030	2,445,054	-218,074	673,024	-8.2	37.9

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Të ardhurat nga renta (naftë bruto) në vitin 2021 kundrejt vitit 2020 janë rritur në shumën 628 milionë lekë, ndërsa në raport me vitin 2019 paraqiten me ulje në shumën 224 milionë lekë.

Në realizimin e të ardhurave nga renta kanë ndikuar, çmimi i naftës bruto në import; rritja e taksës së rentës për njësi nga 2.28 lekë/ton në 3.19 lekë/ton, si dhe negativisht ka ndikuar ulja e eksporteve të naftës dhe eksporteve të mineraleve.

III.2.2.3. Nivelet e realizimit të planit, sipas Degëve Doganore, analiza dhe krahasimi i treguesve për periudhën objekt auditimi, në mbështetje të dispozitave ligjore dhe nënligjore.

Tabela nr. 17 “Realizimi faktik i të ardhurave doganore, sipas peshës specifike të degëve doganore” (në mijë lekë)

Nr.	Degët Doganore	Taksa doganore	Akiza	TVSH	Renta Minerare	Totali	Pesha specifike në % ndaj totalit
1	Tiranë	4,123,478	14,361,110	54,983,245	340	73,468,173	38
2	Rinas	151,484	12,130	2,606,784		2,770,398	1.5
3	Durrës	1,963,353	24,762,903	48,937,976	396,640	76,060,872	39
4	Shkodër	80,100	249,077	3,420,127	9,705	3,759,010	2

5	Pogradec	101,813	138,660	1,692,054	19,520	1,952,047	1
6	Gjirokastër	462,632	8,556,511	6,069,498	3,332	15,091,974	8
7	Korçë	12,880	141,952	331,647	8	486,487	0.3
8	Kapshticë	118,094	716,366	3,273,659	96	4,108,216	2.1
9	Vlorë	78,765	1,493,099	2,714,856	1,975,085	6,261,804	3.2
10	Fier	157,635	670,578	1,985,066	245	2,813,524	1.5
11	Sarandë	5,491	7,110	146,450	908	159,959	0.1
12	Elbasan	147,280	329,826	2,207,979	5,521	2,690,606	1.4
13	Lezhë	18,271	434,979	970,380	1,299	1,424,929	0.7
14	Berat	27,115	49,185	383,634	2,963	462,898	0.3
15	Kukës	8,061	2,656	1,458,837	29,210	1,498,764	0.8
16	Peshkopi	1,003	32,961	118,344	59	152,368	0.1
17	Tri Urat	12	3,012	699	72	3,795	0.002
18	Totali	7,457,468	51,962,115	131,301,237	2,445,002	193,165,822	100.002

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

Sipas të dhënave të tabelës së mësipërme, mbi realizimin e të ardhurave doganore në nivel dege doganore, shihet se **peshën specifike më të lartë në realizimin e tyre e zënë Dega Doganore Durrës me 39 %, ndaj totalit dhe Dega Doganore Tiranë me 38 %, ndaj totalit, ose thënë ndryshe këto dy degë realizojnë 77 % të të ardhurave doganore dhe 23 % të tyre e realizojnë 15 degët e tjera.** Me peshë me të lartë specifike kundrejt 15 degëve të tjera që përbëjnë 23 % të realizimit të të ardhurave doganore, e zënë Dega e Doganës Kakavijë-Gjirokastër me 8 %, ndaj totalit; Dega e Doganës Vlorë me 3 % ndaj totalit, si dhe Degët Doganore Hani i Hotit-Shkodër dhe Kapshticë me 2 % ndaj totalit të të ardhurave.

Gjatë vitit 2021, DPD ka tejkaluar realizimin e të ardhurave, për rrjedhojë edhe degët doganore me peshë specifike më të lartë në realizimin e tyre si Durrës, Tiranë, Kakavijë-Gjirokastër; Vlorë, Hani Hotit-Shkodër dhe Kapshticë-Korçë, të cilat përfaqësojnë dhe 92.5 % të të ardhurave doganore të realizuara gjatë vitit 2021.

Për shkak të mos reflektimit nga DPD të ndryshimeve të planit të doganave me AN nr. 34, datë 03.12.2021, analiza mbi realizimin e të ardhurave në nivel dege është kryer referuar planit të të ardhurave, ndryshuar me AN nr. 18, datë 14.04.2021, dërguar nga MFE me Shkresa nr. 8443, datë 12.05.2021. Realizimi i të ardhurave në nivel dege sipas DPD paraqitet në tabelën e mëposhtme:

Tabela nr. 18 “Realizimi i të ardhurave doganore, sipas Degëve doganore dhe strukturës” në mijë lekë

Degët Doganore	Taksa Doganore		Akciza		TVSH		Renta minerare		Total	
	Plan	Fakt	Plan	Fakt	Plan	Fakt	Plan	Fakt	Plan	Fakt
Tiranë	3,501,448	4,123,478	13,072,880	14,361,110	45,209,076	54,983,245	205	340	61,783,610	73,468,173
Rinas	140,978	151,484	8,406	12,130	2,452,279	2,606,784	0	0	2,601,662	2,770,398
Durrës	1,708,647	1,963,353	24,777,619	24,762,903	41,316,754	48,937,976	363,368	396,640	68,166,388	76,060,872
Shkodër	74,853	80,100	249,557	249,077	2,845,334	3,420,127	8,703	9,705	3,178,446	3,759,010
Pogradec	117,531	101,813	134,265	138,660	1,571,503	1,692,054	14,945	19,520	1,838,244	1,952,047
Gjirokastër	453,671	462,632	7,576,318	8,556,511	5,501,790	6,069,498	2,190	3,332	13,533,969	15,091,974
Korçë	12,299	12,880	111,983	141,952	264,426	331,647	5	8	388,713	486,487
Kapshticë	94,531	118,094	659,246	716,366	2,595,020	3,273,659	37	96	3,348,834	4,108,216
Vlorë	61,102	78,765	1,295,089	1,493,099	2,352,868	2,714,856	1,964,604	1,975,085	5,673,663	6,261,804
Fier	138,559	157,635	480,112	670,578	1,771,498	1,985,066	73	245	2,390,244	2,813,524
Sarandë	5,676	5,491	6,119	7,110	120,274	146,450	1,098	908	133,167	159,959
Elbasan	139,165	147,280	312,397	329,826	2,112,941	2,207,979	14,921	5,521	2,579,424	2,690,606
Lezhë	13,373	18,271	628,825	434,979	1,074,464	970,380	1,047	1,299	1,717,709	1,424,929
Berat	30,830	27,115	54,779	49,185	300,726	383,634	2,430	2,963	388,765	462,898
Kukës	6,867	8,061	2,785	2,656	1,152,904	1,458,837	25,770	29,210	1,188,326	1,498,764
Peshkopi	1,227	1,003	28,886	32,961	107,211	118,344	140	59	137,464	152,368
Tri Urat	3	12	998	3,012	1,581	699	20	72	2,602	3,795
Totali	6,500,760	7,457,468	49,400,264	51,962,115	110,750,651	131,301,237	2,399,554	2,445,002	169,051,229	193,165,822

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

Në lidhje me analizën e realizimit të të ardhurave në nivel dege evidentojmë se:

DPD, nuk kryen një detajim të planit vjetor të të ardhurave doganore (taksa doganore; TVSH; Akciza dhe Renta minerare), në nivel dege që me dërgimin e planit të të ardhurave nga MFE,

si dhe më pas reflektimin e ndryshimeve dhe ndjekjen e realizimit të këtij plani. Megjithatë nga DPD ndiqet realizimi i planit korent (plan mujor, por dhe ditor) të të ardhurave nga degët doganore, duke reflektuar në mënyrë dinamike trendin e nivelit të importeve dhe eksporteve.

Referuar të dhënave të tabelës së mësipërme diferenca në % (fakt/plan) e të ardhurave në nivel dege ka rezultuar sipas tabelës nr. 19.

Tabela nr. 19

Nr.	Degët Doganore	TD	AKC	TVSH	RM
1	Tiranë	17.8	9.9	21.6	65.8
2	Rinas	7.4	44.3	6.3	0
3	Durrës	14.9	0	18.4	9.15
4	Shkodër	7.1	0	20.2	11.5
5	Pogradec	-13.4	3.27	7.7	30.6
6	Gjirokastër	1.9	12.9	10.3	52.1
7	Korçë	4.7	26.7	25.4	60
8	Kapshticë	24.9	8.7	26.2	159.5
9	Vlorë	28.9	15.2	15.4	0.5
10	Fier	13.8	39.67	12.1	235.6
11	Sarandë	-3.3	16.1	21.7	-17.3
12	Elbasan	5.8	5.57	4.5	-6.29
13	Lezhë	36.6	-30.8	-9.7	24.1
14	Berat	-12.1	-10.2	27.6	21.9
15	Kukës	17.4	-4.6	26.5	13.3
16	Peshkopi	-18.3	14.1	10.4	-57.8
17	Tri Urat	400	301.8	44.2	360

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

- Sa më sipër evidentojmë faktin se realizimi i të ardhurave në nivel dege referuar strukturës së të ardhurave ka rezultuar me tejkalim për doganat me peshën specifike më të lartë në të ardhurat doganore, si Tiranë, Durrës, Fier dhe Kakavijë-Gjirokastër.
- Tejkalimi apo mosrealizimi i planit në nivel dege, varion nga -57 % deri në +360 %. Diferenca kaq të dukshme në realizimin e të ardhurave tregojnë për një detajim të planit të të ardhurave në nivel dege jo real, por duhet të theksojmë se ky deviacion i skajshëm është evidentuar te ñrenta minerare e cila nuk zë peshë në realizimin e të ardhurave doganore, si dhe në dogana të cilat po ashtu nuk kanë ndikim në realizimin e të ardhurave doganore, si Tri Urat, Fier, Kapshticë të cilat rezultojnë me realizim të rentës minerare nga 159.5 % më shumë deri në 360 %, etj.

Përsa është trajtuar në këtë pjesë të RPA, “Auditim mbi planifikimin dhe realizimin e të ardhurave doganore”, është mbajtur Akt konstatimi nr. 10, datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me nr. 6729/12, datë 08.07.2022. Mbi këtë AK është paraqitur Observacioni nga znj. F.M. me detyrë Drejtore e Drejtorisë së Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave me nr. 6729/14, datë 14.07.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/8, datë 18.07.2020. Mbi këtë observacion Grupi i auditimit ka shprehur qëndrimin e tij në PRA, mbi të cilin nuk janë paraqitur observacione.

III.2.2.3. Auditimi i borxhit doganor, gjendja dhe masat e marra për rikuperimin e tij për periudhën nën auditim si dhe përputhshmëria e aktiviteteve të kryera për faljen e detyrimeve doganore, kontabilizimi i tyre bazuar në legjislacionin në fuqi. Auditimi i procedurave të ndjekura për mallrat e sekuestruara apo konfiskuara për periudhën nën auditim

Nga grupi i auditimit u shqyrtuan nën çështjet e mëposhtme:

- Gjendja e detyrimeve të subjekteve debitorë, krijimi i detyrimeve, gjendja në fillim dhe në fund, kontabilizimi i tyre;
- Struktura e detyrimeve debitorë, llojshmëria, pesha specifike në total;
- Masat e marra për vjeljen dhe rikuperimin e borxhit doganor.

Gjendja e detyrimeve të subjekteve debitorë, krijimi i detyrimeve, gjendja në fillim dhe në fund.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave (DPD), në fund të vitit 2021, rezulton një nivel borxhi doganor **në shumën 45,711,586,501 lekë, e përfaqësuar nga 4,688 raste**, të cilat do të analizohen si më poshtë:

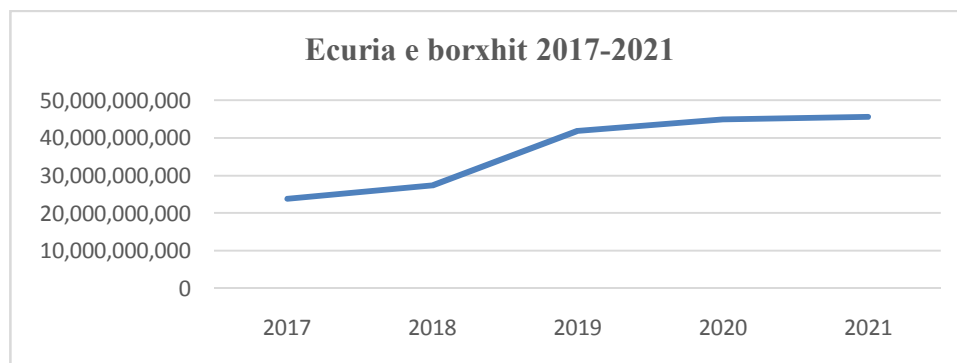
Tabela nr. 1 “Borxhi doganor 2017-2022 sipas DPD

Periudha	Raste	Totali	Shtesë / Pakësime në vlerë	Në %
2017	4,251	23,946,599,480		
2018	4,520	27,596,148,278	3,649,548,798	15%
2019	4,364	41,972,864,255	14,376,715,977	52%
2020	4,708	45,053,938,737	3,081,074,482	7%
2021	4,688	45,711,586,501	657,647,764	1%

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunoi: KLSH

Nga tabela e mësipërme rezulton se borxhi doganor në fund të vitit 2021 krahasuar me vitin 2020, ka pësuar **një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 %**.

Në mënyrë grafike më poshtë do të paraqitet ecuria e borxhit doganor në 5 (pesë) vitet e fundit.



Nisur nga të dhënat e mësipërme rritja më e madhe e borxhit doganor ka ndodhur në vitin ushtrimor 2019, ku rezulton se është rritur në shumën **14,376,715,977 lekë ose 52%** krahasuar me vitin 2018. Kjo rritje e konsiderueshme e borxhit doganor në vitin 2019 ka ardhur si rezultat i transferimit nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT), në zbatim të Udhëzimit të MFE-së nr.9, datë 11.03.2019 “*Mbi modalitetet e transferimit pranë Administratës Doganore të të dhënave për subjektet e akcizës të cilat rezultojnë me detyrime të papaguara*” në vlerën **13,387,702,014 lekë** ose në masën **29 %** krahasuar me totalin e borxhit doganor në fund të vitit 2021.

Tabela nr. 2 “Borxhi doganor i klasifikuar sipas degëve doganore”

Degët Doganore	Nr. Raste Debitorë	Totali i Detyrimeve	% mbi Totalin
Tiranë	1,891	18,143,822,135	39.69
Rinas	14	8,507,789	0.02
Durrës	947	7,187,458,907	15.72
Shkodër	143	426,235,948	0.93
Pogradec	23	13,557,875	0.03
Kakavijë	261	401,790,521	0.88

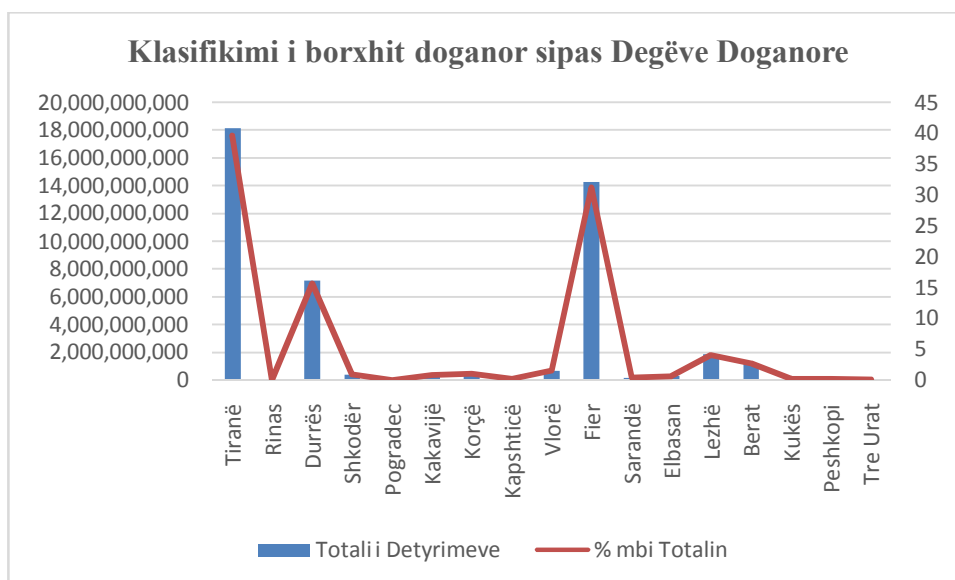
Korçë	112	497,307,834	1.09
Kapshticë	121	89,726,669	0.20
Vlorë	275	718,343,656	1.57
Fier	300	14,299,801,543	31.28
Sarandë	80	189,364,699	0.41
Elbasan	100	312,407,622	0.68
Lezhë	95	1,884,245,670	4.12
Berat	59	1,256,067,313	2.75
Kukës	72	92,664,780	0.20
Peshkopi	31	124,755,196	0.27
Tre Urat	164	65,528,344	0.14
Totali	4,688	45,711,586,501	100

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nisur nga të dhënat e tabelës më sipër, rezulton se pesha kryesore e stokut të borxhit doganor në 31 dhjetor 2021, paraqitet në Degën Doganore Tiranë në masën **39.69%**, Dega Doganore Fier në masën **31.28%**, Dega Doganore Durrës në masën **15.72%**, DD Lezhë në masën **4.12%**, DD Berat në masën **2.75%**, DD Vlorë në masën **1.57%**.

Në mënyrë grafike më poshtë do të paraqitet borxhit doganor i klasifikuar sipas Degëve Doganore.



Nga auditimi rezulton se për 3 (tre) Degët Doganore (Tiranë, Fier dhe Durrës), stoku i borxhit është në vlerën **39,631,082,585 lekë** ose në masën **86,7% e totalit**. Për rrjedhojë risku i rikuperimit të borxhit doganor paraqitet më i lartë për këto 3 (tre) Degë Doganore më sipër të specifikuara.

Tabela nr. 3 “Shtesa dhe pakësime të borxhit doganor gjatë vitit 2021 sipas Degëve Doganore”

D. Doganore	Debitorë nga viti 2020		Debitorë shtesë viti 2021		Debitorë të shlyer 2021		Debitorë në fund 2021	
	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë
Tiranë	1,876	17,982,920,362	861	328,650,446	846	167,748,673	1,891	18,143,822,135
Rinas	12	4,326,703	83	7,283,776	81	3,102,690	14	8,507,789
Durrës	919	7,102,880,839	1,405	216,447,613	1,377	131,869,545	947	7,187,458,907
Shkodër	148	412,977,050	90	24,149,710	95	10,890,812	143	426,235,948
Pogradec	40	18,653,976	33	3,456,397	50	8,552,498	23	13,557,875
Kakavijë	263	399,298,462	50	7,314,132	52	4,822,073	261	401,790,521
Korçë	107	497,920,540	79	8,200,288	74	8,812,994	112	497,307,834
Kapshticë	135	82,876,694	206	93,545,119	220	86,695,144	121	89,726,669
Vlorë	275	741,060,447	163	20,890,863	163	43,607,654	275	718,343,656
Fier	314	13,919,149,809	198	406,652,119	212	26,000,385	300	14,299,801,543

Sarandë	90	189,175,869	30	2,700,382	40	2,511,552	80	189,364,699
Elbasan	86	295,054,825	108	96,942,694	94	79,589,897	100	312,407,622
Lezhë	88	1,885,275,462	79	18,708,434	72	19,738,226	95	1,884,245,670
Berat	60	1,239,317,774	21	17,884,083	22	1,134,544	59	1,256,067,313
Kukës	86	93,811,662	25	7,883,225	39	9,030,107	72	92,664,780
Peshkopi	40	125,465,118	29	1,319,126	38	2,029,048	31	124,755,196
Tre Urat	169	63,773,145	8	2,785,089	13	1,029,890	164	65,528,344
Totali	4,708	45,053,938,738	3,468	1,264,813,496	2,761	607,165,732	4,688	45,711,586,502

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nisur nga të dhënat e paraqitura në tabelën më sipër rezultojn se gjatë vitit 2021, kemi një shtesë të debitorëve në numër prej 3,468 raste dhe vlerë 1,264,813,496 lekë, si dhe pakësim të debitorëve në numër 2,761 raste dhe në vlerë 607,165,732 lekë. Për rrjedhojë konstatohet se vazhdon të paraqitet **një trend rritës i numrit të debitorëve** dhe i nivelit të borxhit nga viti 2021 krahasuar me vitin 2020 në shumën **657,647,764 lekë**. Kryesisht rritjen më të madhe të debitorëve paraqitet në Degën Doganore Tiranë në shumën 160,901,773 lekë ose 24.4%, DD Durrës në shumën 84,578,068 lekë ose 12.8% dhe DD Fier në shumën 380,651,734 lekë ose 57.8%.

Në lidhje me pakësimin e borxhit doganor përgjatë vitit 2021 nga shlyerja e detyrimit nga subjektet rezultojn të jetë në shumën 607,165,732 lekë ose **1%** e totalit të borxhit. Për rrjedhojë kjo tregon një situatë të dështuar në rikuperimin e stokut të borxhit të krijuar gjatë viteve.

Tabela nr. 4 “Borxhi Doganor i ndarë sipas zërave”

D. Doganore	Nr. Raste	Detyrime Doganore	Penalitete	Kamatëvonesa	Borxhi në Total
Tiranë	1,891	5,140,713,624	10,204,899,716	2,798,208,794	18,143,822,135
Rinas	14	2,415,144	5,368,825	723,820	8,507,789
Durrës	947	1,409,780,785	4,724,271,542	1,053,406,579	7,187,458,906
Shkodër	143	70,493,370	248,750,727	106,991,852	426,235,949
Pogradec	23	6,343,034	3,660,225	3,554,616	13,557,875
Kakavijë	261	134,309,699	148,762,481	118,718,341	401,790,521
Korçë	112	190,607,732	169,939,380	136,760,722	497,307,834
Kapshticë	121	29,136,520	46,054,967	14,535,182	89,726,669
Vlorë	275	193,035,062	428,506,313	96,802,281	718,343,656
Fier	300	4,872,900,428	7,877,962,681	1,548,938,434	14,299,801,543
Sarandë	80	56,231,118	90,991,523	42,142,058	189,364,699
Elbasan	100	29,963,499	200,721,599	81,722,524	312,407,622
Lezhë	95	469,702,580	932,451,342	482,091,748	1,884,245,670
Berat	59	249,178,902	731,553,140	275,335,271	1,256,067,313
Kukës	72	33,953,629	34,727,733	23,983,417	92,664,779
Peshkopi	31	20,091,627	66,876,883	37,786,686	124,755,196
Tre Urat	164	11,419,364	49,927,567	4,181,413	65,528,344
Totali	4,688	12,920,276,118	25,965,426,644	6,825,883,739	45,711,586,501

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nisur nga të dhënat e tabelës më sipër, rezultojn se në klasifikimin e borxhit sipas zërave peshën më të madhe specifike paraqitet nga **penalitetet** në shumën **25,965,426,644 lekë** ose **57%** e totalit të borxhit, **detyrimet doganore** në masën **28%** dhe **kamatëvonesat** në masën **15%** në raport me totalin e borxhit në fund të vitit 2021.

Tabela nr. 5 “Performimi sipas degëve doganore, niveli i detyrimeve në raport me të ardhurat në vitin 2021”

D. Doganore	Borxhi Doganor	Të ardhurat	% e borxhi/të ardhurat
Tiranë	18,143,822	73,468,173	25%
Rinas	8,508	2,770,398	0.3%
Durrës	7,187,459	76,060,872	9.4%
Shkodër	426,236	3,759,010	11%
Pogradec	13,558	1,952,047	0.7%
Kakavijë	401,791	15,091,974	2.7%
Korçë	497,308	486,487	102%
Kapshticë	89,727	4,108,216	2.2%
Vlorë	718,344	6,261,804	11.5%

Fier	14,299,802	2,813,524	508%
Sarandë	189,365	159,959	118%
Elbasan	312,408	2,690,606	11.6%
Lezhë	1,884,246	1,424,929	132%
Berat	1,256,067	462,898	271%
Kukës	92,665	1,498,764	6%
Peshkopi	124,755	152,368	82%
Tre Urat	65,528	3,795	1727%
Totali	45,711,597	193,165,822	24%

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nga verifikimi i të dhënave, rezulton se borxhi doganor në total krahasuar me të ardhurat e vitit 2021 është në **masën 24%**. Degët Doganore të cilat paraqesin raportin më të ulët të borxhit krahasuar me të ardhurat janë Degët Doganore Rinas me 0.03%, DD Pogradec me 0.07%, DD Kapshticë me 2.7%.

Për 3 (tre) Degët Doganore (Tiranë, Fier dhe Durrës), të cilat përbëjnë 86.7% të totalit të stokut të borxhit, situata për DD Tiranë rezulton se raporti i borxhit me të ardhurat e vitit 2021 janë në masën 25%, për DD Durrës rezulton në masën 9.4% dhe për DD Fier rezulton në masën 508%. Situata kjo që tregon një dështim të tre Degëve Doganore në rikuperimin e borxhit dhe një performim jo të mirë gjatë vitit 2021.

Tabela nr. 6 “Transferimi i borxhit nga DPT në zbatim të Udhëzimit të MFE nr.9 datë 11.03.2019”

D. Doganore	Subjekti	NUIS	Detyrimi Doganor	Autoriteti Konstatues	Vendim		Urdh.Ekzekutim		Proces Gjyqësor
					Nr.	Datë	Nr.	Datë	
Tirane	E. SHA	K52302801C	328,746,144	DPT	11981	28-08-19			proces gjyqësor
Tirane	M.A.	K23116604I	2,997,088	DPT	11981	28-08-19			
Tirane	A.	J82916498D	12,099,402,658	DPT	11981	28-08-19			proces gjyqësor
Tirane	A.S.	L11725004I	120,956,960	DPT	11981	28-08-19			proces gjyqësor
Durres	A.K.	K31531647G	500,000	DPT	21007	16/08/2019	820	27.12.2019	
Durres	A.L.	K52420505R	500,000	DPT	21007	16/08/2019	722	05.11.2019	
Durres	A.I.	K61729509K	500,000	DPT	21007	16/08/2019	814	27.12.2019	
Durres	A.A.	K92323501B	500,000	DPT	21007	16/08/2019	819	27.12.2019	
Durres	S.	J62016503P	3,331	DPT	21007	16/08/2019	818	27.12.2019	
Shkoder	P.R.	K46523004E	500,000	DPT	1958/1	22/08/2019			
Shkoder	A.F.	K66531047G	500,000	DPT	1958/2	22/08/2019			
Shkoder	V.L.	K86427191B	500,000	DPT	1958/3	22/08/2019			
Shkoder	Q.Ç.	L19409302G	500,000	DPT	1958/4	22/08/2019			
Shkoder	G.J.I.	K26702002C	100	DPT	1958/5	22/08/2019			
Korce	F.	K14204001H	12,500,879	DPT	39/1	30/08/2019	255	06.02.2020	
Vlore	B.A.	K66520201C	1,000,000	DPT	21010/1	16/8/2019	332	13/07/2020	Proces gjyqësor
Vlore	S.R.	K76502202N	1,000,000	DPT	21010/2	16/8/2019	329	13/07/2020	
Vlore	A.H.	K87018202M	1,000,000	DPT	21010/3	16/8/2019			
Vlore	K.	K36528277V	100,000	DPT	21010/5	16/8/2019	328	13/07/2020	
Vlore	N.	K76806211S	180,000	DPT	21010/6	16/8/2019	327	26/06/2020	
Vlore	A.C.	L06606205I	100,000	DPT	21010/8	16/8/2019	326	13/07/2020	
Vlore	A&B G.	K067227203A	23,552,407	DPT	21010/9	16/8/2019	156	15/05/2020	
Fier	A.G.J.	K32717419T	51,367	DPT	21005/1	16/08/2019			
Fier	I.P.	K57923810T	5,299,109	DPT	21005/2	16/08/2019			
Fier	V.	K23212401B	493,903	DPT	21005/3	16/08/2019			
Fier	K.	K32818402K	177,260	DPT	21005/4	16/08/2019			
Elbasan	E.A.	L13218201T	53,736,011	DPT	22008/1	16/8/2019	717	12.12.2019	
Elbasan	R.	J93112249P	787,632	DPT	22008/2	16/8/2019			
Elbasan	Xh.	K73519201P	1,516,098	DPT	22008/3	16/8/2019	716	05.11.2019	
Berat	Al.	K89614402D	729,904,459	DPT	1611/2	23/8/2019	625	27/11/2019	
Berat	S.A.	K38707471F	196,607	DPT	1611/3	23/8/2019	624	21/11/2019	proces gjyqësor
Total			13,387,702,014						

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Në zbatim të Udhëzimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr.9, datë 11.03.2019 nëmbi modalitetet e transferimit pranë Administratës Doganore të të dhënave për subjektet e akcizës të cilat rezultojnë me detyrime të papaguar, nga ana e DPT (Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve) janë transferuar në DPD gjatë vitit 2019, 31 subjekte debitorë në fushën e

akcizës në shumën 13,387,702,014 lekë ose në masën 29% krahasuar me totalin e stokut të borxhit doganor në fund të vitit 2021.

Nga verifikimi i të dhënave rezulton se subjekti në Armoë ka detyrimin më të madh në shumën 12,099,402,658 lekë ose në masën 90% e totalit të detyrimeve të transferuara nga DPT në DPD gjatë vitit 2019. Ky detyrim i subjektit për vitin 2021 rezulton të jetë akoma në fazën proces gjyqësor, dhe nuk ka urdhër ekzekutimi për rikuperimin me forcë nga Autoritetet Doganore.

a. Strukturat konstatuese të detyrimeve, vjetërsia e borxhit, pesha specifike në total.

Tabela nr. 7 “Borxhi Doganor i konstatuar sipas strukturave për vitin 2021”, në 000/lekë

Organi Konstatues	Numër rastesh	Shuma e Detyrimeve	%/ totalit
DOH	38	35,679	6.92
KLSH	30	6,265	1.21
Degët Doganore	388	183,817	35.63
Auditi dhe të tjera	221	25,743	4.99
Departamenti i Akcizës	9	264,451	51.25
Totali	686	515,955	100

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nga verifikimi rezulton se për vitin 2021, borxhi i konstatuar nga Departamenti i Akcizës përbën peshën më të lartë specifike në masën 51% ndaj totalit, dhe në shumën 264,451 mijë lekë.

Tabela nr. 7 “Vjetërsia e borxhit sipas periudhave”

Viti i Krijimit të Borxhit	Nr. Raste	Shuma	% ndaj totalit
2010	14	498,253,777	1%
2011	300	1,437,437,497	3%
2012	227	1,025,219,913	2%
2013	317	5,150,347,963	11%
2014	386	3,360,751,794	7%
2015	707	8,756,878,265	19%
2016	463	3,262,213,923	7%
2017	389	1,136,190,472	2%
2018	292	3,444,420,163	8%
2019	422	14,118,439,080	31%
2020	485	3,005,477,728	7%
2021	686	515,955,926	1%
Totali	4,688	45,711,586,501	100

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nisur nga të dhënat e paraqitur në tabelën më sipër rezulton se peshën më të madhe specifike për vitet e krijimit të borxhit paraqitet në vitin 2019 në masën 31% dhe borxhi i krijuar në vitin 2015 në masën 19%.

Borxhi i krijuar përgjatë vitit ushtrimor 2021, paraqitet në shumën 515,955,926 lekë ose 1% e totalit dhe në numër prej 686 raste.

Në mënyrë grafike paraqitja e borxhit bazuar në vitin e krijimit

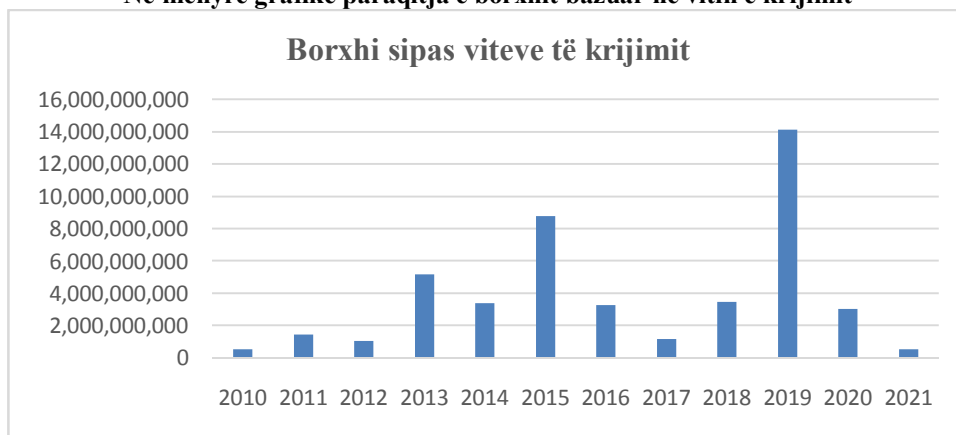


Tabela nr. 8 “Vjetërsia e BD/ 000 lekë, në Dhjetor 2021”

1 vit		2vjet		3-Vjet		4-Vjet		Mbi 5 vjet	
Raste	Vlerë	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë	Raste	Vlerë
686	515,956	485	3,005,478	422	14,118,439	292	3,444,420	2,803	24,627,294

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nga të dhënat e paraqitura në tabelën më sipër konstatohet se mosha e borxhit mbi 5 vjet nga momenti i lindjes së detyrimit është në vlerën **24,627,294 mijë lekë** ose në **masën 54%** mbi totalin e stokut të detyrimeve, për rrjedhojë duke qenë se më shumë se gjysma e borxhit të trashëguar në vite është mbi 5 vjet tregon një situatë shqetësuese mbi mënyrën e rikuperimit me forcë të borxhit doganor nga ana e strukturave të doganës.

b. Masat e marra për vjeljen dhe rikuperimin e borxhit doganor.

Fazat e ndërmarra nga DPD, për rikuperimin e Borxhit Doganor, paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Tabela nr. 9

Të dhëna sipas statusit	2021	
	Raste	Vlerë
Urdhër Ekzekutimi	2,356	24,477,725,813
Proces Gjyqësor	500	17,821,229,389
Detyrime të papaguara në ndjekje të procedurave	1,832	3,412,631,299
Total Detyrime	4,688	45,711,586,501

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Tabela nr. 10 “Të dhëna për rikuperimin e borxhit sipas degëve dhe statusit të tyre”

D. Doganore	Urdhër Ekzekutimi		Proces – Gjyqësor		Në ndjekje të procedurave	
	Nr. Raste	Vlerë	Nr. Raste	Vlerë	Nr. Raste	Vlerë
Tiranë	390	4,029,567,504	314	13,530,257,261	1,187	583,997,369
Rinas	8	4,382,047			6	4,125,742
Durrës	791	5,203,451,346	5	70,493,821	151	1,913,513,739
Shkodër	99	393,273,443	9	698	35	32,961,808
Pogradec	23	13,557,875			0	0
Kakavijë	173	343,489,880	29	27,752,497	59	30,548,144
Korçë	106	371,907,113	1	122,938,919	5	2,461,802
Kapshticë	115	88,940,161	1	109,243	5	677,265
Vlorë	192	694,759,528	43	12,628,196	40	10,955,932
Fier	126	9,781,938,420	18	3,784,987,277	156	732,875,846
Sarandë	60	166,719,272	12	13,744,240	8	8,901,186
Elbasan	32	74,769,077	5	209,897,459	63	27,741,085
Lezhë	33	1,834,084,172	6	14,811,928	56	35,349,571
Berat	54	1,248,806,758	3	136,508	2	7,124,047
Kukës	40	77,227,470			32	15,437,309
Peshkopi	31	124,755,196			0	0

Tre Urat	83	26,096,550	54	33,471,341	27	5,960,453
Totali	2,356	24,477,725,813	500	17,821,229,389	1,832	3,412,631,299

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Referuar të dhënave në tabelat e mësipërme rezulton se për detyrime të papaguara për të cilat janë lëshuar Urdhra Ekzekutimi paraqiten për **2,356 raste** me vlerë **24,477,725,813 lekë** ose në masën **53.5%** e totalit të borxhit doganor, ku pjesën më të lartë e kanë Degët Doganore Tiranë, Durrës dhe Fier.

Detyrime të papaguara në proces gjyqësor për 500 raste paraqiten më vlerë të lartë përkatësisht 17,821,229,389 lekë ose 39% e totalit të stokut, peshën kryesore të këtyre detyrimeve e paraqet Dega Doganore Tiranë në masën 76%.

Detyrime të papaguara në ndjekje të procedurave rezulton të kenë një numër të lartë rastesh përkatësisht 1,832 në vlerë 3,412,631,299 lekë, janë në proces të plotësimit të procedurave për rikuperimin me forcë të borxhit. Peshën më të madhe e ka Dega Doganore Tiranë në masën 64.7% të totalit, për rrjedhojë situatë që tregon mos plotësimin e procedurave të ndjekjes së borxhit në kohë dhe punën e pamjaftueshme të specialistëve të borxhit pranë Degëve Doganore.

Nga informacioni i paraqitur nga DPD, rezulton se volumi i punës për Degën Doganore Tiranë është i pamundur të përballohet pasi ka vetëm 1 (një) punonjës dhe nuk është plotësuar struktura organike. Situatë shqetësuese paraqitet edhe në Degët Doganore Fier dhe Kakavijë pasi nuk ka punonjës borxhi për ndjekjen e procedurave.

Hapat për vjeljen e borxhit:

1. Preket gjendja kreditore e subjekteve;
2. Preken garancitë e vendosura për regjime të ndryshme;
3. Shlyerja vullnetare;
4. Ekzekutimi i vendimit të shpalljes debitor;
5. Ekzekutimi me forcë:
 - Nxjerrja e Vendimit për zbatimin e masave garantuese dhe/ose rikuperimin me forcë të borxhit në Sekuestro konservative;
 - Njoftimi i OE, më këtë vendim dhe kthimi i tij në titull ekzekutiv;
 - Bllokimi i llogarive dhe veprimeve në sistem;
 - Specialisti i borxhit, Vendimin për rikuperimin me forcë të borxhit, pas njoftimit të OE, ja përcjell Gjykatës me kërkesë për nxjerrje në Urdhër ekzekutiv.
6. Urdhri i ekzekutimit, ekzekutohet nëpërmjet:
 - Zyrtarë përmbarimor;
 - Vetë autoritetet doganore, përmes strukturave përkatëse:
 - Njoftim për ekzekutim vullnetar
 - Ekzekutim i detyrueshëm
 - Vendosje e sekuestros ekzekutive dhe ekzekutimi i saj nga autoriteti doganor;

Nga informacioni i kërkuar, është konstatuar se, nga Degët Doganore në lidhje me ekzekutimin e titujve ekzekutive për rikuperimin me forcë të borxhit doganor/akcizës, janë lidhur kontrata shërbimi me Shërbimin Gjyqësor Përmbarimor (shtetëror dhe privat).

Në kontratat e shërbimit të lidhura midis SHPP dhe Kreditorit në Degët Doganore, janë përcaktuar detyrimet e SHPP, ku ndër të tjera është cilësuar se:

‘Të kryejë në favor të kreditorit, të gjitha veprimet e duhura ligjore, për ekzekutimin e titullit ekzekutiv; Të informojë kreditorin, për të gjitha veprimet e kryera dhe në rast se i kërkohet të japë informacion me shkrim, lidhur me statusin aktual të ekzekutimit të titullit ekzekutiv’.

Nga auditimi, ka rezultuar se përgjithësisht nuk ka dokumentacion mbi veprimet e kryera nga SHPP, si dhe nuk ka informacion me shkrim në lidhje me veprimet e kryera dhe statusin e ekzekutimit të titullit ekzekutiv.

Ky veprim është në kundërshtim me, kushtet e kontratës së shërbimit dhe me udhëzimet përkatëse në Mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara të borxhit doganor dhe të akcizës, në të cilin përcaktohet se është detyrim i administratës doganore (DD dhe DPD), rikuperimi i detyrimeve të papaguara nga ana e subjekteve, pavarësisht formave dhe mënyrave që ndjekin në lidhje me realizimin e hapave për rikuperimin e tij.

Sipas informacionit të marrë nga Sektori i Monitorimit të Borxhit në DPD, mbi urdhrat e ekzekutimit të dërguara pranë zyrave të përmbarimit (shtetërore ose private), rezultatet e arritura janë të papërfillshme, për rrjedhojë nuk kanë një efektivitet në rikuperimin e borxhit. Nga korrespondenca me zyrat e përmbarimit është konstatuar se shumica e subjekteve debitorë nuk kanë gjendje në llogaritë bankare apo nuk kanë pasuri të luajtshme ose të paluajtshme të regjistruara në emrin e tyre.

Masa më efektive deri në 31.12.2021 ka qenë pezullimi i NIPT-it të subjekteve në sistemin Asycuda të orërd nga ana e Sektorit të Monitorimit të Borxhit deri në momentin e shlyerjes së detyrimeve të konstatuara.

c. Mbi organizimin e strukturës së punonjësve për ndjekjen e borxhit pranë degëve doganore.

Tabela nr. 11 “Mbi organizimin e strukturës së borxhit në degët doganore”

Degët Doganore	Nr. i punonj. Sipas strukturës	Nr. faktik i punonjësve	Diferencat
Tiranë	1 specialist	1 specialist	
Rinas	1 specialist	1 specialist	
Durrës	2 specialist	2 specialist	
Shkodër	1 specialist	1 specialist	
Pogradec	1 specialist	1 specialist	
Kakavijë	1 specialist	-	1
Korçë	1 specialist	1 specialist	
Kapshticë	1 specialist	1 specialist	
Vlorë	1 specialist	1 specialist	
Fier	2 specialist	1 specialist	1
Sarandë	1 specialist	1 specialist	
Elbasan	1 specialist	1 specialist	
Lezhë	1 specialist	1 specialist	
Berat	1 specialist	1 specialist	
Kukës	1 specialist	1 specialist	
Peshkopi	1 specialist	1 specialist	
Tre Urat	1 specialist	1 specialist	

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Nga verifikimi i kryer rezulton se për Degët Doganore **Kakavijë dhe Fier** nuk është plotësuar organika e miratuar për punonjësit e sektorit të borxhit.

Në lidhje me 3 (tre) Degët Doganore përkatësisht Tiranë, Durrës dhe Fier, në të cilat stoku i borxhit është në vlerën **39,631,082,585 lekë** ose në masën **86,7% e totalit**, duke përjashtuar DD Durrës që në organikën e saj ka 2 punonjës për rikuperimin e borxhit, Dega Doganore Tiranë ka të miratuar në organikë vetëm 1 punonjës, për rrjedhojë duke qenë dhe dega me peshën më të madhe të stokut të borxhit është e pamjaftueshme realizimi i procesit të ndjekjes së borxhit. Si Dega Doganore me peshën më të madhe do të duhej të kishte në organikën e saj të paktën 2 punonjës për ndjekjen e borxhit.

Gjithashtu situatë shqetësuese paraqet dhe Dega Doganore Fier, ku në organikën e miratuar ka 2 punonjës por numër faktik është vetëm 1 punonjës.

Titulli i gjetjes 1: “Niveli shqetësues i rritjes së borxhit doganor nga viti në vit, rezultatet e pa përfillshme në rikuperimin me forcë të detyrimeve”

Situata: Nga auditimi i dokumentacionit dhe të dhënave të vëna në dispozicion nga Sektori i Monitorimit të Borxhit Doganor në 31.12.2021 rezulton se gjendja e borxhit doganor të jetë në shumën **45,711,586,501 lekë**, e përfaqësuar nga **4,688 raste**. Borxhi i trashëguar përgjatë viteve rezulton gjithmonë dhe në rritje, ku për vitin 2021 periudhë auditimi ka pësuar një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 %.

Nga auditimi rezulton se nga ana e Drejtorisë së Planifikimit dhe Analizës së të ardhurave, Sektori i Borxhit, janë mjaftuar vetëm në evidentimin e borxhit doganor të raportuar nga degët doganore, por nisur nga situata e vështirë e stokut të borxhit nuk kanë nxjerrë udhëzime ose manuale të reja me qëllim specifik vjeljen e detyrimeve dhe përmirësimin e situatës aktuale. Gjithashtu transferimi i përgjegjësisë për vjeljen e detyrimeve nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave drejt Degëve Doganore, në pjesën më të madhe të Degëve Doganore ka vetëm 1 (një) punonjës përgjegjës për arkëtimin e detyrimeve, për rrjedhojë nisur nga fakti që ekziston një numër i lartë rastesh dhe rritje e stokut të borxhit, situata e ndjekjes së detyrimeve vetëm nga një punonjës përgjegjës (jurist) është e pa përballueshme dhe jo efektive, fakt që evidentohet nga viti në vit në rritjen e stokut të borxhit.

Në lidhje me 3 (tre) Degët Doganore përkatësisht Tiranë, Durrës dhe Fier, në të cilat stoku i borxhit është në vlerën **39,631,082,585 lekë** ose në masën **86,7% e totalit**, duke qenë se janë dhe degët me peshën më të madhe të stokut të borxhit si dhe kanë një performancë negative në vjeljen e detyrimeve mos plotësimi i pozicioneve të punës dhe mungesa e shtesës së organikës për këtë sektor ka sjellë që realizimi i procesit të ndjekjes së borxhit të jetë i pa mjaftueshëm. Gjithashtu nga ana e DPD-së nuk janë marrë masa në vlerësimin e Kryetarëve të këtyre Degëve Doganore të cilat kanë performuar negativisht në uljen e borxhit dhe në mos realizimin e objektivave gjatë vitit 2021.

Nga verifikimi i dokumentacionit rezulton se nga ana e Autoriteteve Doganore, për urdhrat e ekzekutimit të cilat janë dërguar pranë zyrave të përmbarimit (shtetërore ose private), rezultatet e arritura **janë të papërfillshme**, për rrjedhojë **nuk kanë një efektivitet** në rikuperimin e borxhit. Nga korrespondenca me zyrat e përmbarimit është konstatuar se shumica e subjekteve debitorë nuk kanë gjendje në llogaritë bankare apo nuk kanë pasuri të luajtshme ose të paluajtshme të regjistruara në emrin e tyre. Nga ana e DPD-së dhe Degëve Doganore janë mjaftuar që për urdhrat e ekzekutimit dhe rikuperimin me forcë të detyrimeve të papaguara (sekuestros konservative) të kryhen vetëm përmes zyrave të përmbarimit, por duke qenë se rezultatet e arritura janë të papërfillshme, do të duhej që ekzekutimin me forcë ta kryenin dhe vetë autoritet doganore përmes strukturave të rikuperimit me forcë duke sekuestruar pasuritë e subjekteve nga Dega Doganore dhe Drejtoria e Antikontrabandës me mbështetje të Departamentit Operativ Hetimor dhe strukturave të tjera.

Kriteri: *Veprimet dhe mos veprimet e mësipërme janë në kundërshtim me Ligjin nr.102/2014, datë 31.07.2014 në Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë, neni nr.106 ku përcaktohet se: në Kur shuma e detyrimit të*

importit ose eksportit nuk është paguar brenda afatit të caktuar, autoritetet doganore përdorin të gjitha mjetet ligjore në fuqi për të siguruar ekzekutimin e pagesës”, neni nr.280 “Vjelja e detyrueshme e borxhit”, me Ligjin nr.61/2012, datë 24.05.2012 nëPër akcizat në Republikën e Shqipërisë, i ndryshuar neni nr.103 ku përcaktohet “Rikuperimi me forcë i borxhit të akcizës”, me Udhëzimin e DPD-së nr.15, datë 03.12.2018 nëMbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës, kapitulli VII ku përcaktohet “Ekzekutimi i vendimit të shpalljes debitor” pika 2 ku përcaktohet “Ekzekutimi me forcë/Vendimi”, kapitulli IX ku përcaktohet nëEkzekutimi i urdhrat të ekzekutimit, pika 2 ku përcaktohet “Ekzekutimi i Urdhrat të ekzekutimit nga vetë Autoriteti Doganor”.

- Impakti:** Performancë negative në vjeljen e borxhit, mos kryerje e procedurave të rikuperimit me forcë të detyrimeve.
- Shkaku:** Rritje e gjendjes së borxhit doganor nga viti në vit, mungesa e organikës sjell që shumica e degëve doganore situata e ndjekjes së detyrimeve të jetë e pa përballueshme dhe jo efektive.
- Rëndësia:** E Lartë
- Rekomandimi 1:** Nga ana e DPD-së, të merren të gjitha masat e nevojshme për të analizuar situatën e rritjes së stokut të borxhit nga viti në vit si dhe të ndiqen të gjitha procedurat administrative dhe procedurat e tjera në të gjitha shkallët ligjore me qëllim rikuperimin e borxhit në shumën 45,711,586 mijë lekë.
- Rekomandimi 2:** Strukturat drejtuese të DPD-së, të mos mjaftohen vetëm me evidentimin e borxhit si proces por të hartojnë një strategji të mirë studiuar duke nxjerrë udhëzime dhe manuale të reja me qëllim rikuperimin e borxhit.
- Rekomandimi 3:** Nga ana e Titullarit të DPD-së në bashkëpunim me strukturat drejtuese të merren masa që të plotësohet organika e strukturës së borxhit tek degët doganore të cilat kanë performancë negative, si dhe që zënë peshën specifike më të madhe ndaj borxhit doganor në vlerë dhe numër rastesh.
- Nga ana e Titullarit të DPD-së dhe strukturave drejtuese në bashkëpunim dhe me Autoritetet Doganore, për urdhrat e ekzekutimit me forcë të borxhit (sekuestro konservative) të mos mjaftohen për kryerjen e këtij shërbimi vetëm me zyrat e përmbarimit (shtetëror ose private), por të merren masa që ekzekutimin me forcë të borxhit të kryhet edhe përmes strukturave të rikuperimit me forcë duke sekuestruar pasuritë e subjekteve nga Degët Doganore, Drejtoria e Antikontrabandës me mbështetje të Departamentit Operativ Hetimor dhe strukturave të tjera.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mbajnë përgjegjësi:Drejtori i Përgjithshëm i DPD-së, Sektori i Menaxhimit të Borxhit, Kryetarët e Degëve Doganore.

Për sa është trajtuar në këtë pjesë të Raportit Përfundimtar të Auditimit, është mbajtur Aktkonstatimi nr.6 datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me nr. 6729/8, datë 08.07.2022. Mbi këtë Aktkonstatimi janë paraqitur observacionet me shkresën nr. 6729/13, datë 14.07.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/4, datë 15.07.2022, të sqaruara në PRA. Mbi PRA është paraqitur observacioni nr. 6729/26, datë 24.08.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/16, datë 26/08/2022, për të cilin sqarojmë sa më poshtë.

Pretendimet e subjektit:

-Në lidhje me Rekomandimin nr.1.1, Udhëzimi nr.15, datë 03.02.2018 mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës ka dalë në përputhje me ndryshimet që ka pësuar Kodi Doganor dhe ka të përcaktuar hapat që do të ndërmerren që nga lindja deri tek shuarja e borxhit doganor apo të akcizës. Gjithashtu udhëzimi ka parashikuar të gjitha hapat që duhet të ndiqen për ekzekutimin e Urdhrit të Ekzekutimit qoftë nga zyrat e përmbarimit ose nga vetë administrata doganore. Nuk pengohet puna tek baza ligjore. Rezultatet e arritura deri tani janë të papërfillshme pasi subjektet debitoare (debitorët relativisht të vjetër) nuk kanë më aktivitet, nuk kanë gjendje në llogari bankare, nuk kanë pasuri të luajtshme apo të patundshme të regjistruara në emrin e tyre.

-Në lidhje me Rekomandimin nr.1.2, plotësimi i organikës me specialistë të borxhit në disa Degë Doganore është kërkuar verbalisht edhe nga Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të ardhurave. Mendojmë se drejtoria nuk mund të ndikojë në realizimin e këtij rekomandimi edhe pse jemi plotësisht dakord.

-Në lidhje me Rekomandimin nr.1.3, Degët Doganore (në shumicën e tyre) krahas dërgimit të Urdhrave të Ekzekutimit pranë zyrave, të përmbarimit kanë kërkuar edhe bashkëpunimin e bankave të nivelit të dytë, DPT-së, DPTSHRR-së, Kadastrave, QKR-së etj, veprime këto që kryhen edhe nga zyrat e përmbarimit, e megjithatë rezultatet e arritura janë të papërfillshme. Pra veprimet tona dublojnë zyrat e përmbarimit duke gjeneruar dhe kosto në kohë pune, në materiale (baza materiale) dhe financiare (pagesa për postën) etj, dhe në fund nuk kemi rezultate. Këto veprime të dubluara kryhen vetëm sepse në Ligj është parashikuar që Urdhrat e Ekzekutimit mund të ekzekutohen edhe nga vetë Degët Doganore.

Qëndrimi i Grupit të Auditimit

Në lidhje me komentet mbi rekomandimin e parë nisur nga situata e rritjes së borxhit doganor dhe ndjekja e detyrimeve është jo efektive dhe me rezultate të pa përfillshme, përtej udhëzimit përkatës duhet të merret në konsideratë hartimi i një strategjie të mirë menduar nga strukturat drejtuese të Doganës me qëllim daljen nga situata e dobët, për rrjedhojë Grupi i Auditimit e ka paraqitur në rekomandimin përkatës analiza e situatës dhe marrjen e masave të nevojshme.

Në lidhje me komentet mbi rekomandimin e dytë, nga Grupi i Auditimit është kërkuar që strukturat drejtuese të marrin masa për plotësimin e organikës së punonjësve për degët me peshën specifike më të lartë. Për rrjedhojë komentet tuaja pranojnë rekomandimin.

Në lidhje me komentet mbi rekomandimin e tretë, sqarojmë se është e nevojshme të rishikohen procedurat e ekzekutimit me forcë të borxhit, duke patur një bashkëpunim dhe angazhim të Degëve Doganore, Drejtorisë së Antikontrabandës me mbështetje të Departamentit Operativ Hetimor, në përputhje me kërkesat e Udhëzimit nr.15, datë 03.02.2018 “Mbi evidentimin, kontabilizimin dhe rikuperimin e detyrimeve të papaguara doganore dhe të akcizës”.

III.2.2.4. Mbi planifikimin dhe zbatimin e planit të buxhetit, bazuar në ligjin organik të buxhetit të shtetit, nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSH”, i ndryshuar; ligjin “Për buxhetin e shtetit” të vitit 2021, si dhe aktet nënligjore, organike dhe vjetore mbi planifikimin, monitorimin dhe zbatimin e buxhetit të shtetit.

- Programimi i PBA dhe programi i buxhetit vjetor 2021.

- Çelja e fondeve buxhetore të vitit dhe ndryshimet sipas Akteve Normative. Kontroll i realizimit të shpenzimeve bazuar në nivelin e fondeve të çelura.
- Auditim mbi saktësinë e realizimit të treguesve buxhetor dhe pasqyrimi në raportet e monitorimit;
- Vlerësimi i risqeve buxhetore nga niveli i faturave të pa likuiduara, vendimet gjyqësore, etj.

Programimi buxhetor(PBA) 2021-2023 dhe buxheti i vitit 2021:

Kërkesat buxhetore të DPD janë hartuar në zbatim të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 nëPër menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë dhe ndryshuar, Udhëzimit të MFE nr.7 datë 28.02.2018, nëPër procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm dhe udhëzimeve vjetore.

Nga auditimi është konstatuar:

- Ekipi i Menaxhimit të Programit 01150 nëMenaxhimi i të ardhurave Doganore është miratuar me shkresën nr.7552 prot., datë 30.04.2020, nëPër caktimin e Ekipit të Menaxhimit të Programit të Menaxhimit të të Ardhurave Doganore.
- Planifikimi i zërave të shpenzimeve për nëFondin e pagave & sigurimeve shoqërore (llog 600 & 601), janë përlllogaritur bazuar në VKM nr.2, datë 08.01.2018 nëPër disa ndryshime në Vendimin nr. 921, datë 29.12.2014 të Këshillit të Ministrave, nëPër personelin e Administratës Doganore, të ndryshuar si dhe në VKM nr.187 datë 08.03.2017 të Këshillit të Ministrave nëPër miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë/nëpunësve, Zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve, në Kryeministri ,aparartet e ministrave të linjës, administratën e Presidentit, Kuvendit, Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, Gjykatën e Lartë, Prokurorinë e Përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të Kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e Prefektit si dhe kërkesat e Degëve Doganore.
- Llogaritja për shpenzime të tjera korrente (llog 602), është realizuar duke patur në konsideratë realizimin e tyre gjatë vitit 2019, planifikimin për vitin 2020 si dhe parashikimet për zgjerimin e infrastrukturës në periudhën në vijim. Këtu janë përfshirë shpenzimet për materiale të përgjithshme zyre (kancelari, materiale pastrimi, shtypshkrime doganore), shërbime nga të tretë (energji elektrike, ujë, telefon, posta, shërbimit të sigurimit e ruajtjes së objekteve doganore, shërbimi internetit), shpenzime transporti (karburant, riparim i mjeteve, siguracioni), shpenzime mirëmbajtje (pajisjesh, rrjeti kompjuterik, sistemesh kompjuterike, godinash).

Një pjesë të konsiderueshme të fondit e zë edhe zëri shpenzime për qiramarrje pasi disa nga degët Doganore dhe pjesërisht Aparati i Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave e ushtrojnë aktivitetin në ambiente të mara me qira. Shuma e nevojshme për këtë shërbim për vitin 2021 arrin në vlerën 119,638 mijë lekë nga të cilat Aparati i Drejtorisë së Doganave 24,480 mijë lekë dhe Degët Doganore 95,158 mijë lekë.

Konkluzion: Nga ana e DPD, në lidhje me procesin dhe ndjekjen e fazave të planifikimit të PBA-së 2021-2023, dhe planifikimit të buxhetit të vitit 2021, është vepruar në përputhje me AN nr. 17, datë 22.04.2020, VKM nr.577, datë 22.07.2020 "Për miratimin e tavaneve përfundimtare të shpenzimeve për PBA-së 2021 - 2023" dhe Udhëzimin Plotësues nr.28, datë 10.07.2020.

Në mënyrë të përmbledhur planifikimi i kryer nga DPD sipas Tavaneve të miratuara me VKM për programin nëMenaxhimi i të ardhurave Doganore, deri në fazën e hartimit të Projekt Buxhetit të vitit 2021, paraqitet sipas tabelës nr. 4.1. nëPlanifikimi sipas Tavaneve të miratuar.

Tabela nr. 4.1 "Planifikimi sipas Tavanëve të miratuar", në 000/lekë

Llog	Emërtimi	Buxheti Faktik 2020	Faza e II PBA 2021	Projekt Buxhet 2021
600	Paga	1,009,514	1,101,900	1,071,900
601	Sigurime Shoqërore	168,403	182,100	181,410
602	Mallra dhe Shërbime të Tjera	1,633,676	2,027,227	1,927,227
605	Transferta Korente të Huaja	15,859	8,773	8,773
606	Trans per Buxh. Fam. & Individ	2,465	0	0
I	Shpenzime Korrente	2,829,917	3,320,000	3,189,310
230	Kapitale të Patrupëzuara	0		35,000
231	Kapitale të Trupëzuara	121,003	173,220	138,220
	Shp. Kapitale me financim të brendshëm	121,003	173,220	173,220
	Shpenzime Kapitale me financim të huaj	7,355	120,690	120,690
II	Shpenzime Kapitale	128,358	293,910	293,910
III	Shpenzime nga Të ardhurat jashtë limiti	124,273	0	0
I+II +III	Totali i Shpenzimeve	3,082,548	3,613,910	3,483,220

Çelja e fondeve buxhetore dhe ndryshimet gjatë vitit 2021.

Konkluzion: Detajimi i limitit mujor të fondeve të DPD, është bërë mbështetur në ligjin në Ligjin nr. 137, datë 16.11.2020 nëpër buxhetin e vitit 2021 dhe udhëzimit të Ministrit të Financave, nr. 9, datë 20.03.2018 nëpër procedurat standarde të zbatimit të buxhetit, si dhe në mbështetje të shkresës së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë me nr. 24104/2, datë 25.01.2021.

Nga auditimi mbi ndryshimet në buxhetin vjetor të viti 2021, (shtesa dhe pakësime) ka rezultuar se transferimi i fondeve, si dhe ndryshimet në zëra të ndryshëm të buxhetit, janë kryer në përputhje me kërkesat ligjore. Trajtuar në mënyrë analitike, rast pas rasti në tabelat anekse nr. 4.3; 4.4 dhe 4.5.

Realizimi i planit të buxhetit:

Konkluzion: Për vitin 2021, janë kryer rakordimet me Drejtorinë e Thesarit dhe Drejtorinë e Buxhetit, brenda afateve dhe formateve të miratuara nga Ministria e Financës dhe Ekonomisë. Raportet e monitorimit të buxhetit janë dërguar brenda afateve kohor në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, në zbatim të Udhëzimit nr. 22, datë 17.11.2016 nëpër procedurat standarde të monitorimit të buxhetit për njësitë e qeverisjes Qendrore dhe të Udhëzimit Plotësues nr.4, datë 25.01.2021 nëpër zbatimin e buxhetit të vitit 2021.

Për sa i përket realizimit në terma sasiore dhe në vlerë kundrejt treguesve të planifikuar dhe të pasqyruar në raportet e monitorimit të programit në Menaxhimi i të ardhurave Doganorë, në mënyrë të përmbledhur paraqitet si më poshtë:

Tabela nr. 4.2, në 000/lekë

Llog	Emërtimi	PBA 2021-2023	Plani Fillestar	Plani i rishikuar	Realizimi	Diferenca	% e realizimit
		1	2	4	5	6=5-4	
600	Paga	1,101,900.0	1,071,900	1,046,123.0	1,025,832.0	-20,291	98%
601	Sigurime Shoqërore	182,100.0	181,410	176,834.0	172,271.0	-4,563	97%
602	Mallra dhe Shërbime të Tjera	2,027,227.0	1,927,227	2,226,272.0	2,202,150.0	-24,122	99%
605	Transferta Korente të Huaja	8,773.0	8,773	8,773	6,393.0	-2,380	73%
606	Trans per Buxh. Fam. & Individ		0	2,908	2,639.0	-269	91%
I	Totali i Shpenzimeve Korente	3,320,000.0	3,189,310.0	3,460,910.0	3,409,285.0	-51,625.0	99%
230	Kapitale të Patrupëzuara F. B		35,000	2,534	601	-1,933	24%
231	Kapitale të Trupëzuara F.B	173,220.0	138,220	140,686	102,833	-37,853	73%
230-231	Kapitale me Financim të Huaj	120,690	120,690	63,690	62,054	-1,636	97%
II	Totali i Shpenzimeve Kapitale	293,910	293,910	206,910	165,488	(41,422)	80%
I+II	Totali i shpenzimeve korrente dhe kapitale	3,613,910.0	3,483,220.0	3,667,820.0	3,574,773.0	-93,047.0	97%

III	Shp. të ardhurat jashtë limiti			186,815		-186,815	0%
I+II+ III	Totali i Përgjithshëm	3,613,910.0	3,483,220.0	3,854,635.0	3,574,773.0	-279,862.0	93%

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Përgjithësisht niveli i realizimit të buxhetit të vitit 2021, paraqitet në nivele të kënaqshme me përjashtim të fondeve të alokuara për **shpenzimet kapitale**, të cilat rezultojnë në masën **80%**, kundrejt planit.

Në mosrealizimin e fondit të alokuar për vitin 2021 ka ndikuar mosrealizimi:

- në Bashkëfinancim Projekti në L. C. në kuadër të Programit Interreg IPA Cross-border Cooperation në Greqi të Shqipëri 2014-2020 - Ndërtim, Rindërtim, Rehabilitim i PKK Q.B.0, e cila ka ardhur si rrjedhojë e mungesës së njohurive për prokurimin sipas procedurave të BE-se, duke sjellë vonesa në realizimin e tij në afate.

- Bashkëfinancim në Projektin Zhvillimi i Moduleve të ITMS (Sistemi i Menaxhimit të Integruar të Tarifës) totalisht të përputhshëm me ITMS e BE-se, e cila është në varësi të realizimit të fondeve me financim të huaj.

Raportimi i detyrimeve të prapambetura

- Në zbatim të Udhëzimit nr. 37, datë 06.10.2020 në Për monitorimin dhe publikimin periodik të stokut të detyrimeve të prapambetura të qeverisjes së përgjithshme, kreu III pika 2 ku citohet se *strukturë përgjegjëse për thesarin çdo muaj, deri në afatin e miratuar për publikimin e të dhënave përfundimtare të treguesve fiskal të konsoliduar, strukturë përgjegjëse për Thesarin në degë kryen rakordimin mujor me njësitë shpenzuese, të konfirmuar zyrtarisht nga nëpunësi autorizues, dhe Udhëzimit nr. 8, datë 09.03.2018 në Për procedurat e paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme, i ndryshuar, DPD me anë të shkresës nr.1584 prot., datë 27.01.2022, Drejtoria e Buxhetit dhe Financës ka dërguar pranë Degës së Thesarit Tiranë, evidencat e detyrimeve të prapambetura si më poshtë:*

Tabela nr.3 “Detyrimet e prapambetura”.

Klasifikimi ekonomik	Shuma lekë	Përshkrimi
4864100	122,445,085	Vendimi gjyqësor
4864200	419,357,761	Shërbim skanimi
Total	541,802,846	

Burimi: Të dhëna të DPD

Përpunoi: KLSH

Sa i përket detyrimeve të prapambetura, nga ana e DPD rezultojnë të jenë në vlerën 122,445,085 lekë, pasi për klasifikimin ekonomik 4864200 në vlerën 419,357,761 lekë, janë detyrimet në lidhje me *shërbimin e skanimit të krijuara në muajin Dhjetor 2021* dhe që likuidohen në fillim të muajit pasardhës.

Në lidhje me detyrimet e vendimeve gjyqësore, vlera e mësipërme i përket subjektit në M.B.0 SH.P.K. Subjekti nuk është likuiduar për faktin se çështja është pranuar për t'u gjykuar në Gjykatën e Shkallës së Lartë sipas vendimit nr.26 i datës 03.03.2021, ku Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur pezullimin e ekzekutimit të vendimit nr.1061 datë 01.04.2019 të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, ndryshuar me vendimin nr.788 datë 22.09.2020 të Gjykatës Administrative të Apelit, deri në përfundimin e shqyrtimit të çështjes nga Gjykata e Lartë.

Detyrimet e prapambetura të krahasuara me një vit më parë, paraqiten sa më poshtë:

Tabela nr.4 “Detyrimet e prapambetura 2020-2021”.

Kreditorë të ndryshëm	Vlera më 31.12.2020	% ndaj totalit	Vlera më 31.12.2021	% ndaj totalit
Llogaria 467 në PF;	145,267,443		122,445,086	

1	-Detyrime për vendim gjykatë ish punonjës	14,790,012	10%	0	0%
2	-Detyrime për vendim gjykatë subjekte	130,477,431	90%	122,445,086	100%

Burimi: Të dhëna të DPD
Përpunoi: KLSH

Detyrimet për shpenzime gjyqësore më 31.12.2020 janë në vlerën 145,267,443 lekë, ndërsa më 31.12.2021 këto detyrime janë në vlerën 122,445,086 lekë, duke pësuar një ulje prej 22,822,357 lekësh.

Të ndara sipas llojit të detyrimit, këto detyrime ndahen në detyrime për vendime gjykatë ndaj ish punonjësve dhe detyrime për vendime gjykatë ndaj subjekteve.

- Detyrimet për vendime gjykatë ndaj ish punonjësve, të konfirmuara edhe me raportimet që DPD kryen në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për detyrimet e prapambetura, janë sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr.5 “Detyrimet e DPD nga vendimet e gjykatave për punonjës apo ish punonjës”.

Detyrime për vendim gjykatë ish punonjës	Vlera skeduar nga viti 2020	Vlera krijuar gjatë vitit 2021	Shuma likuiduar 2021	Detyrimi më 31.12.2021
Vlera	14,790,012	5,421,672	20,211,684	0

Burimi të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Këto vlera përbëjnë detyrimin që DPD ka patur ndaj ish-punonjësve/punonjësve të saj, për vendime të formës së prerë të gjykatave, për shkëputje të paligjshme të marrëdhënieve të punës. Ku për vitin 2021, DPD-së i janë krijuar 5,421,672 lekë detyrime të cilat bazuar në Aktin Normativ nr.34 datë 03.12.2021 është miratuar shtesë fondi dhe është arritur likuidimi i tyre.

- Detyrimet për vendime gjykatë ndaj subjekteve, të konfirmuara edhe me raportimet që DPD kryen në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë për detyrimet e prapambetura, janë sipas tabelës së mëposhtme:

Tabela nr.6 “Detyrimet e DPD nga vendimet e gjykatave për subjektet”.

Detyrime për vendim gjykatë të subjekteve	Vlera skeduar nga viti 2020	Vlera krijuar gjatë vitit 2021	Shuma likuiduar 2021	Detyrimi më 31.12.2021
Vlera	130,477,431	25,489,468	33,521,813	122,445,086

Burimi të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Këto vlera përbëjnë detyrimin që DPD i detyrohet subjekteve, të cilat kanë ankumuar vendimet administrative të Degëve Doganore në Gjykatën Administrative, e për të cilat gjykata është shprehur në favor të tyre. Për vitin 2021 DPD-së i janë krijuar 25,489,468 lekë detyrime të cilat bazuar në Aktin Normativ nr.34 datë 03.12.2021 është miratuar shtesë fondi dhe është arritur likuidimi i tyre me përjashtim të subjektit të sipërcituar ku çështja do të shqyrtohet në Gjykatën e Lartë. Këtë vlerë, DPD ka raportuar në MFE, si detyrime të prapambetura.

Nga verifikimi i respektimit të radhës së pagesës sipas datës së paraqitjes së këtyre detyrime (marrë për referencë data e urdhrat të Drejtorit të Përgjithshëm të DPD për kontabilizimin e detyrimit), konstatohet se në të paktën 3 raste për vitin 2021, DPD ka kryer pagesa për detyrimet për shpenzimet gjyqësore, pa respektuar radhën sipas kontabilizimit të këtyre detyrime. Këto veprime janë në kundërshtim me Udhëzimin e Këshillit të Ministrave nr. 1, Datë 04.06.2014 nëpër mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të Njësive të Qeverisjes së Përgjithshme në llogari të Thesarit, pika 2, ku cilësohet: “Vendimet gjyqësore të Njësive të Qeverisjes Qendrore të paraqitura zyrtarisht tek këto njësi, pas datës 31.12.2013 dhe deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij Udhëzimi, ndjekin këtë procedurë:

a. në rastin kur ka të parashikuar fonde për këtë qëllim, ekzekutohen menjëherë duke

respektuar radhën e paraqitjes së vendimeve gjyqësore.

b. Në rastin kur ka fonde të papërdorura, përpara mbylljes së vitit buxhetor këto fonde mund të përdoren për aq sa është e mundur për shlyerjen e një pjese të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, duke respektuar radhën e paraqitjes.

c. në rastin kur nuk ka të parashikuar fonde për këtë qëllim, këto vendime bëhen pjesë e procesit të programimit buxhetor të vitit të ardhshëm dhe shlyhen sipas radhës së paraqitjes zyrtare të tyre në vitin paraardhës”.

Titulli i gjetjes:

Efektet e vendimeve të padrejta nga DPD

Situata:

Nga ana e DPD, gjatë vitit 2021, në lidhje me likuidimin e detyrimeve të prapambetura të krijuara si rezultat i veprimeve jo ligjore në lidhje me vendimmarrjet për marrëdhëniet e punës, është likuiduar **shuma 20,211,684 lekë**, nga të cilat 5,421,672 lekë janë detyrime të lindura gjatë vitit 2021, i cili do të konsiderohet efekt financiar negativ.

Kriteri:

Ligji nr. 12/2017 i Nënpunësimit Civil; Kodi Doganor i RSH, vendimet e gjykatës së formës së prerë.

Shkaku:

Vendimmarrje në kundërshtim me kërkesat ligjore nga AD.

Pasojat/Ndikimi:

Shkaktim i efekteve financiare negative, shpenzime pa efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet të fondeve të DPD-së.

Rëndësia:

E lartë

Rekomandimi:

Drejtori i Përgjithshëm i Doganave të marrë masa për ndërprerjen e menjëhershme të paraktikave, abuzive dhe jo ligjore në fushën e marrëdhënieve të punës, të cilat janë me pasojë shkaktimin e efekteve financiare negative në buxhetin e DPD-së, që për vitin 2021 janë në shumën 20,211,684 lekë.

Konkluzion: Evidentimi, kontabilizimi dhe raportimi i detyrimeve të prapambetura është kryer në përputhje me procedurat, por mbetet të theksojmë shtesat e këtyre detyrimeve si rezultat i ndërprerjes së padrejtë të marrëdhënieve të punës nga punëdhënësi (DPD), kanë shkaktuar efekt financiar negativ në buxhetin e DPD, në shumën 20,211,684 lekë, nga të cilat 14,790,012 të trashëguara dhe 5,421,672 lekë të krijuara gjatë vitit 2021.

Për sa është trajtuar mbi këtë drejtim të auditimit, është mbajtur Akt-Konstatimi nr. 5, datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me shkresën nr. 6729/7, datë 08.07.2022. Mbi këtë Aktkonstatimi dhe PRA, nuk janë paraqitur observacione nga subjekti.

II.2.2.5. Mbi planifikimin dhe zbatimin e kërkesave të Ligjit nr. 162/2020 “Për prokurimin publik” dhe VKM nr. 285, datë 19.05.2021 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”, si dhe Ligjit nr. 9643, datë 20.11.2006 “Për prokurimin publik” dhe VKM nr. 914, datë 29.12.2014 “Për miratimin e rregullave të prokurimit publik”.

Në zbatim të këtij drejtimi, grupi i auditimit ka audituar:

5.1. Programimi i nevojave, përgatitja e regjistrimit të prokurimeve dhe verifikimi i shpenzimeve të programuara me nivelin e fondeve të buxhetuara.

5.2. Realizimi i procedurave të prokurimit dhe zbatimi i kushteve të kontratave të lidhura.

Për vlerësimin e prokurimeve publike për vitin 2021 në DPD, grupi i auditimit shqyrtoi, si më poshtë:

- Shkresat mbi alokimin e fondeve;

- Urdhrrat e Titullarit të AK;
- Procesverbalet e mbajtura nga NJP dhe KVO, etj.;
- Raportet përfundimtare;
- Korrespondenca me OE;
- Dokumentacioni i hedhur në SPE nga OE;
- Kontratat e lidhur me mes AK dhe OE;
- Dokumentacioni bankar mbi likuidimin e situacioneve.

5.1. Programimi i nevojave, përgatitja e regjistrit të prokurimeve dhe verifikimi i shpenzimeve të programuara me nivelin e fondeve të buxhetuara.

Programimi i nevojave është kryer që në fazën e hartimit të projektbuxhetit vjetor për vitin 2021. Përgjatë vitit 2020, drejtoritë përkatëse kanë dorëzuar kërkesat për nevoja, me qëllim përfshirjen e tyre në buxhetin e vitit 2021.

Në bazë të tyre, është hartuar Regjistri i parashikimit të prokurimeve, që do të zhvillohen në vitin 2021. Regjistri i parashikimeve për prokurimet publike të vitit 2021, është hedhur në sistemin SPE. Hartimi i tyre është bërë referuar VKM nr. 914, datë 29.12.2014, i ndryshuar, neni 4 "Regjistri i parashikimeve të prokurimit publik", pika 1, ku cilësohet: *"Në bazë të kërkesave për punë, mallra ose shërbime, autoriteti kontraktor është përgjegjës për përgatitjen dhe dorëzimin e regjistrit vjetor të parashikimeve për prokurimet publike, në përputhje me formën dhe mënyrën e parashikuar në udhëzimet e APP-së. Brenda datës 15 janar të çdo viti, titullari i autoritetit kontraktor miraton dhe dërgon një kopje të regjistrit të parashikimeve të prokurimit publik në APP ose në institucionin qendror që vë në dispozicion fondet buxhetore, në rastin kur ka një të tillë. Brenda datës 30 janar të çdo viti, institucioni qendror dërgon në APP një përmbledhje të regjistrit të parashikimeve të tij dhe të autoriteteve kontraktore të varësisë. APP-ja, pas mbledhjes të të dhënave nga autoritetet kontraktore, siç parashikohet më sipër, përgatit regjistrin përmbledhës të parashikimeve të prokurimeve publike dhe e publikon atë elektronikisht në faqen e internetit të saj brenda muajit shkurt".*

Referuar regjistrit të parashikimit të prokurimeve publike nga Autoriteti Kontraktor Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, për vitin 2021 janë parashikuar procedurat, si më poshtë:

Tabela 5.1 "Parashikimi i procedurave të prokurimit për vitin 2021"

Lloji i procedurës	Parashikuar
	Nr. procedura
E hapur	2
Kërkesë për propozim	2
Blerje me vlerë të vogël	13
Blerje dinamike	2
TOTAL	19

Burimi i të dhënave: SPE
Përpunuar: KLSH

Autoriteti kontraktor Drejtoria e Përgjithshme e Doganave për vitin 2021, ka zhvilluar procedurat e prokurimit, sipas llojit të procedurës, si më poshtë:

Tabela 5.2. Planifikimi dhe realizimi i procedurave të prokurimit për vitin 2021

Lloji i procedurës	Parashikuar	Realizuar	Parashikuar	Realizuar
	Nr. procedura	Nr. procedura	Vlerë	Vlerë
E hapur	2	2	45,352,889	40,055,655
Kërkesë për propozim	2	2	5,750,710	4,772,868
Blerje me vlerë të vogël	13	9	5,449,302	4,240,566
Blerje dinamike	2	2	40,623	37,737
TOTAL	19	15	56,593,524	49,106,826

Burimi i të dhënave: SPE
Përpunuar: KLSH

Strukturat përgjegjëse për prokurimet: Titullari i Autoritetit Kontraktor i Autorizuar "Drejtoria e Përgjithshme e Doganave", në zbatim të nenit 56 "Titullari i autoritetit kontraktor ose zyrtari i autorizuar" të VKM nr. 914/2014 dhe Urdhërit nr. 1111, datë 20.01.2021, ka ngritur Njësine e Prokurimit e cila përbëhet nga:

1. Z. A.L. i Përgjegjës i NjP;
2. Z. S.R. i Specialist i NjP;
3. Z. R.H. i Specialist i NjP.

Konstatohet se NjP është ngritur referuar pikës 1 të nenit 57 të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, "Për miratimin e rregullave të prokurimit publik", i ndryshuar citon se "Çdo autoritet kontraktor, në fillim të vitit, ngre një njësi prokurimi, e cila duhet të administrojë në mënyrë të vazhdueshme procesin e prokurimit. Njësia e prokurimit përbëhet të paktën nga 3 persona me arsim të lartë, ku njëri prej tyre duhet të jetë jurist."

5.2. Realizimi i procedurave të prokurimit dhe zbatimi i kushteve të kontratave të lidhura.

Nga Grupi i auditimit, u verifikua për procedurat e zhvilluara dhe kontratat e lidhura, gjatë periudhës objekt auditimi, angazhimi i fondeve dhe burimi i financimit të tyre. Përmes ligjit nr. 132/2020 "Për buxhetin e vitit 2021" janë miratuar si financim nga ana e buxhetit të shtetit dhe janë përcjellë nga ana e MFE, me anë të shkresës nr. 24104/1 Prot., datë 18.01.2021 "Dërgohet detajimi i buxhetit të vitit 2021-2023, për shpenzimet korrente" dhe shkresa nr. 24619/4 Prot., datë 28.01.2021 "Dërgohet detajimi i limitit mujor të fondeve buxhetore për shpenzimet korrente të vitit 2021". Procedura ka vijuar me miratimin nga ana e Titullarit të Institucionit (Nëpunësi Autorizues) plani i shpenzimeve operative me anë të shkresës nr. 1372, datë 25.01.2021, "Detajimi i planit të shpenzimeve operative për vitin 2021".

Tabela 5.3 Mbulimi me financim i kontratave të lidhura

Nr.	Procedura	Fondi limit pa TVSH	Vlera e kontratës pa TVSH	Vlera e kontratës me TVSH	Burimi i financimit	Financimi sipas viteve		
						2021	2022	Totali
1	ñBlerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimikò	4,084,710	3,207,310	3,848,772	Buxheti i Shtetit, shkresa nr. 24104/1 Prot., datë 18.01.2021 dhe shkresa nr. 24619/4 Prot., datë 28.01.2021.	3,270,201	120,989	3,391,190
2	ñMirëmbajtje e sistemeve të peshimitò	1,666,000	1,566,000	1,879,200	Buxheti i Shtetit, shkresa nr. 24104/1 Prot., datë 18.01.2021 dhe shkresa nr. 24619/4 Prot., datë 28.01.2021.	1,879,200	-	1,879,200

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Referuar të dhënave sa më sipër, në të cilat janë evidentuar të gjitha të dhënat mbi burimet e financimit për procedurat ñKërkesë për propozimò të zhvilluara nga AK, u konstatua se është vepruar referuar LPP, me ligjin ñPër menaxhimin e sistemit buxhetor në RSHò dhe UMF nr. 9, datë 20.07.2018 ñPër procedurat standarde të zbatimit të buxhetitò, me ndryshime Kapitulli III ñProcedurat për kryerjen e shpenzimeve publikeò, me ndryshime, Kapitulli ñMarrja e angazhimit dhe kryerja e shpenzimeve publikeò, pika 154 ku cilësohet:

"Kërkesa për shpenzim i drejtohet Nëpunësit Autorizues dhe për dijeni Nëpunësit Zbatues. Në rastet kur kërkesa është e lidhur me një proces blerje apo kryerje shërbimi i dërgohet strukturës përgjegjëse për prokurimet në njësinë shpenzuese. Struktura përgjegjëse për

prokurimet kryen kontrollet e nevojshme krahasuese me kërkesat e planifikuara dhe planin e prokurimit të miratuar në procesin e planifikimit të buxhetit. Në rast të kërkesave të reja, të paplanifikuara më parë, kërkohet miratimi paraprak i Nëpunësit Autorizues të njësisë. Në përfundim të procesit njofton Nëpunësin Zbatues të njësisë për urdhrin e prokurimit, i cili autorizohet nga struktura përgjegjëse e Thesarit në degë përpara se të fillojë procesi i prokurimit. Kërkesa për shpenzim i drejtohet nëpunësit autorizues dhe për dijeni nëpunësit zbatues".

Nga procedurat e zhvilluara nga ana e AK Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, u audituan procedurat, si më poshtë:

Për sa i përket auditimit të drejtimit të mësipërm, mbi zbatimin auditimin e prokurimeve publike, faza e auditimit në terren për këtë drejtim të auditimit, në zbatim të Programit të Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, do të trajtohet edhe në vazhdimësi, deri më datë 30.09.2022, referuar Shkresës “Njoftim ndryshimi të Programit të Auditimit” nr. 362/3, datë 06.07.2022 të Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, protokolluar në DPD me nr. 6729/2, datë 07.07.2022.

Nga auditimi i procedurave ka rezultuar:

1. Procedura e prokurimit publik e llojit “Kërkesë për propozim” me objekt “Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimik”, me nr. REF-90347-03-18-2021.

a. Zhvillimi i Procedurës së Prokurimit me objekt: “Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimik”		
1. Urdhër Prokurimi nr. 5, datë 11.03.2021	3. Njësia e prokurimit 1. A.L. 2. S.R. 3. R.H.	4. KVO: Urdhër nr. 51, datë 11.03.2021 1. Dh.J. 2. B.K. 3. S.D.
2. Lloji i Procedurës së Prokurimit në Kërkesë për propozim		
5. Fondi Limit (pa TVSH) 4,084,710 lekë	6. Oferta Fituese (pa TVSH) 3,207,310 lekë (78.5%)	7. Diferenca me fondin Limit (pa TVSH) 877,400 lekë
8. Data e hapjes së ofertave 30.03.2021	9. Burimi i Financimit Buxheti i Shtetit	10. Operatorët Ekonomikë të ftuar - Shoqëria ñA.M.ò SHPK - Shoqëria ñK.ò SHPK - Shoqëria ñG.ò SHPK - Shoqëria ñF.ò SHPK - Shoqëria ñE.ò SHPK
11. Operatorët Ekonomikë Pjesëmarrës 1. ñE.ò SHPK 2. ñK.ò SHPK 3. ñA.M.ò SHPK 4. ñL.ò SHPK	12. Ankimime Në AK: Shoqëria ñE.ò SHPK, shkresa nr. 7551 prot., datë 28.04.2021	13. Përgjigje e ankesës nga AK 1. ñE.ò nr. 7551/2 prot., datë 04.05.2021;

Mbi hartimin e dokumenteve të tenderit.

Konkluzion: Nga auditimi referuar procesverbalit të datës 18.03.2021, ka rezultuar se NJP e miratuar me Urdhër të Titullarit të AK, ka hartuar dhe miratuar DST në përputhje me VKM nr. 914, datë 29.12.2014, “Për miratimin e rregullave të Prokurimit Publik”, i ndryshuar, për këtë procedurë, duke bërë plotësimet në Seksionin 1-5 të dokumentave të procedurës në Kërkesë për Propozim si dhe shtojcat nr. 8, 9 dhe 10. DST-të janë publikuar përmes njoftimit të datës 19.03.2021.

Mbi zhvillimin e procedurës

Konkluzion: Nga auditimi i SPE, në datën e hapjes së ofertave, u konstatua se në këtë procedurë kishin marrë pjesë 4 OE. Nga ana e KVO-së, në përgjithësi janë zbatuar kërkesat ligjore të përcaktuara në LPP dhe VKM nr. 914, datë 29.11.2014 (aktualisht i shfuqizuar), me përjashtim të faktit që KVO nuk ka vepruar në mënyrën e duhur përsa i përket korrigjiit të gabimeve aritmetikore nën vlerën +/- 2%, kundejt totalit të ofertës ekonomike, dhe vazhdimin e mëtejshëm të procedurës, gjatë vlerësimit të OE në SHPK. Ky veprim i KVO, është rikuperuar nga Komisioni i shqyrtimit të ankesave (KSHA).

KSHA në datën 04.05.2021, pas mbledhjes dhe shqyrtimit të ankesës, doli në përfundimin se ankesa e OE në SHPK pranohej dhe se KVO e cila ka evidentuar gabimet aritmetike duhet t'ia korrigjojë ato. Veprimet e DPD dhe KSHA konstatohen të jenë në përputhje me përcaktimet e pikës 3, neni 63, Kreu VII i Ligjit nr. 9643, datë 20.11.2006 (aktualisht i shfuqizuar) ku citohet se *“Me marrjen e ankesës me shkrim, autoriteti kontraktor pezullon vazhdimin e procedurës së prokurimit, derisa ankesa të jetë shqyrtuar plotësisht, përfshirë dhe nxjerrjen e një vendimi përpara skadimit të afatit kohor, të përcaktuar në pikën 5 të këtij neni”* dhe pikës 5 të po këtij neni, e cila përcakton se *“Autoriteti kontraktor shqyrton ankesën dhe merr një vendim të arsyetuar brenda 5 ditëve pas marrjes së ankesës, të cilin duhet t'ia njoftojë ankuesit jo më vonë se në ditën vijuese të punës.”*

KVO ka proceduar me korrigjimin sipas tabelës së mëposhtme, duke bërë rivlerësimin e ofertave në datën 06.05.2021.

Tabela 5.4. Ndryshimi në % i gabimeve aritmetike sipas KVO

	Oferta fillestare	Oferta e korrigjuar	Ndryshimi (%)
Vlera pa TVSH	3,206,868.00	3,207,310.00	0.013783%
TVSH	641,374.00	641,462.00	0.013721%
Vlera total	3,848,242.00	3,848,772.00	0.013773%

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunuar: KLSH

Titulli i Gjetjes 1: Situata

Mbi vlerësimin e ofertave nga KVO.

Nga verifikimi i dokumentacionit të ngarkuar në SPE, nga ana e OE në SHPK, u konstatuan mospërmbushje e kërkesave kualifikuese të cilësuar në DST, por që sipas vlerësimit të KVO-së, nuk ndikojnë në objektin e prokurimit, si më poshtë:

- OE në SHPK nuk ka respektuar formatin e përcaktuar në DST për ofertën fillestare së bashku me ofertën e korrigjuar, duke mos paraqitur kolonën *“Afati”*, e cila përcakton afatin e lëvrimit të mallit.
- OE në SHPK nuk ka ngarkuar në SPE vërtetimin që konfirmon shlyerjen e të gjitha detyrimeve të maturuara të energjisë elektrike të kontratave të energjisë që ka operatori ekonomik që është i regjistruar në Shqipëri.

Sipas vlerësimit të pjesëtarëve të KVO, operatori në fjalë ka përmbushur kriteret e përgjithshme, kriteret e veçanta, kriteret financiare, si dhe kriteret teknike, përmes dokumentacionit që ka ngarkuar në SPE, duke e klasifikuar dhe renditur si OE fitues, me ofertën më të ulët.

KVO, ka vepruar në kundërshtim me kërkesat e ligjit, si dhe me kriteret e miratuara dhe publikuara në DST, ku dy kriteret e mësipërme, janë të cilësuar si kritere skualifikuese në DST.

Kriteri Vendimi i KVO-së, është në kundërshtim me Ligjin nr. 9643, datë 20.11.2006, neni 46 “Kualifikimi i ofertuesve”, pika 1 “Operatorët ekonomikë, për të marrë pjesë në procedurat e prokurimit, duhet të kualifikohen, pasi të kenë përmbushur të gjitha kriteret e mëposhtme, që autoriteti kontraktor i vlerëson të nevojshme, për sa kohë që ato janë në përpjesëtim me natyrën dhe përmasat e kontratës që do të prokurohet dhe jo diskriminuese”; Nenin 53 “Shqyrtimi i ofertave”, pika 3 “Autoriteti kontraktor, në zbatim të pikës 4 të këtij neni, vlerëson një ofertë të vlefshme, vetëm nëse ajo është në përputhje me të gjitha kërkesat dhe specifikimet e përcaktuara në njoftimin e kontratës dhe në dokumentet e tenderit, pa rënë ndesh me përcaktimet e nenit 54 të këtij ligji”.

Ndikimi/Efekti Kualifikimi i OE, të ciët nuk përmbushin të gjitha kriteret e cilësuar në DST, mund të jetë shkak për mospërmbushje të kushteve të kontratës dhe realizimin e saj në kohë e cilësi.

Shkaku Vlerësim dhe veprim i KVO, jo në përputhje me kërkesat ligjore.

Rëndësia E mesme

Rekomandim -

- Në datën 21.05.2021, përmes shkresës nr. 4879/3 Prot, Titullari i AK i autorizuar ka miratuar raportin përmbledhës mbi zhvillimin e procedurës, të nënshkruar nga KVO.
- Formulari i Njoftimit të Fituesit nr. 4879/4, datë 21.05.2021 është publikuar në Buletinin e APP nr. 83, datë 31.05.2021.
- OE ñE.ò SHPK ka dorëzuar Formularin e Sigurimit të Kontratës me seri 1579, datë 24.05.2021, me vlerë 384,824.2 lekë (10% e vlerës së kontratës), brenda afatit të përcaktuar 5 ditor.

Nëpërmjet AK dhe OE është lidhur kontrata nr. 10126, datë 07.06.2021, me vlerë 3,848,772 lekë me TVSH.

Mbikëqyrja e zbatimit të kontratës

Kontrata nr. 10126 Prot., datë 07.06.2021 referon përkatësisht nenin 13, nëPërfaqësimi i palëveò i cili citon se marrja në dorëzim e shërbimeve dhe monitorimi i zbatimit të kontratës do të bëhet në përputhje me nenin 107 të VKM nr. 285, datë 19.05.2021, nëPër Rregullat e Prokurimit Publikò. Bazuar në kontratën nr. 10216, datë 07.06.2021, të lidhur me OE ñE.ò SHPK dhe DPD, është hartuar Urdhër-Blerja nr. 14, datë 06.07.2021, në vlerën totale 3,848,772 lekë.

Lidhur me zbatimin e kontratës së furnizimit nr. 10126 Prot., datë 07.06.2021 nëBlerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimikò, u konstatun vonesa në lëvrimin e mallrave, të cilat në bazë të kushteve të kontratës, gjenerojnë penalitete në shuëmn 966,239 lekëmë shumë nga sa është përlllogaritur nga DPD (të përlllogaritura analitikisht në Aneksin nr. 5).

Titulli i Gjetjes 2: Parregullsi në zbatimin e kontratës në kuadër të procedurës së prokurimit me objekt “Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimik”.

Situata Nga auditimi i procedurave të prokurimit për vitin 2021, është konstatuar se lidhur me zbatimin e kontratës për mallrat e prokuruar

në kuadër të procedurës me objekt *“Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimikò, me nr. REF-90347-03-18-2021, OE ka lëvruar mallrat përtej afatit të përcaktuar në kontratën nr. nr. 10126 Prot, dhe amenduar me nr. 14872/2 Prot., në datë 13.09.2021. Përllogaritja e penalitetit të mbajtur nga ana e DPD është bazuar në vlerën e faturave të mallit të dorëzuar dhe jo në vlerën e mbetur pa u zbatuar të kontratës, ashtu siç parashikohet në Nenin 12 të kontratës, i cili cilëson *“Në rast të moslëvrimit të mallit brenda afatit të përcaktuar në këtë kontratë dhe në aneksin e saj, kontraktuesit detyrohet të paguajë 4/1000 në ditë të vlerës koresponduese të mbetur pa u zbatuar nga çmimi total i kontratës, por kjo vlerë do të llogaritet minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës.”* Neni 12 i kontratës është hartuar referuar shtojcës 15 të DST, në Kushtet e Përgjithshme, Mallra i Kërkesë për Propozimò, gërma a, Neni 24 në Likuidimi i Dëmeve për Dorëzimin e Vonuarò, i cili cilëson se *“Dëmet e likuiduara për dorëzimin e vonuar do të llogariten me tarifat e mëposhtme ditore: Për kontratat me periudhë zbatimi jo më shumë se 6 muaj, tarifa ditore do të jetë 4/1000 të vlerës korresponduake të mbetur pa u zbatuar nga çmimi total i kontratës por kjo vlerë do të llogaritet minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës.”**

Sa më sipër, për vitin 2021, DPD ka përllogaritur dhe ka mbajtur penalitet në vlerën 306,939 lekë, kur duhej të kishte përllogaritur dhe mbajtur penalitet në vlerën 1,273,178 lekë duke rezultuar në një diferencë prej **966,239 lekë e cila përbën dëm ekonomik në buxhetin e shtetit.**

Kriteri

- Shtojca 15 të DST në Kushtet e Përgjithshme, Mallra i Kërkesë për Propozimò, gërma a, Neni 24 në Likuidimi i Dëmeve për Dorëzimin e Vonuarò;

- Neni 12 i kontratës nr. 10126 Prot, datë 07.06.2021 dhe amenduar me nr. 14872/2 Prot., datë 13.09.2021.

Ndikimi/Efekti

I lartë

Shkaku

Përllogaritje jo e drejtë e penalitetit për vonesat në lëvrimin e mallit të prokuruar

Rëndësia

E lartë

Rekomandim

Drejtoria e Financës dhe Buxhetit në DPD të marrë masa duke ndjekur të gjitha rrugët administrative dhe ligjore për arkëtimin e vlerës 966,239 lekë nga OE në SHPK, shkaktuar nga përllogaritja e gabuar e penalitetit për mos lëvrimin e mallit të prokuruar brenda afateve të parashikuara në kontratën në kuadër të procedurës së prokurimit me objekt *“Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimikò.*

2. Procedura e prokurimit publik e llojit “Kërkesë për propozim” me objekt “Shërbime të mirëmbajtjes së sistemeve të peshimit të DPD-së”, me nr. REF-87612-02-18-2021.

a. Zhvillimi i Procedurës së Prokurimit me objekt: “Shërbime të mirëmbajtjes së sistemeve të peshimit të DPD-së”		
1. Urdhër Prokurimi nr. 3, datë 18.02.2021	3. Njësia e prokurimit 1. A.L.	4. Komisioni i Vlerësimit të Ofertave Urdhër nr. 2933/2, datë 18.02.2021
2. Lloji i Procedurës së Prokurimit	2. S.R.	1. I.M.

ñKërkesë për propozimò	3. R.H.	2. A.L. 3. R.J.
5. Fondi Limit (pa TVSH) 1,666,000 lekë	6. Oferta Fituese (pa TVSH) 1,566,000 lekë (94%)	7. Diferenca me fondin Limit (pa TVSH) 100,000 lekë
8. Data e hapjes së ofertave 19.03.2021	9. Burimi i Financimit Buxheti i Shtetit	10. Operatorët Ekonomikë të ftuar - ñMMò SHPK - ñS.ò SHPK - ñB.A.ò SHPK - ñM.T.ò SHPK - ñT.ò SHPK.
11. Operatorët Ekonomikë Pjesëmarrës 1. ñM.T.ò SHPK 2. ñT.ò SHPK.	12. Ankimime -	13. Përgjigje e ankesës nga AK -

Mbi hartimin e dokumenteve të tenderit:

- Përmes Urdhrit të Titullarit të AK të autorizuar, protokolluar përmes shkresës nr. 1883 Prot., datë 29.01.2021, bazuar në ligjin nr 9643, datë 20.11.2006, “Për prokurimin Publik”, i ndryshuar, në nenin 57 të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, “Për miratimin e rregullave të Prokurimit Publik”, i ndryshuar, si dhe shkresën nr. 1372 Prot., datë 25.01.2021 me objekt Detajimi i planit të shpenzimeve operative të vitit 2021, për nevoja të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave është urdhëruar ngritja e grupit të punës për përcaktimin e specifikimeve teknike, kriterëve teknike e profesionale kualifikuese të operatorëve ekonomikë pjesëmarrës si dhe përlllogaritjen e vlerës limit për prokurimin me objekt “Shërbime të mirëmbajtjes së sistemeve të peshimit të DPD-së, me fond buxhetor 2,000,000 lekë me TVSH.

Grupi i punës përbëhet nga:

1. Z. S. A. i Specialist, Drejtoria e Burimeve Mbështetëse;
2. Z. R. T. i Specialist, Drejtoria e Burimeve Mbështetëse;
3. Z. F.T. i Specialist, Drejtoria e Informacionit, Analizës së Riskut dhe Monitorimit.

- Bashkëlidhur Urdhrit të Ngritjes së Grupit të Punës, anëtarët kanë dorëzuar Formularin e Deklarimit të Konfliktit të Interesit në datën 04.02.2021, referuar Udhëzimit nr. 3, datë 24.10.2016, “Mbi deklarimin e Konfliktit të Interesit nga zyrtarët e Prokurimit”.

- Përmes shkresës nr. 2933, datë 11.02.2021, grupi i punës ka përcaktuar fondin limit në vlerën 1,667,000 lekë pa TVSH, referuar çmimeve të kontratës nr. 6357/2, datë 30.03.2020. Përpos specifikimeve teknike, bashkëlidhur gjendet edhe inventari i peshoreve automobilistike në dogana. Gjithashtu janë përcaktuar zërat e pjesëve të nevojshme të këmbimit, tabela me shërbimet, aparataturat, si dhe kushtet dhe kriteret teknike. Kushtet teknike dhe kriteret janë bazuar në eksperiencën e mëparshme të vitit 2020.

Referuar Urdhrit të ngritjes së grupit të punës, përgatitja e specifikimeve teknike, kriterëve teknike e profesionale kualifikuese të operatorëve ekonomikë pjesëmarrës si dhe përlllogaritjen e vlerës limit duhej të ishte përfunduar brenda 7 ditëve nga marrja e dijeni e urdhrit. Ndërkohë, shkresa në të cilën janë specifikuar këto elementë mban datën 11.02.2021, duke tejkaluar kështu afatin 7 ditor të përcaktuar në urdhër.

- Në vijim të këtij Urdhëri Prokurimi, është hartuar edhe Formulari i Njoftimit të Kontratës, protokolluar përmes shkresës nr. 2933/3, datë 18.02.2021, e cila është publikuar në Buletinin nr. 26, datë 22.03.2021.
- Me anë të procesverbalit të datës 18.02.2021, NjP ka hartuar dhe miratuar DST referuar VKM nr. 914, datë 29.12.2014, “Për miratimin e rregullave të Prokurimit Publik”, i ndryshuar, për këtë procedurë, duke bërë plotësimet në Seksionin 1-5 të dokumentave të procedurës ñKërkesë për Propozimò si dhe shtojcat nr. 7, 8, 10 dhe 11.

- NjP ka vendosur kritere për kapacitetin ligjor, kapacitetin ekonomik e financiar dhe kapacitetin teknik referuar nenit 28 në Kontratat e shërbimeve të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, në Për miratimin e rregullave të Prokurimit Publik, i ndryshuar.
- DST të procedurës në fjalë janë shpërndarë përmes njoftimit të datës 18.02.2021.

Zhvillimi i procedurës

- Në datën e lajmërimit të njoftimit të kontratës, 19.02.2021, NjP u mbledh dhe mbajti procesverbalin lidhur me përzgjedhjen e kandidatëve që do të ftojë në procedurë. NjP e realizoi përzgjedhjen duke mbajtur parasysh:
 - Përputhjen e objektit të procedurës me objektin e aktivitetit në ekstraktin e regjistrit tregtar dhe historik të operatorëve, së bashku me statusin aktiv të tyre;
 - Buletinin e Posaçëm nr. 21, datë 15.02.2021, për operatorët e përjashtuar nga pjesëmarrja në procedura prokurimi.

Referuar kritereve të mësipërme NjP ka përzgjedhur për të ftuar operatorët:

1. Shoqëria në M.M. SHPK, me NIPT L6.....4C;
 2. Shoqëria në S. SHPK, me NIPT L8.....1E;
 3. Shoqëria në B.A. SHPK, me NIPT L6.....3U;
 4. Shoqëria në M. T. SHPK, me NIPT L0.....1H;
 5. Shoqëria në T. SHPK, me NIPT L4.....8C.
- Nga auditimi i SPE, në datën e hapjes së ofertave, 02.03.2021, u konstatua se në këtë procedurë kishin marrë pjesë Ofertuesit e mëposhtëm:
 1. Operatori në T. SHPK me NIPT L4.....8C;
 2. Operatori në M.T. SHPK, me NIPT L0.....1H.
 - Në datën e hapjes së ofertave, pjesëmarrësit në KVO kanë nënshkruar Formularin e Deklarimit, Shtojca 2, referuar përcaktimeve të pikës 2, nenit 64 i VKM nr. 914, datë 29.12.2014, i ndryshuar.
 - KVO ka kryer vlerësimin e ofertave pjesëmarrëse në SPE në datën 10.03.2021, përtej afatit 5 ditor të përcaktuar në pikën 5 të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, në Për rregullat e Prokurimit Publik, i ndryshuar, ku cilësohet: *“Shqyrtimi i ofertave dhe njoftimi i klasifikimit të ofertuesve duhet të bëhet jo më vonë se 5 (pesë) ditë nga dorëzimi i ofertave.”*
 - Gjatë vlerësimit të ofertave nga NjP nuk kanë rezultuar gabime aritmetike dhe as oferta anomalisht të ulëta dhe nuk ka patur asnjë skualifikim nga kandidatët pjesëmarrës. Të dy OE janë kualifikuar pas vlerësimit nga ana e KVO lidhur me plotësimin e kritereve të përgjithshme, kriteret e veçanta, kriteret financiare, si dhe kriteret teknike.
 - Gjithashtu, NjP ka realizuar kontroll fizik për mjetet dhe veglat e punës së dy operatorëve ekonomikë pjesëmarrës në datën 10.03.2021, ku ka rezultuar se automjetet janë të kompletuara me pajisjet për shërbimin e mirëmbajtjes dhe dokumentacioni respektiv i tyre është ashtu siç është paraqitur në SPE.
 - Pas vlerësimit të dokumentacioni të ngarkuar në SPE lidhur me përmbushjen e kritereve, KVO realizoi kontrollin fizik në vend lidhur me mjetet dhe pajisjet e punës për dy OE pjesëmarrës. Nga kontrolli fizik, KVO konkludoi se të dy OE zotëronin automjete të kompletuara me pajisjet për shërbimin e mirëmbajtjes. Në këto kushte, KVO vendosi vlerësimin sipas renditjes së mëposhtme:
 1. Operatori në T. SHPK me NIPT L4.....8C, me ofertë **1,566,000 lekë pa TVSH**;
 2. Operatori në M.T. SHPK, me NIPT L0.....1H me ofertë **1,597,910 lekë pa TVSH**.
 - Operatori Ekonomik fitues në T. SHPK rezulton se ka ngarkuar në SPE dokumentacionin e përcaktuar në DST. Sipas vlerësimit të pjesëtarëve të KVO, operatori në fjalë ka

përbushur kriteret e përgjithshme, kriteret e veçanta, kriteret financiare, si dhe kriteret teknike.

- Në datën 19.03.2021, përmes shkresës nr. 2933/4 Prot, Titullari i AK i autorizuar ka miratuar raportin përmbledhës mbi zhvillimin e procedurës, të nënshkruar nga KVO.
- Formulari i Njoftimit të Fituesit nr. 2933/5, datë 18.03.2021 është publikuar në Buletinin e APP nr. 42, datë 23.03.2021. Në të lajmërohet OE fitues të paraqesë sigurimin e kontratës sipas parashikimit në dokumentat e tenderit. Është SHPK ka sjellë Formularin e Sigurimit të Kontratës me seri 4632, datë 18.03.2021, me vlerë 187.920 lekë (10% e vlerës së kontratës) brenda afatit të përcaktuar 5 ditor.
- Njëpërmjet AK dhe OE është lidhur kontrata me objekt në Kontratë Shërbimi i Mirëmbajtja e Sistemeve të Peshimit nr. 2933/6 Prot., datë 19.03.2021, me vlerë **1,879,200 lekë me TVSH**. OE ka dorëzuar edhe Kontratën e Porosisë nr. K0321, datë 01.03.2021, dhe nr. 62, datë 29.04.2021, mes të SHPK dhe të SHPK për shërbimin e fiskalizimit, sipas përcaktimeve në DST.
- AK ka hartuar Formularin e Njoftimit të Kontratës së Nënshkruar me nr. 2933/7 Prot., datë 19.03.2021, e cila është publikuar në Buletinin nr. 45, datë 29.03.2021.

Mbikëqyrja e zbatimit të kontratës

Në kontratën nr. 2933/6 Prot., datë 19.03.2021 të lidhur me DPD dhe OE të SHPK janë përcaktuar të drejtat dhe detyrimet e AK/OE, procedurat e pagesës, lëvrimi, garancitë, sanksionet, kushtet e zgjidhjes së kontratës, etj. Me qëllim monitorimin e zbatimit të kontratës dhe marrjen në dorëzim të shërbimit, Titullari i AK i autorizuar ka urdhëruar ngritjen e Komisionit të posaçëm për marrjen në dorëzim.

Bazuar në kontratën nr. 2933/6 datë 19.03.2021, të lidhur me OE të SHPK dhe DPD, është hartuar Urdhër-Blerja nr. 8, datë 25.03.2021, në vlerën totale 1,879,200 lekë për mirëmbajtje e sistemeve të peshimit dhe ngurtësim kontrate.

Bazuar në Urdhër-Prokurimin nr. 3, datë 18.02.2021, Njoftimin e Fituesit nr. 2933/5, datë 18.03.2021 dhe kontratën nr. 2933/6 datë 19.03.2021 janë xhiruar urdhër-shpenzimet e paraqitura në tabelën 5.11.

Tabela 5. 11. Situacioni i likuidimeve të kontratës së shërbimit për mirëmbajtje të sistemeve të peshimit

		Urdhër-shpenzimi		Akt-konstatimi		PV i marrjes në dorëzim		Fatura		Dega Doganore ku është kryer shërbimi
Nr.	Faturuar/Li kuiduar	Nr.	Datë	Nr.	Datë	Nr.	Datë	Nr.	Datë	
1	228,000	320	11.05.2021	391	25.03.2021	391/1	26.03.2021	1/2021	30.04.2021	Kukës (Morinë)
2	186,000	321	11.05.2021	435	20.04.2021	435/1	21.04.2021	2/2021	21.04.2021	Lezhë (Shëngjin)
3	138,000	438	22.06.2021	847	24.05.2021	847/1	25.05.2021	4/2021	03.06.2021	Shkodër (Hani i Hotit)
4	144,000	439	22.06.2021	5952	10.05.2021	5952/1	10.05.2021	3/2021	10.05.2021	Durrës (Sektori i Anijeve, Kalata nr. 5)
5	180,000	525	04.08.2021	1403/1	12.07.2021	1403/2	13.07.2021	26/2021	13.07.2021	Kapshticë
6	506,400	571	27.08.2021	9678	23.07.2021	9678/1	23.07.2021	28/2021	24.07.2021	Durrës (Sektori i Eksportit)
7	36,000	572	27.08.2021	1000	21.07.2021	1000/1	21.07.2021	27/2021	23.07.2021	Sarandë (Qafë-Botë)
8	120,000	753	03.11.2021	2582	21.10.2021	2582/1	22.10.2021	125/2021	25.10.2021	Shkodër (Hani i Hotit)
9	170,400	820	23.11.2021	1465	12.11.2021	1465/1	12.11.2021	137/2021	15.11.2021	Kukës (Morinë)
10	110,400	868	09.12.2021	1267	02.12.2021	1267/1	03.12.2021	148/2021	03.12.2021	Qafë-Thanë
11	60,000	1052	23.12.2021	1826	15.12.2021	1826/1	16.12.2021	158/2021	17.12.2021	Sarandë (Porti Limion)
	1,879,200	TOTAL								

Burimi: Urdhër-shpenzimet nga DBF.

Përpunuar: KLSH.

Nga auditimi i dokumentacionit fizik lidhur me dokumentacionin përkatës që kërkohet me qëllim xhirimin e urdhër-shpenzimit, sipas përcaktimeve të Nenit 8 të kontratës nr. 2933/6 Prot., datë 19.03.2021 cilësohet se dokumentat që nevojiten për kryerjen e pagesës janë:

1. Akt-konstatimi;

2. Fatura e shitjes së bashku me situacionin;
3. Fletë-garancia përkatëse nëse është e aplikueshme;
4. Procesverbalet e marrjes në dorëzim të mallit a shërbimit të kryer.

Bashkëlidhur urdhër-shpenzimeve gjenden akte-konstatimi, fatura e shitjes, si dhe procesverbalet e marrjes në dorëzim.

Sipas përcaktimeve në Shtojcën 8, në Specifikimet Teknike të DST, cilësohet se procedura e kryerjes së diagnostikimit të defektit dhe shërbimit do të jetë:

- a. Kalimi i peshores automobilistike në riparim/shërbim do të shoqërohet me procesverbalet përkatëse të dorëzimeve midis palëve të autorizuar.
- b. Paraqitja e aktit të kërkesave për riparim nga përfaqësuesi i autorizuar i Autoritetit Kontraktor.
- c. Hartimi i aktit të kontrollit teknik nga përfaqësuesi (drejtuesi teknik) i operatorit të kontraktuar brenda 24 orësh nga paraqitja e kërkesës nga përfaqësuesi i autorizuar i Autoritetit Kontraktor.
- d. Miratimi i aktit të kontrollit tij nga përfaqësuesi i autorizuar i Autoritetit Kontraktor.
- e. Krijimi i kushteve nga operatori i kontraktuar për mbikqyrjen e kryerjes së punimeve nga përfaqësuesi i autorizuar i Autoritetit Kontraktor.

Lidhur me procesin e diagnostifikimit të defektit dhe shërbimit, janë evidentuar 4 raste të kërkesave nga ana e Degëve Doganore lidhur me shërbime riparimi apo verifikimi, të cilat paraqiten në tabelën 5. 12.

Tabela 5.12. Rastet e kërkuara nga ana e Degëve Doganore me qëllim riparimin/shërbimin e mirëmbajtjes së peshoreve

Nr.	Vlera e faturuar	Fatura		Certifikata e verifikimit/inspektimit		Dega Doganore
		Nr.	Datë	Nr.	Datë	
1	180,000	26/2021	13.07.2021	251	23.07.2021	Kapshiticë
2	506,400	28/2021	24.07.2021	253	24.07.2021	Durrës (Sektori i Eksportit)
3	36,000	27/2021	23.07.2021	-	-	Sarandë (Qafë-Botë)
4	60,000	158/2021	17.12.2021	-	-	Sarandë (Porti Limion)

Burimi: Dokumentacioni bashkëlidhur urdhër-shpenzimeve së DBF.

Përpunuar: KLSH.

Certifikata e verifikimit/inspektimit është mbajtur në dy rastet e paraqitura në tabelë ku shërbimi është iniciuar nga kërkesa e degës doganore, gjithashtu dhe në rastin e shërbimit në Degën Doganore Durrës (Sektori i Anijeve, Kalata nr. 5), sipas Certifikatës së verifikimit/inspektimit nr. 244, datë 10.05.2021, si dhe në rastin e Degës Doganore Kukës sipas Certifikatave të Verifikimit nr. 240 dhe nr. 241, datë 30.04.2021.

Lidhur me zbatimin e kontratës, Komisioni i Posaçëm i marrjes në dorëzim ka hartuar raportin përmbledhës për korrektësinë dhe cilësinë e zbatimit të kontratës, në datën 17.01.2022.

Për sa është trajtuar në këtë pjesë të Raportit Përfundimtar të Auditimit, është mbajtur Aktkonstatimi nr. 7, datë 08.07.2022”, protokolluar në DPD me nr. 6729/8, datë 08.07.2022. Mbi këtë Aktkonstatimi nga subjekti i audituar (nga subjekti i audituar është paraqitur observacioni me shkresë nr. 6729/15, datë 15.07.2022, nga z. A.L., z. R. H. dhe z. S. R., observacioni me shkresë nr. 6729/17, datë 15.07.2022, nga z. R. T. dhe z. R. H., si dhe observacioni me shkresë nr. 6729/19, datë 15.07.2022, nga znj. M.D., z. I. B. dhe znj. A.K., të cilat janë sqaruar në PRA. Gjithashtu, janë paraqitur observacionet me shkresën nr. 6729/27, datë 24.08.2022, protokolluar në KLSH ME nr. 362/17, datë 26.08.2022, mbi PRA, për të cilat shprehemi sa më poshtë.

Pretendimet e subjektit:

- ÆLidhur me procedurën e prokurimit publik me objekt ÆBlerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimikò, me referencë REF-90347-03-18-2021, ku sipas konstatimit të audituesve të KLSH-së lidhur me procesverbalin e datës 19.03.2021 të përzgjedhjes së operatorëve ekonomikë të ftuar për pjesëmarrje, ekstraktet e printuara të shoqërive mbajnë datën 28.04.2021, subjekti pretendon se konstatimi nuk bie ndesh me asnjë dispozitë apo akt lidhur me procedurat e prokurimit dhe printimi i tyre është bërë thjesht për efekt lehtësie auditimi, pasi ekstraktet janë online në faqen e QKB-së.ò
- ÆLidhur me konstatimin se AK nuk ka hartuar planin e zbatimit të kontratës për ÆBlerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimikò pas nënshkrimit dhe mendimit të kontratës, subjekti pretendon se zbatimi i kontratës nuk i është referuar VKM nr. 285, datë 19.05.2021, pasi urdhri i prokurimit nr. 5, datë 11.3.2021 ka nisur përpara hyrjes në fuqi të kësaj VKM-je dhe procedura ka vazhduar sipas rregullave të prokurimit publik në baxë të të cilave ato janë shpallur, ku pjesë janë dhe çdo ndryshim i kontratës.ò
- ÆLidhur me procedurën e prokurimit publik me objekt ÆBlerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimikò, me referencë REF-90347-03-18-2021, subjekti ka paraqitur ngurtësimin në thesar të kontratës nr. 10126 Prot., datë 07.06.2021, ku për vitin 2021 janë ngurtësuar 50,000 lekë nën kodin 91005AC dhe 1,899,386 lekë nën kodin 91500AA, ndërsa për vitin 2022 janë ngurtësuar 1,899,386 lekë nën kodin 9100AC.ò
- ÆLidhur me konstatimin se përmes përllogaritjeve të penaltetit nga ana e AK për mos lëvrimin në afat të mallrave nga OE, ka rezultuar një dëm ekonomik në vlerën 966,239 lekë, subjekti pretendon se AK ka përllogaritur për çdo faturë 4/1000 në ditë të vlerës korresponduese pa u zbatuar nga çmimi total i kontratës që në këtë rast janë llogaritur dhe ndalur shumat sipas rastit të lëvrimin të faturave, në masën 430,212 lekë ndaj kontraktorit ÆE.ò SHPK, dhe se kjo vlerë nuk e tejkalon vlerën 962,193 lekë, ku në të kundërt do të ishte precedent për AK për prishje të kontratës. Bashkëlidhur pasqyra e detajuar në lidhje me faturimin nr. datë të kontraktorit, dokumentimin nr. datë hyrje e mallit në magazinë, likuidimin sipas urdhërshpenzimit në thesar dhe llogaritjen e penalteteve dhe ndalimin e tyre në vlerën 430,212 lekë oe 11.2% e vlerës së kontratës së lidhur. Lidhur me përllogaritjen e penaltetit, subjekti kundërshton mënyrën e përllogaritjes duke pretenduar se penalteti duhet të llogaritet mbi vlerën e mbetur të kontratës dhe jo mbi vlerën e kontratës. Bashkëlidhur observacionit subjekti ka dërguar Vendimin e Gjykatës së Lartë nr. 86, datë 28.02.2017, si rast të ngjashëm për përllogaritjen e penaltetit.ò

Qëndrimi i Grupit të Auditimit:

Në lidhje me komentet e bëra nga subjekti i audituar, sqarojmë se nga shqyrtimi i observacioneve të sjella duke i ballafaquar dhe me dokumentacionin e vënë në dispozicion për auditim rezulton se:

- Lidhur me pretendimin e subjektit se për procedurën e prokurimit publik me objekt *“Blerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagent kimik”*, ekstraktet e printuara në datë më të vonë sesa mbajtja e procesverbalit të përzgjedhjes së OE të ftuar për pjesëmarrje nuk bie ndesh me asnjë dispozitë apo akt lidhur me procedurat e prokurimit, grupi i auditimit sqaron se në kuadër të krijimit dhe dokumentimit të gjurmës së auditimit sipas Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 *“Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”*, i ndryshuar, dokumentacioni duhet të mbajë datën që vërteton faktin e kryerjes së verifikimit të ekstrakteve nga ana e NJP. *Sa më sipër, kjo pjesë e observacionit nuk merret parasysh, pasi nuk është e bazuar në aktet ligjore/nënligjore dhe nuk sjell asnjë dokumentacion të ri, prandaj komentet nuk merren në konsideratë dhe do të trajtohen në materialin e auditimit.*
- Përsa i përket pretendimit të subjektit se Urdhri i Prokurimit nr. 5, datë 11.03.2021 ka nisur përpara hyrjes në fuqi të VKM nr. 285 ÆPër rregullat e prokurimit publikò, datë 19.05.2021, grupi i auditimit sqaron se kontrata nr. 10126 Prot., mes OE dhe AK është lidhur në datë

07.06.2021 dhe është amenduar në datë 13.09.2021. Në amendimin e kontratës nr. 14872/2 Prot., datë 13.09.2021 është cituar si bazë ligjore dhe referencë VKM nr. 285, datë 19.05.2021, ndaj lidhur me zbatimin e kontratës pas amendimit, AK duhet të kishte proceduar me hartimin e Planit të Zbatimit të Kontratës sipas përcaktimeve të VKM së sipërcituar. *Sa më sipër, kjo pjesë e observacionit nuk merret parasysh dhe komentet do të trajtohen në materialin e auditimit.*

- Përsa i përket pretendimit të subjektit se DPD lidhur me ngurtësimin në thesar të vlerave për vitin 2021 dhe 2022 me qëllim likuidimin sipas situacionit për kontratën e lidhur mbi prokurimin e mallrave/pajisjeve të laboratorit dhe reagentëve kimikë, *ky pretendim mbetet në të njëjtën linjë me konstatimet e grupit të auditimit.*

- Lidhur me pretendimin e subjektit se KLSH duhej të përlllogariste penalitet në vlerën e mbetur të kontratës dhe jo në vlerën totale të saj, grupi i auditimit sqaron se neni 12 i kontratës nr. 10126 dhe amenduar me nr. 14872/2, datë 13.09.2021, përcakton specifikisht se përlllogaritja e penalitetit duhej të bazohej në vlerën e mbetur të pazbatuar të kontratës duke marrë parasysh si kufi minimal 25% të vlerës së saj. Vlera 25% e kontratës shërben si kufi i poshtëm në përlllogaritje ku specifikohet se **“kjo vlerë do të llogaritet minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës. AK në këtë rast rezervon të drejtën e prishjes së kontratës.”** Ky specifikim i rezervon DPD të drejtën dhe jo detyrimin për prishje të kontratës. Lidhur me mënyrën e përlllogaritjes së penalitetit, grupi i auditimit thekson se në kushtet e kontratës dhe në DST citohet: *“Në rast të moslëvrimit të mallit brenda afatit të përcaktuar në këtë kontratë dhe në aneksin e saj, kontraktuesit detyrohet të paguajë 4/1000 në ditë të vlerës koresponduese të mbetur pa u zbatuar nga çmimi total i kontratës, por kjo vlerë do të llogaritet minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës.”* Pas shqyrtimit të Vendimit të Gjykatës së Lartë nr. 86, datë 28.02.2017, sjellë nga subjekti si rast i ngjashëm, grupi i auditimit sqaron se në Vendimin në fjalë neni i cituar në kontratën e lidhur rezulton të jetë: *“Mosrespektimi i këtij afati sjell penalizimin e kontraktuesit me tarifën ditore 4/1000 të vlerës koresponduese pa u zbatuar nga çmimi total i kontratës, por jo më pak se 25% të vlerës së saj”*. Në rastin konkret të mallit të lëvruar me vonesë nga ana e “E.” SHPK, neni citon **“...minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës”, dhe jo “...por jo më pak se 25% të vlerës së saj”**. Në këto kushte, Vendimi i Gjykatës së Lartë, ku interpretohet togfjalëshi *“në vlerës së saj”, nuk vlen për rastin konkret duke qenë se citohen dy nene të ndryshme të DST-ve. Në nenin 12 të Kontratës nr. 10126 dhe amenduar me nr. 14872/2, datë 13.09.2021, evidentohet qartë që bëhet fjalë për vlerë kontrate dhe jo vlerë të mbetur të kontratës, duke cituar *“...minimalisht mbi 25% të vlerës së kontratës”*.*

Sa më sipër, kjo pjesë e observacionit nuk merret parasysh, pasi nuk është e bazuar në aktet ligjore/nënligjore dhe nuk sjell asnjë dokumentacion të ri, prandaj komentet nuk merren në konsideratë dhe do të trajtohen në materialin e auditimit.

Nga auditimi i blerëve në vlerë të vogël ka rezultuar:

Për auditimin e blerjeve ën verë të vogël bazuar në kërkesat e Ligjit nr. 162/2020 nëPër prokurimin publik dhe VKM nr. 285, datë 19.05.2021 nëPër miratimin e rregullave të prokurimit publik, u shqyrtua dokumentacioni si më poshtë:

- Regjistri i realizimeve të prokurimeve për vitin 2021.
- Dosjet e procedurave të prokurimit të realizuara për periudhën objekt auditimi.
- Shpenzimet e kryera për procedurat e realizuara.

Nga Drejtoria e Përgjithshme të Doganave (DPD), referuar kërkesave dhe nevojave të sektorëve apo drejtorive të DPD, për vitin 2021 janë realizuar:

Nr.	Procedura të zhvilluara, sipas regjistrit të realizimit			Procedura të audituara			Fushë mbulimi me auditim, kundrejt vlerës së prokuruar
	Numër procedurash	Vlera e fondit limit	Vlera e kontratës	Numër procedurash	Vlera e fondit limit	Vlera e kontratës	
1							
2	9	5,493,626	4,240,566	8	5,287,952	4,082,078	96 %

Tabela nr.1 “Blerjet me vlerë të vogël të realizuara nga DPD dhe të audituara nga KLSH”.

Nr.	Objekti i Prokurimit	Fondi Limit	Vlera e kontratës	Operatori Ekonomik i shpallur fitues	Urdhër prokur Nr.Prot/datë	Data/procesverbalit të OE fitues
1	Shërbim në mbikqyrës i punimeve (supervizori) i rikostruksionit dhe sinjalistik DD Beratò.	396,177	316,848	ñF.Sò SHPK	Urdhër prokurimi nr 11 datë 23.08.2021	26.08.2021
2	Sigurim i mjeteve të transportit të DPD	800,000	799,850	ñI.ò SHA	Urdhër prokurimi nr 1 datë 04.02.2021	08.02.2021
3	Riparim dhe Vënie në Punë e Sistemit Chiller në Godinën e Drejtorisë së Akcizës	472,700	220,000	ñK.T.ò SHPK	Urdhër prokurimi nr 4 datë 18.02.2021	22.02.2021
4	Blerje rafte metalikë	520,000	385,000	F.	Urdhër prokurimi nr 16548/1 datë 21.09.2021	24.09.2021
5	Blerje gazesh për laboratorin doganor	800,000	799,850	ñS-Sò SHPK	Urdhër prokurimi nr 14 datë 07.10.2021	12.10.2021
6	Shërbim dezinfektimi i ambienteve të brendëshme të DPD-së	289,000	144,900.01	ñD.T.ò PF	Urdhër prokurimi 5289/2 datë 27.08.2021	02.09.2021
7	Blerje latinash dhe shishe PP Mostrimi	984,059	915,000	ñK.ò SHPK	Urdhër prokurimi nr 17 datës 01.12.2021	03.12.2021
8	Shërbim në studim e projektim të rikostruksionit dhe zgjerimi i terminalit për krijimin e kushteve optimale për udhëtarët e për PKK Kakavijë.	981,692	500,630	ñG.ò SHPK	Urdhër prokurimi nr 16 datë 24.11.2021	02.12.2021

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunuar: KLSH

Konkluzion: Nga auditimi ka rezultuar se nga AK në DPD, në lidhje me prokurimet në vlerë të vogël janë zbatuar kërkesat e përcaktuara në aktet ligjore dhe nënligjore, konkretisht:

- Prokurimet në vlerë të vogël, janë paraqitur në Regjistrin e Parashikimeve dhe të Realizimit të prokurimeve publike, sipas përcaktimeve të bëra në VKM nr. 914, datë 29.12.2014, neni 4 "Regjistri i parashikimeve të procedurave të prokurimit publik".
- Ngritja e komisioneve, është kryer në zbatim të VKM nr. 914, datë 29.12.2014, neni 56 "Titullari i autoritetit kontraktor ose zyrtari i autorizuar", ku cilësohet: *"Titullari i autoritetit kontraktor ose zyrtari i autorizuar prej tij është përgjegjës për ngritjen e grupeve të punës, komisioneve të përfshira në procesin e prokurimit dhe nxjerrjen e urdhrit të prokurimit. Zyrtari i autorizuar për fillimin e prokurimit duhet të jetë njëri nga drejtuesit kryesorë të autoritetit kontraktor, zakonisht zëvendës titullari. Ai duhet të sigurojë një ndarje të qartë ndërmjet detyrave të zyrtarëve/nëpunësve të përfshirë në*

hartimin e dokumenteve të tenderit dhe atyre të përfshirë në procesin e vlerësimit dhe të përzgjedhjes së fituesit", si dhe Udhëzimin nr. 3/2018 dhe Udhëzimi nr. 5/2021.

- Nga ana e KVO-së, për blerjet e vogla në vitin 2021, përgjithësisht janë zbatuar kërkesat e Udhëzimit nr. 3, datë 08.01.2018, "Mbi përdorimin e procedurës së prokurimit me vlerë të vogël dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike dhe Udhëzimit nr. 5, datë 25.06.2021 "Mbi përdorimin e procedurës në vlerë të vogël dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike", konkretisht:
- Në SPE, është hedhur i gjithë dokumentacioni i kërkuar sipas përcaktimit të bërë në udhëzimin përkatës;
- Janë respektuar afatet e përcaktuara për vlerësimin e OE;
- Klasifikimi përfundimtar i OE, është bërë sipas Udhëzimit nr. 3/2018, pika 13 dhe Udhëzimi nr. 5/2021, pika 14, ku cilësohet: *"Bazuar në kriterin e **çmimit më të ulët** do të përcaktohet edhe klasifikimi përfundimtar. Klasifikimi përfundimtar nga autoriteti kontraktor nuk duhet të bëhet në ditë pushimi (e shtunë, e dielë, festa zyrtare)".*
- Skualifikimi i OE, kryesisht është bërë për paraqitje të ofertës përtej fondit limit.
- Nga auditimi i dokumentacionit të dosjeve të prokurimit në vlerë të vogël, është konstatuar se, ndodhet i gjithë dokumentacioni i përcaktuar në udhëzimet përkatëse si: Urdhër prokurimi, ku është paraqitur lista e materialeve, shërbimit apo punës që do të kryhet; Ftesa për ofertë, sipas formularit nr. 3, ku janë përcaktuar edhe kriteret që duhet të plotësojnë; Klasifikimi përfundimtar, nga SPE; Fatura Tatimore me TVSH; Fletë hyrjet e mallit; Fatura e shitësit; Ekstrakt historik i OE, për objektin e veprimtarisë; Vërtetim debie nga OSHEE; Vërtetim për pagim detyrimesh; Vërtetim për kontrata të ngjashme; Procesverbal për marrjen në dorëzim të mallit, etj;
- Nga ana e KBV në lidhje me vlerësimin, klasifikimin dhe shpalljen e fituesit, është vepruar në përputhje me Udhëzimin nr. 3, datë 08.01.2018, "Mbi përdorimin e procedurës së prokurimit me vlerë të vogël dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike dhe Udhëzimin nr. 5, datë 25.06.2021, me përjashtim të procedurës së mëposhtme:

Titulli gjetjes:	Mos dokumentim të procedurës së llogaritjes fondin limit si dhe marrje me vonesë të mallrave të prokurimit me objekt "Blerje gazesh për laboratorin doganor".
Situata 1:	Nga auditimi i procedurave të prokurimit në Blerje të vogla, është konstatuar se në procedurën me objekt në Blerje gazesh për laboratorin doganor, se nga ana e Komisionit të Blerjeve në vlerë të vogël, nuk është llogaritur fondi limit, referuar specifikimeve teknike, përpara nxjerrjes së Urdhrit të Prokurimit, në kundërshtim me VKM nr.285, datë 19.05.2021 në Për rregullat e prokurimit publik, neni 76, pika 2 dhe Udhëzimin nr. 5 të datës 26.06.2021, pika 7.
Situata 2:	-Nga auditimi konstatohet se marrja në dorëzim e mallrave të prokuruar është bërë me një vonesë prej 10 ditësh, në kundërshtim me kriterin numër 3 të vendosur në ftesën për ofertë të paraqitur në SPE: <i>“Afati i realizimit të dorëzimit të mallit do të jetë 7 (shtatë) ditë, duke filluar nga data e dorëzimit të dokumentacionit nga Operatori Ekonomik Fitues”</i> . Ku data e dorëzimit të dokumentacionit nga OE është data 15.10.2021, data e nxjerrjes së Urdhrit të brendshëm për ngritjen e Komisionit të marrjes në dorëzim, nr. 18645, është 20.10.2021 dhe data e marrjes në dorëzim të mallrave rezulton të jetë data 29.10.2021 dhe data e mbajtjes së Proces verbalit, 02.11.2021.
Kriteri 1:	VKM nr.285, datë 19.05.2021 në Për rregullat e prokurimit publik, neni 76, pika 2 ku cilësohet: <i>“Autoriteti/enti kontraktor, përpara nxjerrjes së urdhrit</i>

të prokurimit, duhet të argumentojë dhe të dokumentojë përlllogaritjen e vlerës së kontratës, bazuar në specifikimet teknike të objektit që prokurohet. ò si dhe të Udhëzimi i APP nr. 5 të datës 26.06.2021 në Mbi përdorimin e procedurës me vlerë të vogël dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike”, pika nr. 7, ku cilësohet: në Përpara nxjerrjes së urdhërit të prokurimit nga titullari i autoritetit/entit kontraktor, ose personi i autorizuar prej tij, komisioni i prokurimit me vlerë të vogël, pasi të ketë siguruar apo hartuar specifikimet teknike duhet të përlllogarisë fondin për sasinë e mallrave, shërbimeve që do të prokurojë”.

Kriteri 2:	- Kriterin nr.3 të vendosur në ftesën për ofertë të paraqitur në SPE.
Ndikimi/Efekti	Mungesa e transparencës në dokumentimin e përlllogaritjes së fondit limit si dhe mos përmbushje të kriterit nr.3 vendosur në ftesën për ofertë të paraqitur në SPE.
Rëndësia	E ulët.
Rekomandime	Autoriteti Kontraktor të marrë masa që në vijim të dokumentojë sipas përcaktimeve ligjore mënyrën e llogaritjes së fondit limit si dhe të ndiqen me përgjegjshmëri procedurat ligjore për realizimin në kohë të prokurimeve/blerje me vlerë të vogël, sipas përcaktimeve kontraktuale apo sipas kriterëve të vendosura në ftesën për ofertë.

II.2.2.6. Auditimi i menaxhimit dhe administrimit të burimeve njerëzore në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Mbi auditimin e këtij drejtimi, janë shqyrtuar nën çështjet e mëposhtme:

- Rregullshmëria e veprimeve për shpenzimet e personelit;
- Marrëdhëniet e punës dhe pagat në institucion.
- Rekrutimet, transferimet dhe largimet për periudhën nën auditim, si dhe impakti i tyre në Buxhetin e Shtetit. Procedurat e ndjekura në bashkëpunim me Departamentin e Administratës Publike për plotësimin e vendeve vakante të organikës. Radha e ndjekur e rekrutimeve për punonjësit që kanë fituar konkurrimin.
- Largimet nga puna dhe ndjekja e proceseve gjyqësore për ndërprerjet e marrëdhënieve të punës. Mënyra dhe radha e ndjekur për pagesën e punonjësve gjyq fitues me vendim gjykate të formës së prerë.

Kriteret e vlerësimit:

- Ligji nr.102, datë 31.07.2014, në Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë
- Ligji nr. 152/2013 në Për Nëpunësin Civil
- VKM nr.921, datë 29.12.2014 në Për Personelin e Administratës Doganore
- VKM nr.187, datë 08.03.2017 në Miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë, zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve, në kryeministri, aparatet e ministrive të linjës, administratën e presidentit, kuvendit, komisionit qendror të zgjedhjeve, gjykatën e lartë, prokurorinë e përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e prefektit
- VKM-së nr. 125, datë 17.02.2016 në Për transferimin e përkohshëm dhe të përhershëm të nëpunësve civilë
- Urdhri nr. 17146, datë 01.07.2019 në Për procedurën disiplinore për personelin e administratës doganore jashtë shërbimit civil

- Urdhri nr. 5151, datë 28.10.2015 të Ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike nëPër zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë nga Institucionet e Administratës Shtetërore, të përfshira në fushën e zbatimit të Ligjit për Shërbimin Civilò
- Udhëzimi i Këshillit të Ministrave nr. 1, datë 04.06.2014 nëPër mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të njësive të Qeverisjes së Përgjithshme në llogari të Thesarit,ò
- Rregullorja e miratuar me nr. 10, datë 05.02.2015 nëPër miratimin e Rregullores së Konkursit për Punonjësit Administrativ të Administratës doganoreò
- Rregullorja e miratuar me nr. 95, datë 25.05.2021 nëPër procedurat e konkurrimit dhe punësimit për punonjësit administrativ dhe jo pjesë e shërbimit civil në administratën doganoreò

Dokumentacioni i marrë në shqyrtim:

- Listë pagesat (borderotë) e DPD për punonjësit për periudhën objekt auditimi;
- Dosjet, lidhur me rekrutimet, largimet dhe transferimet për punonjësit për periudhën objekt auditimi;
- Dokumentacioni bashkëlidhur në dosjet personale të punonjësve të rekrutuar, larguar dhe transferuar në Drejtorinë e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore pranë DPD;
- Databaza e Vendimeve Gjyqësore;
- Të tjera.

Rregullshmëria e veprimeve për shpenzimet e personelit;

Fondet buxhetore për art.600, në zërin nëPagaò dhe në art.601, në zërin nëKontribute për sigurime shoqërore dhe shëndetësoreò për vitin 2021, janë si më poshtë:

DPD	Plani Vjetor			Shpenzimet Faktike			Diferenca
	Paga	Sigurime	Totali	Paga	Sigurime	Totali	
Viti 2021	498,847,908	82,715,200	581,563,108	495,506,843	81,617,872	577,124,715	4,438,393
Total	498,847,908	82,715,200	581,563,108	495,506,843	81,617,872	577,124,715	4,438,393

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Në lidhje me pagat e paguara gjatë muajve Janar 2021-Dhjetor 2021 (për muajt dhjetor 2020 deri në nëntor 2021) situata paraqitet si në vijim:

Paga Bruto 600	Viti 2021 Thesari
Paga Neto	390,940,148
9.5% Sig Shoq	46,415,275
1.7% Sig Shend	8,326,845
Pen.Supl	76,104
Tap	40,645,851
Dif Page + Kompesim LZ	577,220
T.burim	95,464
Ndalesa te tjera për të tretë	189,328
Shpërblim nga Sanksionet Doganore	8,240,608
Totali	495,506,843
Gjobe Sistemi nga 602	10,000

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Nga rakordimi kryer ka rezultuar një diferencë në zërin ñpaga personel i përkohshëm/përhershëmò prej 10,000 lekësh, e cila vjen si rezultat i penalitetit të marrë nga sistemi, për shkak të deklarimeve të vonuara të ESIG 027 në vlerën 5,000 lekë të paguar me urdhër-shpenzimin nr. 237, datë 14.04.2021 dhe në vlerën 5,000 lekë të paguar me urdhër-shpenzimin nr. 823, datë 23.11.2021.

Sa më sipër, vlera prej 10,000 lekë e paguar me anë të urdhër-shpenzimeve të mësipërme nga ana e DPD-së konsiderohet si efekt financiar negative.

Nga auditimi u konstatua se niveli i pagave për personelin është miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr.187 datë 08.03.2017 ñ*Miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë, zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve, ne kryeministri, aparatet e ministrave të linjës, administratën e presidentit, kuvendit, komisionit qendror të zgjedhjeve, gjykatën e lartë, prokurorinë e përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e prefektitò* lidhja nr .1 ñStruktura e pagave për nëpunësit civilë/nëpunësit në të gjitha institucionet pjesë e fushës së veprimit të këtij vendimi dhe lidhja nr. 6/7 ñKategoritë e pagave dhe shtesat për kushte pune të punonjësve të sistemit doganorò. Nga shqyrtimi i lidhjes nr. 1 “*Struktura e pagave për nëpunësit civilë/nëpunësit në të gjitha Institucionet pjesë e fushës së veprimit të këtij vendimiò* është përcaktuar paga bazë dhe shtesa e pozicionit që nga klasa I-a që është dhe klasa më e lartë dhe deri tek klasa IV-c që është dhe klasa më e ulët.

Grupi i auditimit, auditori mbi bazë risku, dokumentacionin e administruar në dosjet e punonjësve si dhe evidencat e vëna në dispozicion nga Drejtoria e Buxhetit dhe Financës.

U morën në shqyrtim 15 dosje personeli të Departamenteve të ndryshme dhe kabinetit në DPD dhe listë pagesat përsa i përket muajit Korrik 2021, u verifikua që diploma e tyre dhe pagesat e kryera në përputhje ose jo me pagën dhe kategorinë e diplomës dhe u konstatua se nga ana e strukturës së Financës janë paguar në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi për vitin 2021 me përjashtim të 3 rasteve.

- Nga auditimi konstatohet se në rastin e E.K.konstatohet se diploma e tij është e nivelit bachelor ndërsa vlera e pagës së grupit për grupet e diplomave të arsimit universitar kryhet si të ishte master i shkencave.
- Në rastin e znj. M.V. konstatohet se diploma e saj është e nivelit master profesional ndërsa vlera e pagës së grupit për grupet e diplomave të arsimit universitar kryhet si të ishte master i shkencave.
- Në rastin e znj. E. N. konstatohet se diploma e saj është e nivelit master profesional ndërsa vlera e pagës së grupit për grupet e diplomave të arsimit universitar kryhet si të ishte master i shkencave.

Marrëdhëniet e punës dhe pagat në institucion.

Ligji Nr.102, datë 31.07.2014, ñKodi Doganor i Republikës së Shqipërisëò, i ndryshuar përfshin dispozitat bazë për organizimin e administratës doganore, të veprimtarisë doganore, kompetencat, bashkëpunimin, punësimin dhe marrëdhëniet e punës së personelit të administratës doganore. Këto dispozita rregullohen me VKM Nr.921, datë 29.12.2014 ñPër Personelin e Administratës Doganoreò. Me propozimin e Ministrit të Financave, Këshilli i Ministrave me shkresën Nr.87 Prot, datë 09.01.2018, prot në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave me Nr.436 Prot, datë 09.01.2018, përcolli në DPD Vendimin Nr.2 datë 08.01.2018 ñPër disa ndryshime në Vendimin Nr.921 datë 29.12.2014, të Këshillit të Ministrave, ñPër Personelin e Administratës Doganoreò, të ndryshuar.

Këshilli i Ministrave vendosi miratimin e organikës së Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave me 1102 punonjës, të shpërndarë në nivel qendror dhe vendor, nga të cilët 464 punonjës janë të Drejtorisë së Përgjithshme e Doganave dhe 638 punonjës të Degëve Doganore.

Me datë 31.12.2021 janë 87 vende vakante të cilat ndahen 55 në degë doganore dhe 32 në DPD.

Niveli i pagave për personelin është miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr.187 datë 08.03.2017 *Miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë, zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve, në kryeministri, aparatet e ministrave të linjës, administratën e presidentit, kuvendit, komisionit qendror të zgjedhjeve, gjykatën e lartë, prokurorinë e përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e prefektit të sipërcituar.* Nga auditimi u konstatua se përgjatë vitit 2021, 56 punonjës (trajtuar më hollësisht në pikën e transferimeve) janë paguar për kategori të ndryshme, dhe jo atë që zotërojnë në kundërshtim me vendimin e sipërcituar duke sjellë një efekt financiar negativ.

Rekrutimet, transferimet dhe largimet për periudhën nën auditim, si dhe impakti i tyre në Buxhetin e Shtetit. Procedurat e ndjekura në bashkëpunim me Departamentin e Administratës Publike për plotësimin e vendeve vakante të organikës. Radha e ndjekur e rekrutimeve për punonjësit që kanë fituar konkurrimin.

Mbi rekrutimet e punonjësve për vitin 2021

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, për vitin 2021 janë kryer 83 procedura rekrutimi, të cilat sipas tipologjisë paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Nr	Lloji i largimit	Viti 2021
1	Nga DAP 33 punonjës	33
2	Rikthim në punë me Vendim Gjykatë	5
3	Emërime pa konkurs: Këshilltar	2
4	Punonjës Administrativë me Kod Pune	25
5	Emërime studentë ekselentë	9
6	Rikthim nga periudha e pezullimit të statusit	4
7	Emërime me VKM	1
8	Transferime Ndër Institucional	4
	Totali	83

Burimi i të dhënave: DPD
Përpunuar: KLSH

Përsa më sipër, u audituan bazuar në analizë risku 23 procedura rekrutimesh ose 28 % e totalit, nga të cilat 14 procedura për punonjës administrativë me kod pune ose sa 56% e totalit, 6 procedura rekrutime sipas statusit të Nëpunësit Civil, realizuar nëpërmjet DAP-it ose sa 10% e totalit dhe 3 rekrutime përsa i përket studentëve të ekselencës, realizuar nëpërmjet DAP-it, ose sa 33% e totalit.

Problematikat e konstatuara në lidhje me dosjet e audituara në mënyrë të përmbledhur listohen sa më poshtë:

Titulli i Gjetjes 1: Problematika në lidhje me procedurën e rekrutimit dhe mungesa e kryerjes së procedurave të konkurrimit për punonjësit me kontratë

të përkohshme, trajtuar në mënyrë analitike sipas tabelës anekse nr. 6.1.

Situata:

- Nga auditimi ka rezultuar se në 3 raste, nuk është zhvilluar nga ana e DPD-së asnjë procedurë shpallje, verifikimi apo konkurrimi, por është lidhur kontrata individuale e punës në mënyrë të menjëhershme.
- Nga Komiteti i Përhershëm i Pranimit prej 3 anëtarësh, ngritur me Urdhrin Titullarit të DPD-së, nr. 9643/2, datë 08.05.2019, me ndryshime ka nxjerrë një listë të kandidatëve të kualifikuar, vlerësuar me pikë për pozicionet respektive, por ka raste që pikët e grumbulluara janë shënuar vetëm për fituesin, pa përfshirë në vlerësim të gjithë kandidatët pjesëmarrës, në kundërshtim me përcaktimet në rregulloret përkatëse.
- Në 11 raste, nga këqyrja e dokumentacionit të kandidatëve të shpallur fitues ka rezultuar se nuk është dorëzuar dokumentacioni vërtetues i kërkesave të përgjithshme dhe po në 11 raste, janë pranuar dokumente përtej datës së vendosur në njoftimin për shpallje konkurrimi.
- Në 2 raste kandidatët e kualifikuar të cilët kanë rezultuar fitues, nuk plotësonin kërkesat e përgjithshme apo të veçanta të përcaktuara në shpalljen për konkurrim.
- Në 2 raste, nëpunësit civil të emëruar në periudhë prove janë transferuar në pozicione të tjera.

Kriteri:

- Ligji nr. 102/2014 në Kodi Doganor I Republikës së Shqipërisë, neni 15, pika 11, ku cilësohet: në Punonjësit administrativë punësohen sipas procedurave konkurruese me kontratë pune nga Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, sipas Dispozitave të Kodit të Punës dhe akteve nënligjore në zbatim të këtij kodi.
- Rregullorja e miratuar me nr. 10 të datës 05.02.2015 në Për miratimin e Rregullores së Konkursit për Punonjësit Administrativ të Administratës doganore neni 3 dhe neni 6 ku cilësohet: në Marrja në punë e punonjësve në administratën doganore bëhet në përputhje me kodin doganor. Vendet e lira për punonjësit administrative plotësohen nëpërmjet transferimit ose marrjes në punë të personelit nëpërmjet procedurave konkurruese në Punonjësit administrative merren në punë me procedurë vlerësimi të dosjes personale dhe me intervistë. Kandidatët që marrin mbi 50 pikë në vlerësimin e dosjeje konsiderohen të kualifikuar për të marrë pjesë në intervistë. Rezultatet e intervistës bazohen në vlerësimin e përvojës, në kualifikimin dhe në aftësinë e kandidatit.
- Rregullorja nr. 95 të datës 25.05.2021 në Për procedurat e konkurimit dhe punësimit për punonjësit administrativ dhe jo pjesë e shërbimit civil në administratën doganore neni 6 ku cilësohet: në DMBNJ (Drejtoria e menaxhimit të burimeve njerëzore) administron procesin dhe fazat e procedurës së konkurimit deri në pranim. Procedura zhvillohet në dy faza. Faza para kualifikuese ku shqyrtohet dhe vlerësohet dokumentacioni i paraqitur nga i interesuari me qëllim verifikimin nëse plotësohen

kërkesat e përgjithshme dhe të veçanta dhe faza e dytë ku aplikantët e kualifikuar njoftohen për të vijuar me procedurat konkurruese

- VKM nr. 125 të datës 17.02.2016 nëpër transferimin e përkohshëm dhe të përhershëm të nëpunësve civilë paragrafi nr. 3, germa 3a dhe 3b, ku cilësohet: "Në rastet e parashikuara në shkronjat 3a dhe 3b, të pikës 2, të këtij vendimi, transferimi i përkohshëm nuk bëhet për: Nëpunësit civilë në periudhë prove"

Ndikimi: Cenim i konkurrimit të hapur dhe transparent për kandidatët.

Shkaku: Mosrespektimi i kuadrit ligjor në fuqi për favorizimin e kandidatëve të caktuar për punësim.

Rëndësia: E lartë

Rekomandime: Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, referuar të gjitha rasteve dhe problematikave të trajtuara në Tabelën anekse nr. 6.1, të marrë masa të menjëhershme për zbatimin në mënyrë rigoroze të procedurave të konkurrimit, në mënyrë të tillë që rekrutimi i punonjësve të jetë sa më i hapur dhe transparent, si dhe të sigurojë që kandidatët e kualifikuar dhe të shpallur fitues, të plotësojnë kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të kushteve për aplikim dhe gjithashtu të respektojnë afatet e dorëzimit të dokumentacionit.

Mbi Largimet nga puna të punonjësve nga DPD, për vitin 2021

Përgjatë vitit 2021, në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, numri i personave të larguar ka qenë 52 nëpunës.

Nr.	Lloji i largimit	Viti 2021
1	Komision Disiplinor	2
2	Me kërkesë	16
3	Pension Pleqërie	16
4	Ndarje nga jeta	4
5	Transferim Ndërinstitucional	1
6	Pezullim të përkohshëm	7
7	Zgjidhje e menjëhershme e kontratës	6
	Totali	52

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunuar: KLSH

Përsa më sipër, u audituan me bazë rrisht, 11 procedura largimesh ose sa 21,1% e totalit, nga të cilët 6 procedura largimi për zgjidhje të menjëhershme të kontratës ose sa 100% e totalit, 3 procedura largimi me kërkesë ose sa 18,8% e totalit dhe 2 procedura largimi me komision disiplinor ose sa 100% e totalit.

Problematikat e konstatuara në lidhje me dosjet e audituara listohen sa më poshtë:

Titulli i Gjetjes 2: Problematika në lidhje me procedurën e largimeve nga puna dhe parregullsitë në përbërjen e komisioneve disiplinore.

Situata:	- Nuk janë respektuar afatet e njoftimit për përfundimin e marrëdhënieve të punës nga ana e punëdhënësit të parashikuara nga Kodi i punës në 2 raste. - Nuk janë respektuar procedurat në rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi dhe gjithashtu Komisioni Disiplinor nuk ka qenë në 3 raste me përbërje të plotë. - Vendimet e Komisionit Disiplinor (KD) ndaj punonjësve të cilat në përfundim të shqyrtimit janë konsideruar si shkelje shumë të rënda dhe është marrë masa e largimit nga puna, në 1 rast, nuk bazohen në legjislacionin në fuqi, përse i përket përkufizimit "shkelje shumë të rënda".
Kriteri:	- Pika 1 e nenit 143 të Ligjit nr.7961 të datës 12.07.1995 "Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë" ku cilësohet: "Pas kohës së marrjes në provë, për të zgjidhur kontratën me periudhë të pacaktuar, palët duhet të respektojnë një afat njoftimi prej 1 muaji gjatë vitit të parë të punës, prej dy muajsh për 2 deri në 5 vjet punë, prej 3 muajsh për më shumë se 5 vjet punë"; - Pika 1 dhe 2 e nenit 64 të Ligjit nr. 152/2013 "Për Nëpunësin Civil" ku cilësohet "Nëpunësi mund të njoftojë përfundimin e marrëdhënies në shërbimin civil nëpërmjet paraqitjes së dorëheqjes me shkrim të njësia e burimeve njerëzore të institucionit, ku ushtron detyrën, ose DAP-it, në rastin e nëpunësit të TND-së, "Dorëheqja nuk motivohet dhe i prodhon efektet 30 ditë nga data e paraqitjes së saj. Në raste të justifikuara, me kërkesë të motivuar të nëpunësit dhe me miratimin e njësisë së përcaktuar sipas pikës 1 të këtij neni, dorëheqja i prodhon efektet përpara afatit 30-ditor nga njoftimi." - Pika 2 germa "a" e kreut 1 të VKM-së nr. 115 datë 05.03.2014 "Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil" ku cilësohet "Komisioni disiplinor, për institucionet e administratës shtetërore përbehet nga 5 anëtarë dhe ka këtë përbërje: nëpunësin më të lartë civil të institucionit ku punon nëpunësi për të cilin ka nisur ecuria disiplinore, i cili kryeson komisionin." - Pika 2 e nenit 57 të ligjit nr. 152/2013 "Për Nëpunësin Civil" ku cilësohet: "Janë shkelje shumë të rënda: a) mos përmbushja e rëndë e detyrave; b) mosrespektimi i përsëritur i afateve të caktuara në përmbushjen e detyrave, të cilat kanë sjellë pasoja shumë të rënda; c) moszbatimi haptazi i dispozitave ligjore për përmbushjen e detyrave funksionale; ç) braktisja e punës ose mungesa e pajustificuar dhe e vijueshme për 7 ditë pune ose më shumë, kur mungesa ka sjellë pasoja shumë të rënda në përmbushjen e detyrave të institucionit; d) përfitimi në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë i dhuratave, favoreve, premtimeve ose trajtimeve preferenciale, të cilat jepen për shkak të detyrës"
Ndikimi:	Largimi i padrejtë nga puna i punonjësve mund të rëndojë buxhetin e shtetit si pasoje e vendime të gjykatës.
Shkaku:	Mosrespektimi i kuadrit ligjor në fuqi për largimin nga puna të punonjësve.

Rëndësia:	E lartë
Rekomandime:	Titullari i institucionit dhe Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, për të gjitha rastet trajtuara në Tabelën anekse nr. 6.2, duhet të marrin masa të menjëhershme për: - Respektimin e afateve dhe njoftimin në kohë të punonjësve të cilët rregullojnë marrëdhëniet e punës sipas Kodit të Punës, për të gjitha rastet e ndërprerjes së marrëdhënieve të punës, si dhe për rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi; - Evitimin e vendimmarrjeve nga ana Komisionit Disiplinor, pa përfaqësimin e duhur; - Evitimin e vendimeve të Komisionit Disiplinor, në dhënien e masave disiplinore të nivelit të Lartë nga shërbimi civil në mënyrë të paargumentuar, pa bazuar në fakte dhe të pambështetur në aktet ligjore dhe nënligjore, me qëllim mos krijimin e efekte financiare negative në buxhetin e shtetit, për likuidime vendimesh gjyqësore, për largime të padrejta nga puna ndaj ish punonjësve.

Mbi transferimet e përkohshme të punonjësve për vitin 2021

Nga auditimi u konstatua se janë 217 nëpunës të cilët janë transferuar përgjatë vitit 2021, nga të cilët 191 janë punonjës civilë dhe 26 janë punonjës administrative.

Titulli i Gjetjes 3:	Problematika me efekt financiar të transferimeve të punonjësve në kategori të ndryshme dhe tejkalim i afatit maksimal të transferimeve prej 6 muaj
Situata 1:	Në 34 raste sipas cilësimit në <i>Tabelën anekse nr.6.3</i> transferimi i punonjësve është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive. Këto transferime janë në kundërshtim me Ligjin 152/2013, neni 48, pika 1, pasi duke mos qenë të së njëjtës kategori kanë prodhuar efekte financiare, si rezultat i pagesës në të gjitha rastet sipas pagës së kategorisë më të lartë. Gjithashtu, nga auditimi rezultoi se transferimi i 34 punonjësve është në tejkalim të afatit 6 mujor, në kundërshtim të legjislacionit në fuqi, duke sjellë një efekt financiar negativ prej 2,614,482 lekë, referuar periudhës pas afatit ligjor prej 6-mujsh.
Situata 2:	Në 22 raste, sipas cilësimit në <i>Tabelën anekse nr. 6.4</i> , përsa i përket transferimeve të realizuara përpara vitit 2021 dhe që rezultojnë ende të transferuar me 31.12.2021, transferimi është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive. Transferimi i 22 punonjësve (që rezultojnë ende të transferuar edhe pse në disa raste kanë kaluar mbi 3 vite) është në kundërshtim me legjislacionin në fuqi ka sjellë një efekt financiar negativ prej 4,381,020 lekë përgjatë vitit 2021 (sipas aneksit 6.4).
Situata 3:	Nga auditimi konstatohet se në 5 raste, sipas <i>Tabelës anekse nr.6.5</i> , transferimi është realizuar në kundërshtim me legjislacionin në fuqi,

	pasi janë realizuar transferime nga pozicion jo pjesë të shërbimit civil në administratën doganore në pozicion me status nëpunësi civil, si dhe janë realizuar transferime nga pozicion me status nëpunësi civil në pozicion jo pjesë të shërbimit civil në administratën doganore.
Situata 4:	Nga auditimi konstatohet se në 74 raste sipas Tabelës anekse nr.6.6, për vitin 2021 transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në kundërshtim me legjislacionin në fuqi.
Kriteri:	Pika 1, shkronja ñaò e nenit 48, të Ligjit nr. 152/2013 “Për nëpunësin civil” ku cilësohet: <i>“Nëpunësi civil mund të transferohet, përkohësisht, në një pozicion tjetër të shërbimit civil, të së njëjtës kategori, për këto arsye dhe kohëzgjatje: a) në interes të institucionit, deri në 6 muaj gjatë 2 viteve”</i>. Paragrafi ñaò i pikës nr. ñ7ò të nenit ñ15ò të ligjit nr. 102/2014 ñKodi Doganor i Republikës së Shqipërisë” ku cilësohet: <i>“Punonjësi doganor mund të transferohet, përkohësisht, në një pozicion tjetër të administratës doganore, të së njëjtës kategori, apo në një kategori më të lartë, për këto arsye dhe kohëzgjatje: në interes të institucionit, deri në 6 muaj”</i>.
Ndikimi:	Efekte financiare për transferimet me ndërrim kategorie Tej zgjatje e kohës së qëndrimit në pozicione ku janë transferuar; Mos qëndrueshmëri në një pozicion pune; Cenim të mbarëvajtjes dhe cilësisë së punës;
Shkaku:	Mosrespektim i dispozitave ligjore
Rëndësia:	E Lartë
Rekomandimi 1:	Drejtori i Përgjithshëm i Doganave të nxjerrë përgjegjësitë e shkeljeve ligjore për transferimin e punonjësve, si dhe të marrë masa të menjëhershme, për eliminimin e tyre në të gjitha rastet e evidentuara, referuar tabelave anekse dhe të specifikuara sipas natyrës së shkeljeve ligjore si më poshtë: 1- në 34 raste sipas Tabelës anekse nr. 6.3, transferimi i punonjësve është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive, si dhe është në tejkalim të afatit 6 mujor, duke sjellë efekt financiar negativ në buxhetin e shtetit në shumën 2,614,482 lekë. 2- në 22 raste, sipas Tabelës anekse nr. 6.4, të transferimeve të realizuara përpara vitit 2021 dhe që rezultojnë ende të transferuar me 31.12.2021, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive, si dhe janë në tejkalim të afatit 6 mujor, (në disa raste mbi 3 vjet) duke sjellë efekte financiare negative në buxhetin e shtetit në shumën 4,381,020 lekë. 3- në 5 raste, sipas Tabelës anekse. 6.5, për transferime të punonjësve që nuk gëzojnë statusin e nëpunësit civil në pozicione të shërbimit civil dhe anasjelltas;

Rekomandimi 2:

4- në 74 raste, sipas Tabelës anekse nr.6.6, për vitin 2021 transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në tejkalim të afateve ligjore.

Drejtori i Përgjithshëm i Doganave në bashkëpunim me Drejtorinë e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, në rastet e nevojave të punës, për transferim duhet të respektojë afatet kohore të transferimeve, ku dhe në urdhrin e transferimit të parashikohet kohëzgjatja dhe transferimi të kryhet brenda të së njëjtësi kategori që ai zotëron, në mënyrë të tillë që transferimet e kryer të mos sjellin efekte financiare negative në buxhetin e shtetit.

-Nga auditimi konstatohet se në 31.12.2021 në strukturën e DPD-së rezultojnë 296 punonjës të transferuar në pozicione të ndryshme nga pozicioni në të cilin ato janë të emëruar nga 1015 që është numri i strukturës së DPD-së së plotësuar, ose me statusin e transferimit rezultojnë 29.1% e strukturës së plotësuar së DPD-së. Nga auditimi konstatohet se përsa i përket pozicioneve të punës në të cilët punonjësit janë të transferuar vetëm në 58 raste pozicioni në të cilin janë transferuar është vakant, ndërsa në 238 raste të tjera pozicioni në të cilin janë transferuar ka një punonjës tjetër të emëruar i cili rezulton të jetë transferuar në një pozicion tjetër.

Nga auditimi konstatohet se plotësimi i strukturës së DPD-së nëpërmjet transferimeve në masën 29.1% sjell shmangien e procedurës së parashikuar nga neni 25 në Lëvizja Paralele, të Ligjit 152/2013 *Për nëpunësin civil*, ku cilësohet: *“Plotësimi i vendeve të lira në kategorinë ekzekutive, atë të ulët apo të mesme drejtuese bëhet së pari nga nëpunësit civilë të së njëjtës kategori nëpërmjet procedurës së lëvizjes paralele”*.

Largimet nga puna dhe ndjekja e proceseve gjyqësore për ndërprerjet e marrëdhënieve të punës. Mënyra dhe radha e ndjekur për pagesën e punonjësve gjyq fitues me vendim gjykatë të formës së prerë.

Gjatë vitit 2021, janë likuiduar me Vendime Gjyqësore të formës së prerë ish punonjës të larguar nga puna, në vlerën 20,211,684 lekë sipas aneksit 6.7 dhe me datë 31.12.2021 vlera e detyrimeve për ish punonjësit e larguar nga puna është 0 lekë.

Titulli i Gjetjes 4: Vendime gjyqësore të formës së prerë me efekt financiar përsa i përket largimeve nga puna të ish punonjësve.

Situata:

- Konstatohet se shuma e likuiduar përgjatë vitit 2021 për ish punonjësit e larguar nga puna, si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, ka rezultuar në shumën 20,211,684 lekë, ku vlera prej 1,355,505 lekë i korrespondon pagesës së kryer si tarifë përmbarimore. Pagesa e kryer për shërbimin përmbarimor vjen për shkak të mos informimit të Drejtorisë së Financës dhe Titullarit nga ana e Drejtorisë Juridike, në mënyrë të tillë që ekzekutimi i këtyre vendimeve të realizohet në kohë dhe në mënyrë vullnetare me qëllim eliminimin e pagesave shtesë si tarifa përmbarimore.
- Llogaria 602/7400 në Shpenzime për ekzekutim të vendimeve gjyqësore për largim nga puna është një shpenzim jo efektiv duke pasur parasysh përdorimin e këtyre fondeve buxhetore për paga të punonjësve që nuk kanë punuar për periudhën që janë paguar dhe në

	mbivlerësim të shpenzimeve të vitit 2021.
Kriteri:	- Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore me përmbarues privat rëndon në buxhetin e shtetit, për vlerat e ndërmjetësimit të cilat indeksohen në bazë të vlerës së padisë, shumës që përfiton kreditori gjyq fitues. - Për sa më sipër vlera prej 20,211,684 lekë, paguar gjyq fituesit për vitin 2021 rezulton efekt financiar negativ në buxhetin e shtetit, nga të cilat, vlera prej 1,355,505 lekë i korrespondon pagesave të kryera si tarifë përmbarimore. - Pika 5 dhe 9 e Udhëzimit të Këshillit të Ministrave nr. 1, datë 04.06.2014 <i>“Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të njësisve të Qeverisjes së Përgjithshme në llogari të Thesarit, ku cilësohet: “Në rastin kur njësia shpenzuese nuk ka ndjekur vullnetarisht asnjë nga procedurat e parashikuara në pikat 5 ose 6 të këtij Udhëzimi, atëherë përmbaruesi gjyqësor fillon procedurat e ekzekutimit të detyruar nga llogaria e thesarit. Llogari e thesarit, sipas parashikimeve të nenit 8 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, konsiderohet llogaria e unifikuar e thesarit në Bankën e Shqipërisë”.</i> - Pika 2.3,4 dhe 6 e Urdhrit nr. 5151 datë 28.10.2015 të Ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike ku cilësohet: <i>“Për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë nga Institucionet e Administratës Shtetërore, të përfshira në fushën e zbatimit të Ligjit për Shërbimin Civil” Komisioni i Posaçëm (KP) duhet të shqyrtojë në gjitha rastet e gjyq fituesve, të pa sistemuar në një pozicion të rregullt të shërbimit civil, që kanë një vendim gjyqësor të formës së prerë, deri në datën e hyrjes në fuqi të urdhrit. Është thirrjet nga Kryetari, brenda 2 ditëve punë nga depozitimi i kërkesës/lajmërimit me shkrim të kreditorit, për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë, duke vënë në dijeni DAP-in. Shqyrtimi administrativ përfundon jo më vonë se 15 ditë nga momenti i depozitimit të kërkesës”. “KP në përfundim të shqyrtimit administrativ, brenda 3 ditëve pune, i parashtron me shkrim gjyq fituesit alternativat, objektivisht të mundshme, për t’u punësuar në një pozicion të rregullt të njëjtës kategori dhe në pamundësi objektive, në një kategori më të ulët brenda institucionit nga ku është larguar apo në një institucion varësie”.</i>
Ndikimi:	Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore me përmbarues privat rëndon në buxhetin e shtetit.
Shkaku:	Vendimmarrja e gabuar e titullarëve të cilët largojnë padrejtësisht punonjësit nga puna.
Rëndësia:	Vendimet gjyqësore për rikthim në punë të ish-punonjësve nuk zbatohen në kohë, duke krijuar detyrime për paga mujore ndër vite të cilat ekzekutohen me një pagesë të vetme ose me këste
	E lartë

Rekomandimi 1: Titullari i Institucionit, të marrë në analizë të gjitha vendimet gjyqësore me objekt rikthimin në punë dhe nxjerrjen e përgjegjësi administrative ndaj personave shkaktarë, me qëllim shmangien e efekteve negative në Buxhetin e Shtetit, të cilat në vitin 2021 rezultojnë në shumën 18,856,179 lekë.

Rekomadimi 2: Drejtoria Juridike, duhet të marrë masa për njoftim të menjëhershëm të Drejtorisë së Buxhetit dhe Financës në momentin e disponimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë për likuidim page për ish punonjësit, në mënyrë të tillë që ekzekutimi i këtyre vendimeve të realizohet në kohë dhe në mënyrë vullnetare me qëllim eliminimin e pagesave shtesë, si tarifa përmbartimore, të cilat në vitin 2021, rezultojnë në shumën 1,355,505 lekë.

Titulli i Gjetjes 5: **Mbi procedurat e ndjekura nga Komisioni i Posaçëm, në lidhje me shqyrtimin e vendimeve gjyqësore përsa i përket largimeve nga puna të ish punonjësve.**

Situata:

- Nga auditimi konstatohet se 5 punonjës janë rikthyer në punë me vendim gjykatë përgjatë vitit 2021 dhe referuar data bazës së mbajtur nga drejtoria e burimeve njerëzore, me datë 31.12.2021 janë 2 ish punonjës të cilët kanë fituar vendimin gjyqësor të formës së prerë që janë në pritje të rikthimit në punë.
- Konstatohet se Komisioni i Posaçëm (KP) nuk i ka shqyrtuar dosjet ekzistuese brenda 60 ditëve, siç parashikon urdhri.
- Kryetari i KP nuk e ka thirrur komisionin ashtu sikurse parashikohet në dispozitat ligjore, të cituara më sipër. Për rikthimin e punonjësve në punë Komisioni i Posaçëm për shqyrtimin e fakteve dhe rrethanave, pas marrjes së vendimeve gjyqësore të formës së prerë, për rikthimin e nëpunësve civilë në detyrë nuk ka vepruar në përputhje me dispozitat ligjore për t'a rikthyer të gjithë, në kohë, dhe sipas radhës së daljes së vendimit të formës së prerë të Gjykatës.
- Referuar largimeve nga puna përgjatë vitit 2021 përsa i përket data bazës së vendosur në dispozicion nga Drejtoria Juridike e DPD-së konstatohet se 4 ish punonjës të larguar nga puna kanë nisur procesin gjyqësor me objekt rikthimin në punë dhe pagim page.

Kriteri:

Pika 2.3,4 dhe 6 e Urdhrit nr. 5151 datë 28.10.2015 të Ministrit të Shtetit për Inovacionin dhe Administratën Publike ku cilësohet: *“Për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë nga Institucionet e Administratës Shtetërore, të përfshira në fushën e zbatimit të Ligjit për Shërbimin Civil” Komisioni i Posaçëm (KP) duhet të shqyrtojë të gjitha rastet e gjyq fituesve, të pa sistemuar në një pozicion të rregullt të shërbimit civil, që kanë një vendim gjyqësor të formës së prerë, deri në datën e hyrjes në fuqi të urdhrit. Është thirrur nga Kryetari, brenda 2 ditëve punë nga depozitimi i kërkesës/lajmërimit me shkrim të kreditorit, për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë, duke vënë në dijeni DAP-inë. Shqyrtimi administrative përfundon jo më vonë se 15 ditë nga momenti i depozitimit të kërkesës”. “KP në përfundim të shqyrtimit administrativ, brenda 3 ditëve pune, i parashtron me shkrim gjyq fituesit alternativat,*

objektivisht të mundshme, për t'u punësuar në një pozicion të rregullt të të njëjtës kategori dhe në pamundësi objektive, në një kategori më të ulët brenda institucionit nga ku është larguar apo në një institucion varësie”.

- Ndikimi:** Mosekzekutimi në kohë i vendimeve gjyqësore të formës së prerë, shoqërohet me efekte financiare negative.
- Shkaku:** Mosveprimi në kohë nga ana e Komisionit të Posaçëm.
- Rëndësia:** E lartë
- Rekomandimi 1:** Titullari i Institucionit, të nxjerrë përgjegjësitë dhe të marrë masa të menjëhershme, për zbatimin e të gjitha kërkesave dhe kriterëve të përcaktuara, për shqyrtimin në kohë nga ana e Komisionit të Posaçëm të vendimeve gjyqësore të formës së prerë me objekt **rikthim** në punë të punonjësve, duke parashtruar alternative të pranueshme ndaj gjyq fituesve, me qëllim shmangien e efekteve financiare negative për buxhetin e shtetit.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mbajnë përgjegjësi:

- Z. G.G., në cilësinë e Titullarit të Institucionit;
- Znj. A.T. me detyrë, Drejtore e Drejtorisë së Menaxhimit të Burimeve Njerëzore dhe në cilësinë e Anëtares në Komisionin e Përhershëm të Pranimit;
- Znj. M.D., në cilësinë e Anëtares në Komisionin e Përhershëm të Pranimit dhe në cilësinë e Kryetares së Komisionit të Posaçëm;
- Z. I. B., me detyrë Drejtor i Drejtorisë Juridike.

Përsa është trajtuar në këtë pjesë të RPA, “Auditim mbi menaxhimin e burimeve njerëzore”, është mbajtur Aktkonstatimi nr. 1, datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me nr. 6729/3, datë 08.07.2022. Mbi këtë AK është paraqitur Observacioni nga znj. M. Z. me nr. 6729/18, datë 15.07.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/5, datë 18.07.2022 dhe observacioni me shkresë nr. 6729/22, datë 15.07.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/9, datë 19.07.2022. Gjithashtu, është paraqitur observacioni mbi trajtimin e kësaj çështjeje në PRA, mbi të cilin u paraqit observacioni nr. 6729/25, datë 24.08.2022, protokolluar në KLSH me nr. 362/15, datë 26.08.2022. Mbi këtë observacion ri-sqarojmë sa më poshtë:

Pretendimi i subjektit të audituar:

1. Transferimet e përkoshme të punonjësve: Janë të mbështetura nën Ligjin **riKodin** doganorë, gjithashtu nuk ka tejkallim të fondit të pagave apo efekt financiar në dëm të buxhetit të shtetit.
2. Referuar procedurave të ndjekura nga komisioni i posaçëm për rikthimin e punonjësve në punë: Është një proces i varur për shkak se për disa ish punonjës vendi i punës nuk rezulton i lire dhe gjithashtu afati 15 ditor sipas urdhrit 5151 përbën një afat shumë të shkurtër.

Qëndrimi i grupit të auditimit:

Sqarim mbi observacionin nr. 6729/25, datë 24.08.2022.

1. Grupi i auditimit nuk e merr në konsideratë observacionin e dërguar, pasi transferimet e evidentuara në mënyrë me të detajuar në seksionin e **ri**transferimeve tejkalojnë afatet ligjore përkatëse të transferimeve dhe shoqërohen me efekte financiare negative të trajtuara më hollësisht në anekset 6.3, 6.4 dhe 6.6:

Në nenet e KD, të cituara nga ana juaj cilësohet:

“7. Transferimi i përkohshëm bëhet si më poshtë:

a) Punonjësi doganor mund të transferohet, përkohësisht, në një pozicion tjetër të administratës doganore, të së njëjtës kategori, apo në një kategori më të lartë, për këto arsye dhe kohëzgjatje:

i) në interes të institucionit, deri në 6 muaj;

ii) për përmirësimin e rezultateve të vetë nëpunësit, deri në 3 muaj;

iii) për arsye të përkohshme shëndetësore apo gjatë shtatzënisë, në bazë të vendimit të komisionit kompetent, sipas ligjit, për aq sa është e nevojshme, sipas vendimit të komisionit përkatës.

b) Transferimi mund të bëhet, në një nga departamentet e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, në degët doganore apo pranë strukturave të tjera ku atashohen, sipas ligjit, punonjës doganorë.

c) Në përfundim të afatit të transferimit, nëpunësi kthehet në pozicionin e mëparshëm, me përjashtim të rasteve kur nëpunësi pranon të vijojë në pozicionin ku ishte i transferuar.

ç) Në raste të justifikuara, për shkak të veçorive të veprimtarisë doganore, punonjësi doganor mund të transferohet përkohësisht, në një pozicion tjetër të administratës doganore, të një kategorie më të lartë, **për një periudhë deri në 6 muaj**. Gjatë kësaj periudhe punonjësi përfiton të drejtat, pagën dhe privilegjet e tjera të pozicionit të ri të punës.

d) Gjatë periudhës së transferimit, nëse është e zbatueshme, nëpunësi përfiton shtesën për kushtet e punës të pozicionit, në të cilin është transferuar”.

2.Në urdhrin e sipërcituar KP është organi përgjegjës për shqyrtimin e rasteve të ish punonjësve të pa sistemuar në një pozicion të rregullt të shërbimit civil, që kanë një vendim gjyqësor të formës së prerë ku gjithashtu përcakton procedurën dhe afatet për rikthimin në punë.Përsa më sipër observacioni nuk merret në konsideratë.

II.2.2.7. Auditim mbi menaxhimin financiar, kontrollin dhe auditin e brendshëm.

- Identifikimi dhe vlerësimi i nivelit të implementimit të komponentëve të MFK.
- Mjedisi i kontrollit, Menaxhimi i riskut, Aktivitetet e kontrollit, Informimi/komunikimi, si dhe Monitorimi.
- Saktësia e deklaratës vjetore dhe raporti përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontrollit të brendshëm në njësinë publike që mbulon.
- Organizimi i njësisë së auditit të brendshëm;
- Vlerësim mbi veprimtarinë e njësisë së auditit të brendshëm.

Për vlerësimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, grupi i auditimit shqyrtoi, si më poshtë:

- Strategjia e Biznesit 2018-2020
- VKM e miratimit të strukturës së DPD dhe struktura me vende vakante;
- Rregullore e Brendshme e DPD dhe Rregullore e Brendshme e Degëve Doganore;
- Urdhër nr. 11, datë 12.03.2021, “Për ngritjen e grupit të Menaxhimit Strategjik”;
- Regjistri i Riskut;
- Pyetësi i Vetëvlerësimit dhe Plani i Veprimit të MFK-së;
- Shkresat përcjellëse për përcaktimin e Nëpunësit Autorizues dhe Nëpunësit Zbatues;
- Planifikimi buxhetor afatmesëm 2021-2023.

Vlerësimi i funksionimit të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave (në vijim DPD) u realizua bazuar në ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, Manualin për MFK-në, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 108, datë 17.11.2016, si dhe urdhrat dhe

udhëzimet e dala në zbatim të tij. Në kuptimin e ligjit të lartpërmendur, menaxhimi financiar dhe kontrolli përcaktojnë përgjegjshmërinë menaxheriale për planifikimin, zbatimin dhe kontrollin e buxhetit, kontabilitetin dhe raportimin, duke respektuar parimet e transparencës dhe të ligjshmërisë për të arritur objektivat dhe për të shmangur shpërdorimin, keqpërdorimin dhe vjedhjen e pasurisë.

Nga auditimi i realizuar për periudhën objekt auditimi u konstatua se:

Për vlerësimin e sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit, grupi i auditimit shqyrtoi, si më poshtë:

- Strategjia e Biznesit 2018-2020;
- VKM nr. 2, datë 08.01.2018, nëPër personelin e administratës doganorë, i ndryshuar;
- Rregullore e Brendshme nëMbi organizimin dhe funksionimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe Rregullore e brendshme nëMbi organizimin dhe funksionimin e Degëve Doganorë, miratuar me Urdhër të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 146, datë 07.05.2018;
- Rregullore nëPër procedurat e konkurrimit dhe punësimit për punonjësit administrativ dhe jo pjesë e shërbimit civil në Administratën Doganorë, miratuar me urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 95, datë 25.05.2021;
- Rregullore nëPër mbajtjen e uniformës për shërbimin doganorë, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 96, datë 04.12.2014;
- Kodi i Etikës miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 90, datë 18.11.2014, i ndryshuar;
- Urdhër nr. 11, datë 12.03.2021, nëPër ngritjen e grupit të Menaxhimit Strategjik;
- Urdhri i Titullarit të DPD-së nr. 75, datë 23.11.2018, nëPër miratimin e rregulloreve Për hetimin administrativ të sinjalizimit dhe mbrojtjen e konfidencialitetit në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave dhe nëPër hetimin e administrativ të kërkesës së sinjalizuesit për mbrojtjen nga hakmarrja në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave.
- Urdhri i Titullarit të DPD-së nr. 16, datë 13.03.2021, nëPër rishikimin e Programit të Transparencës.
- Vendimi i Titullarit të DPD nr. 1, datë 08.07.2021 nëPër miratimin e Strategjisë së Menaxhimit të Riskut për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave.
- Planifikimi buxhetor afatmesëm 2021-2023;
- Pyetësi i Vetëvlerësimit dhe Plani i Veprimit të MFK-së;
- Shkresa nr. 18535/1, datë 09.10.2020, e përcaktimit të Nëpunësit Autorizues;
- Shkresa nr. 20938/1, datë 12.12.2018, e përcaktimit të Nëpunësit Zbatues;
- Procesverbalet e takimeve të GMS përgjatë vitit 2021:
 - Procesverbali nr. 5403/2 prot., datë 26.04.2021;
 - Procesverbali nr. 8195 Prot., datë 07.05.2021;
 - Procesverbali nr. 12401 Prot., datë 08.07.2021;
 - Procesverbali nr. 15238 Prot., datë 26.08.2021;
 - Procesverbali nr. 24112 Prot., datë 30.12.2021.

Në drejtim të vlerësimit të sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm në DPD, janë kryer verifikimet për implementimin dhe plotësimin e kërkesave në lidhje me funksionimin, përgjegjshmërinë menaxheriale, realizimit të objektivave të institucionit dhe përdorimit me efektivitet të fondeve të tij për të gjithë komponentët, konkretisht:

1. Mjedisi i kontrollit;
2. Menaxhimi i riskut;
3. Aktivitetet e kontrollit;

4. Informimi dhe komunikimi;
5. Monitorimi, në zbatim të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010, nëPër menaxhimin financiar dhe kontrollin si dhe në mbështetje të Manualit mbi MFK.

Komponenti 1. "Mjedisi i kontrollit"

Ky komponent është vlerësuar bazuar në parimet që duhet të zbatohen, nga DPD, për të siguruar një mjedis kontrolli, që ti shërbejë arritjes së objektivave.

Në funksion të këtij komponenti të MFK, DPD duhet të:

- Demonstrojë angazhim për integritet dhe vlera etike;
- Demonstrojnë pavarësi dhe përgjegjshmëri në ushtrimin e përgjegjësisë për mbikëqyrje;
- Krijojë strukturat organizative, linjat e raportimit, rregullat dhe përgjegjësitë (NA);
- Demonstrojë angazhim në realizimin e kompetencave;
- Veprojnë në përputhje me përgjegjshmërinë menaxheriale.

Nga shqyrtimi i evidencës së auditimit me qëllim përmbushjen e elementëve të mësipërm, rezultoi se, nga DPD përgjithësisht është siguruar një mjedis kontrolli i cili ka shërbyer për arritjen e objektivave, me përjashtim të mangësisë së mëposhtme:

Titulli i Gjetjes	Parregullsi të konstatuara në sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit.
Situata	Nga auditimi rezulton se Drejtoria e Përgjithshme e Doganave ka të miratuar "Strategjinë e Biznesit të Administratës Doganore Shqiptare 2018-2021". Në këtë Strategji janë specifikuar objektivat strategjike, misioni, vizioni, struktura e ADSH-së dhe harta e Strategjisë së Doganave Shqiptare. Megjithatë kjo Strategji, mbetet e pa përditësuar dhe Plani i Veprimit të saj nuk e përfshin vitin 2021 , gjë e cila cenon përcaktimin e aktiviteteve, personave përgjegjës dhe afatin e realizimit të secilit objektiv, në kundërshtim me Ligjin dhe Manualin mbi MFK.
Kriteri	Neni 9 nëPërgjegjshmëria Menaxheriale e Nëpunësit Autorizuesò, pika 4/a, të ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010, nëPër menaxhimin Financiar dhe Kontrollinò, i ndryshuar, si dhe Manualin për MFK, Kapitulli II nëRolet dhe aktorët në sistemin e MFK-sëò germa a, Pika 2.2.7, nëRoli i nëpunësit autorizues të njësisëò, ku cilësohet: <i>"NA ka përgjegjësinë të propozojë te nëpunësi autorizues i njësisë publike të sistemit të rregullave dhe procedurave të brendshme të njësisë, të planeve strategjike dhe të objektivave afatmesëm dhe vjetorë, si dhe monitorimin e zbatimit të tyre në njësi"</i> . Në germën a, pika 8, neni 8 i Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 nëPër menaxhimin financiar dhe kontrollinò, të ndryshuar, ku cilësohet: <i>nëTitullarët e njësive publike në fushën e menaxhimit financiar dhe kontrollit kanë këto kompetenca kryesore: a) miratimin e politikave dhe monitorimin e objektivave të njësive publike që ata drejtojnë, të planeve strategjike e vjetore, përfshirë strategjinë e menaxhimit të riskut dhe të plan-veprimeve për arritjen e objektivaveò.</i>
Ndikimi/Efekti	I mesëm
Shkaku	Mos përditësim i strategjisë institucionale të DPD.
Rëndësia	E mesme
Rekomandim	Titullari i DPD të marrë masa për përditësimin e Strategjisë Institucionale, apo hartimin e një strategjie te re afatmesme, miratimin e plan veprimit mbi zbatimin e kësaj strategjie, duke

kryer periodikisht përditësim të saj dhe të plan veprimeve vjetore, me qëllim përcaktimin e aktiviteteve, strukturave përgjegjëse/personave përgjegjës, afatet e realizimit të objektivave, si dhe kostot respektive.

Komponenti 2. Menaxhimi i riskut, identifikimi, vlerësimi, dhe kontrolli për minimizimin e tij.

Në lidhje me këtë komponent të MFK, nga Grupi i auditimit u konstatua se DPD, ka zbatuar përgjithësisht kërkesat e nenit 21 në Menaxhimi i riskut.

Për menaxhimin e riskut, identifikimin, vlerësimin dhe kontrollin për minimizimin e tij, nga DPD janë:

- Specifikuar objektivat si bazë për identifikimin dhe vlerësimin e risqeve në lidhje me këto objektiva;
- Specifikuar dhe analizuar risqet në lidhje me këto objektiva;
- Vlerësuar mundësitë e riskut për mashtrim;
- Identifikuar dhe analizuar ndryshimet që mund të ndikojnë në sistemin e kontrollit të brendshëm.

Komponenti 3. Aktivitetet e kontrollit.

Në lidhje me këtë komponent të MFK, nga Grupi i auditimit u konstatua se DPD, ka zbatuar përgjithësisht kërkesat e nenit 22 në Aktivitetet e kontrollit, të cilat kanë të bëjnë me politikat dhe procedurat e vendosura për të adresuar risqet dhe për të arritur objektivat e institucionit, të cilat ndahen në 3 kategori: Kontrolli para faktit ose parandalues; Kontrolli pas faktit ose zbulues dhe Kontrolli drejtues menaxherial.

Nga vlerësimi i tre kategorive të mësipërme, ka rezultuar se ka funksionuar sistemi i dy firmave Nëpunës Autorizues dhe Nëpunës Zbatues.

Transaksionet financiare në këtë institucion kryen në bazë të rregullave të vendosura nga MFE. Regjistrimet kontabël bëhen me anë të programit excel dhe në programin financiar ALPHA.

Në vlerësimin e sistemit të kontrollit të buxhetit rezultoi se: Procedurat e buxhetimit kanë ndjekur gjurmën standarde të parashikuar në Udhëzimin nr. 7, datë 28.02.2018, “Për procedurat standarde të përgatitjes së programit buxhetor afatmesëm.” Nga ana e NZ të DPD është përgatitur dokumenti përfundimtar i buxhetit detyrim ky që rrjedh nga përcaktimet e pikës 3 të nenit 12 të Ligjit nr. 10296, datë 08.07.2010 në Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin, i ndryshuar, ku shprehimisht citohet: “Nëpunësit zbatues të të gjitha niveleve të njësisë publike përgjigjen përpara nëpunësit autorizues përkatës për: ...përgatitjen e dokumentit përfundimtar të buxhetit dhe bashkërendimin e punës gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit të njësisë ku punojnë”.

Komponenti 4 “Informacioni dhe komunikimi”

Në funksion të këtij komponenti të MFK, nga grupi i auditimit u konstatua se nga DPD janë zbatuar kërkesat e nenit 23 në Informacioni dhe komunikim, pasi nga DPD janë plotësuar elementët e mëposhtëm:

1. Është marrë, është gjeneruar dhe është përdorur informacion cilësor;
2. Është përdorur komunikimi i brendshëm;
3. Është përdorur komunikimi i jashtëm;

Konstatohet se janë vlerësuar si faktorë që ndikojnë në zbatimin e të gjithë objektivave të kontrollit të brendshëm. Në DPD, funksionin shkëmbimi i informacionit dhe kanalet e komunikimit të institucionit, si horizontalisht ashtu dhe vertikalisht, funksionojnë sipas nivelit të hierarkisë në mënyrë shkresore dhe elektronike, sipas rregullores së brendshme.

Kanë funksionuar linjat e komunikimit të jashtëm në lidhje me dhënien dhe marrjen e informacionit për njësitë e varësisë jashtë DPD, por edhe të tretë jashtë sistemit. Është funksionale faqe e DPD, në të cilën ka informacion të mjaftueshëm për aktivitetin, veprimtarinë, kuadrin ligjor, Programin e transparencës, etj.

Komponenti 5 "Monitorimi i sistemit të kontrollit të brendshëm"

Në lidhje me këtë komponent nga auditimi ka rezultuar se, DPD përgjithësisht ka siguruar monitorimin e sistemit të kontrollit të brendshëm, i cili është kryer nëpërmjet një monitorimi në vazhdimësi, nëpërmjet vlerësimeve të shkëputura ose duke i kombinuar të dyja, në zbatim të kërkesave të Ligjit nr. 10 296, datë 08.07.2010 nëPër menaxhimin Financiar dhe kontrollin, me ndryshime, neni 24 nëMonitorimio.

- Nga DPD, është plotësuar Pyetësori i vetëvlerësimit dhe është dërguar në Ministrinë e Financave për të dy vitet objekt auditimi, brenda afatit të përcaktuar, në përputhje me metodologjinë e monitorimit të performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike, miratuar nga Ministri i Financave dhe Ekonomisë me urdhrin nr. 117, datë 01.04.2019, *"Për miratimin e metodologjisë për monitorimin e performancës së sistemit të kontrollit të brendshëm të njësive publike"* i ndryshuar.
- Është hartuar dhe dorëzuar në Ministrinë e Financave nëRaporti përmbledhës mbi cilësinë dhe gjendjen e kontrollit të brendshëm, në zbatim të nenit 18.1 të ligjit nëPër MFKo dhe Udhëzimit të MFE nr. 28, datë 15.12.2011 me ndryshime.

Titulli i Gjetjes 2: Mbi deklaratën e cilësisë së sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Situata Nga auditimi rezulton se DPD nuk ka hartuar dhe dorëzuar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dokumentin nëDeklarata për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm, në kundërshtim me kërkesat e akteve ligjore dhe nënligjore mbi MFK të trajtuara më poshtë.

Kriteri: Ligji 10296/2010 me ndryshime:
- neni 18, pika 1 ku cilësohet: *nëNëpunësi autorizues i njësive publike, në bazë të vetëvlerësimeve, depoziton te titullari i njësive publike dhe nëpunësi i parë autorizues një deklaratë dhe raportin përkatës për cilësinë dhe gjendjen e sistemeve të kontroleve të brendshme të njësive publike që mbulon, për vitin e mëparshëm, jo më vonë se fundi i muajit shkurt të vitit aktual".*

Udhëzimi nr. 28, datë 15.12.2011 "Për paraqitjen e deklaratës dhe raportit vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike", pika 1, ku cilësohet:

"Nëpunësi Autorizues i Njësive se Qeverisjes se Përgjithshme ka detyrimin e përgatitjes dhe nënshkrimit te deklaratës dhe te raportit vjetor mbi cilësinë dhe funksionimin e sistemit te kontrollit te brendshëm gjate vitit te mëparshëm buxhetor për njësinë publike qe mbulon, e cila përfshin organin qendror te njësive, njësitë e vartësisë dhe njësitë e kontrolluara", si dhe në Ligjin nr. 10296/2010, neni 4 - nenit 4 nëPërkufizime, cilësohet se:

"Njësi të qeverisjes së përgjithshme" janë njësitë e qeverisjes qendrore, vendore dhe të fondeve speciale.

"Njësi të qeverisjes qendrore" janë njësitë e pushtetit ekzekutiv, legjislativ dhe gjyqësor, të krijuara me Kushtetutë ose me ligj, që

kanë si veprimtari të tyre parësore përmbushjen e funksioneve të qeverisjes qendrore. Njësia e qeverisjes qendrore përfshin organin qendror të njësisë dhe njësitë e vartësisë të kontrolluara prej saj.

Ndikimi/Efekti:	I mesëm
Shkaku:	Mosveprim nga ana e NZ dhe Titullarit.
Rëndësia:	E mesme
Rekomandim:	Titullari i DPD dhe Nëpunësi Zbatues të marrin masa për vlerësimin e cilësisë dhe gjendjes së sistemit të kontrollit të brendshëm, për hartimin e nDeklaratës së cilësisë së sistemeve të kontrollit të brendshëm, si dhe dorëzimin e saj në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (Nëpunësi i Parë Autorizues).

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme mban përgjegjësi: Titullari i institucionit, Nëpunësi Zbatues, si dhe anëtarët e GMS-së, të cilët nuk ka përmbushur të gjitha detyrimet e përcaktuara në ligjin nPër Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin, si dhe të Manualit në zbatim të tij.

Përsa është trajtuar në këtë drejtim auditimi, është mbajtur Akt-konstatimi nr. 8, datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me nr. 6729/10, datë 08.07.2022. Mbi këtë Aktkonsatimi dhe trajtimin në PRA, nuk janë paraqitur observacione nga subjekti.

Përputhshmëria ligjore, analiza dhe vlerësimi i auditimit të brendshëm

Për vlerësimin e auditimit të brendshëm, grupi i auditimit shqyrtoi, si më poshtë:

- Strukturën e njësive të Auditimit të Brendshëm dhe aktivitetin e saj;
- Raporti Vjetor i DAB për vitin 2021;
- Karta e Auditit të Brendshëm;
- Dosje auditimi.
- VKM nr. 2, datë 08.01.2018, nPër personelin e administratës doganore, i ndryshuar;
- Rregullore e Brendshme nMbi organizimin dhe funksionimin e Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe Rregullore e brendshme nMbi organizimin dhe funksionimin e Degëve Doganore, miratuar me Urdhër të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 146, datë 07.05.2018;
- Plani Strategjik dhe Plani Vjetor i Auditimit 2021, miratuar përmes shkresës nr. 19290/1 Prot., datë 20.10.2020 (së bashku me ndryshimet);

Kriteret e vlerësimit:

- Standardet Ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të njohura dhe të zbatuara në Republikën e Shqipërisë dhe të miratuara nga Ministri i Financave;
- Këtë ligj dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij;
- Kartën e Auditimit, Kodin e Etikës, Manualin e Auditimit të Brendshëm të miratuar nga Ministri i Financave, si dhe akte të tjera për kryerjen e shërbimit të auditimit, pra zbatimin e standardeve është detyrim ligjor.

Nga auditimi ka rezultuar se:

Struktura organizative e DAB

Njësia e Auditimit të Brendshëm në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, është ngritur dhe funksionon në nivel Drejtorie, në zbatim të Ligjit nr. 114/2015, *“Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”*, VKM nr. 83, datë 03.02.2016, *“Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm në sektorin publik”*, i ndryshuar dhe përcaktimet e standardit 1100 në Pavarësia dhe objektiviteti, në Manualin e Auditimit të Brendshëm.

Struktura dhe organizimi i DAB është miratuar me VKM nr. 2, datë 08.01.2018, *“Për personelin e administratës doganore”* i ndryshuar. DAB është pjesë e DPD dhe ka varësi organizative nga Drejtori i Përgjithshëm i Doganave. Organizimi dhe funksionimi i brendshëm, krahas kuadrit ligjor në fuqi, rregullohet edhe me Rregulloren e brendshme të DPD, miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, nr. 146, datë 07.05.2018.

Tabela nr. 7.1 “Organigrama e DAB, Dhjetor 2021”

Drejtor Drejtorie	Niveli	Kategoria e pagës	Të emëruar	Të transferuar
	A	III-a		R.K.
Auditues	C1	III-b	R.S.	
	C1	III-b		F.O.
	C1	III-b	Sh. T.	
	C1	III-b		M. P.
	C1	III-b	V.H.	
	C1	III-b		F.G.
	C1	III-b	L.P.	

Burimi i të dhënave: DPD

Përpunoi: KLSH

Arsimimi, eksperiencia dhe certifikimi i punonjësve të DAB

Nga auditimi ka rezultuar se NJAB në DPD, përgjithësisht ka plotësuar kriteret dhe kërkesa ligjore dhe nënligjore në lidhje me edukimin, kualifikimet dhe eksperiencën e audituesve. NJAB ka në përbërje 8 punonjës, në përputhje me kërkesat e VKM nr. 83, datë 03.02.2016 në Për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm, pika 3, ku cilësohet se: *“Njësia e auditimit të brendshëm përbëhet nga jo më pak se 3 (tre) punonjës, përfshirë dhe drejtuesin e njësisë...”*.

Titulli i Gjetjes 1: Situata

Mbi certifikimin e audituesve të NJAB

Përsa i përket certifikimit të punonjësve të DAB-së, grupi i auditimit pas shqyrtimit të dosjeve të personelit, konstatoi se 3 (tre) nga 8 (tetë) audituesit e kësaj drejtorie, nuk janë të certifikuar si Auditues i Brendshëm në Sektorin Publik dhe që përbëjnë më shumë se 1/3 e punonjësve të DAB, në kundërshtim me kërkesat ligjore dhe nënligjore. Lidhur me 3 punonjës të larguar përgjatë vitit 2021 nga struktura e DAB, një prej tyre në pozicionin e Drejtorit të Drejtorisë (deri më datë 31.05.2021) nuk ka qenë i certifikuar.

Kriteri:

- Ligji 114/2015 në Për auditin e brendshëm në sektorin publik, neni 11 në Punësimi i audituesit të brendshëm, ku cilësohet:

b) drejtuesi i njësisë së auditimit të brendshëm duhet të jetë i certifikuar si "Auditues i brendshëm" dhe të ketë përvojë pune 5 vjet si auditues i brendshëm ose i jashtëm;

ç) punonjësi, që nuk zotëron certifikatën si "Auditues i brendshëm", por ka përvojë pune 3 vjet në profesion, punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe gjatë 2 viteve të para punon nën mbikëqyrjen e eprorit të drejtpërdrejtë. Brenda kësaj periudhe ky

punonjës duhet t'i nënshtrohet detyrimisht procedurës së certifikimit si "Auditues i brendshëm". Në rast se brenda këtij afati punonjësi nuk certifikohet si "Auditues i brendshëm", punonjësit i ndërpriten marrëdhëniet e punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen se janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

- VKM nr. 83, datë 03.02.2016 nëPër miratimin e kriterëve të krijimit të njërive të auditimit të brendshëm, pika 3, ku cilësohet se: *"...Në strukturën e njësisë së auditimit të brendshëm mund të punësohen deri në 1/3 e punonjësve të pa certifikuar si auditues të brendshëm në sektorin publik."*

Ndikimi/Efekti: Mund të ndikojë në performancën e veprimtarisë së Auditimit të Brendshëm.

Shkaku: Rekrutime jo në përputhje me kërkesat ligjore.

Rëndësia: E mesme

Rekomandim: Titullari i DPD, Drejtori i Auditit të Brendshëm në DPD, duhet të marrin masa të menjëhershme për ndjekjen e procedurave për pajisjen me Certifikatë të Audituesve të Brendshëm, pasi numri i audituesve të pa certifikuar ka tejkaluar numrin e lejuar, si dhe kufizon ndjekjen e trajnimeve të detyrueshme në këtë fushë, kjo me qëllim mos cenimin e performancës së Drejtorisë së Auditit të Brendshëm.

Planifikimi vjetor i auditimeve për vitin 2021

Nga auditimi mbi procedurat dhe hapat e ndjekura nga DAB, për realizimin e veprimtarisë së saj është konstatuar se;

- Karta e Auditimit të Brendshëm është miratuar me urdhër të Titullarit, referuar kërkesave të formatit 1, të kapitullit II të Manualit të Auditimit të Brendshëm dhe është dërguar drejt DHAB në MFE përmes shkresës nr. 7376 Prot., datë 27.03.2017.
- Përmes shkresës nr. 19290/1 Prot., datë 20.10.2020, Drejtori i Përgjithshëm i DPD-së ka miratuar Planin Vjetor të Auditimeve për vitin 2021, ku zgjedhja për auditim është bazuar kryesisht në bazë të vlerësimit të riskut. Në Planin Vjetor të Auditimit 2021, me ndryshime janë planifikuar 16 misione auditimi, si më poshtë:
 - 11 auditime të kombinuara për 8 dogana dhe 2 departamente;
 - 4 auditime tematike;
 - angazhime këshillimi (70 ditë pune) sipas nevojave të menaxhimit të lartë.
- Plani Strategjik dhe Plani Vjetor i Auditimit, janë dërguar sipas përcaktimit në Manualin e Auditimit, pranë Drejtorisë së Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm (DHAB) në MFE, si dhe janë vlerësuar pozitivisht nga Komiteti i Auditimit të Brendshëm.
- Referuar pikës 3.5. nëRishikimi i planeve strategjike dhe vjetor të auditimit të brendshëm të Manualit të Auditimit të Brendshëm, DAB ka rishikuar dhe bërë ndryshimet e mësipërme të cilat paraqiten edhe në tabelën ankse nr. 7.2. Plani i ri Vjetor për vitin 2021 ka konsistuar në 13 misione auditimi dhe auditime këshillimi sipas nevojës.

Analiza e Planit Vjetor për vitin 2021

- Evidentohet se DAB nuk e ka arritur objektivin e përmbushjes së Planit Vjetor të ndryshuar, duke mos përfunduar 3 auditime, të cilat në fund të vitit 2021 kanë qenë në proces, si dhe duke anuluar 3 të tjera. Sa më sipër, konstatohet se referuar Ligjit nr. 114, datë 22.10.2015, *"Për auditimin e brendshëm në sektorin publik"*, pika 2 e nenit 25 i Kreut VIII, i cili cilëson se: *"Mbi bazën e këtyre parimeve, fushat kryesore të*

bashkëpunimit janë: a) shkëmbimi i planit të konsoliduar të auditimit, me synim shmangien e mbivendosjeve; b) shkëmbimi i informacionit dhe i raporteve të auditimit; c) zhvillimi i metodologjive të auditimit dhe trajnimi i përbashkët”, DAB duhej të kishte marrë masa për të shmangur mbivendosjen e auditimeve me KLSH. Nga auditimi ka rezultuar se pjesa më e madhe e auditimeve është përfunduar në 6-mujorin e dytë të vitit 2021, duke paraqitur një ndarje jo të barabartë të angazhimeve përgjatë vitit, trajtuar hollësisht në Tabelën anekse nr. 7.3.

- Mënyra e zgjedhjes për auditim në Planin Vjetor 2021 është bazuar në bazë të vlerësimit të riskut. Nga auditimet e kryera përgjatë vitit 2021, janë evidentuar edhe fushat me risk të lartë, të mesëm dhe të ulët. Fushat që paraqesin risk të lartë dhe të mesëm janë:
 - Sistemi i programimit dhe zbatimit të buxhetit;
 - Sistemi i prokurimeve;
 - Sistemi i kontabilitetit dhe raportimit financiar;
 - Sistemi i administrimit të vlerave material;
 - Sisteme të tjera sipas angazhimit dhe qëllimit të institucionit (referuar edhe Regjistrin të Riskut të DPD-së);
 - Sistemi i vendimmarrjes;
 - Sistemi i skanimit;
 - Sistemi i mostrimit;

Gjetjet kryesore në auditimet e realizuara nga DAB për vitin 2021

- Gjetjet që kanë ardhur si rezultat i auditimeve nga DAB për vitin 2021, vijnë kryesisht nga zbatimi i gabuar apo i pjesshëm i legjislacionit apo procedurave doganore. Kryesisht gjetjet më të shumta kanë rezultuar në sistemin e vendimmarrjes, sistemin e skanimit, sistemin e mostrimit/transportimit/ruajtjes/administrimit të rezultateve të mostrave, sistemi i mbikëqyrjes së operatorëve që veprojnë nën regjimet doganore, sistemi i mbikëqyrjes së magazinave doganore. Shërbimit ndaj tatimpaguesit, funksionimin e kontrollit të brendshëm, etj.
- Nga auditimet e kryera në vitin 2021, rezulton që asnjë çështje nuk është dërguar për investigim, pra sipas DAB asnjë gjetje nuk ka rezultuar të përbëjë vepër penale.
- Së bashku me Planin Vjetor, në DHAB është dërguar edhe Pyetëtori i Vetëvlerësimit nga DAB, ku nga 40 pyetje gjithsej, 26 përgjigje rezultojnë nëpërputhshmëri të plotë, 13 përgjigje nëpërputhshmëri të pjesshme dhe 1 përgjigje nëpërputhshmëri në disa fusha.

Rekomandimet e dhëna nga DAB për vitin 2021

Në bazë të gjetjeve nga DAB për auditimet e kryera në vitin 2021 janë dhënë rekomandimet përkatëse për sistemin dhe përmirësimin e punës në të ardhmen.

Këto rekomandime ndahen sipas kategorive të mëposhtme duke rezultuar në 125 të tilla (të cilat janë përsëritur në disa degë doganore):

- Rekomandime për përmirësimin e sistemeve i 63;
- Rekomandime të karakterit organizativ i 16;
- Rekomandime për arkëtime të detyrimeve doganore dhe penaliteteve për shkelje të procedurave doganore i 16;
- Rekomandime për përmirësimin e kuadrit ligjor i 10;
- Rekomandime të tjera i 20.

Rekomandimet janë pranuar nga subjektet e audituara në masën 100%.

Zbatimi i rekomandimeve të lëna nga DAB për vitin 2021

Sipas Udhëzimit të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 42, datë 27.10.2020, në Mbi ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve të dhëna nga auditimi i brendshëm në sektorin publik, janë tri forma të ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve.

- Nga informacioni i siguruar nga DAB, lidhur me rekomandimet e lëna dhe të pranuar në masën 100%, DAB i ka konsideruar të gjitha rekomandimet si në proces zbatimi duke qenë se ka marrë informacion nga subjektet e audituara vetëm për veprimet e ndërmarra nga menaxhimi lidhur me hartimin e plan-veprimeve, por jo për fazën në të cilën ndodhet zbatimi i tyre.
- DAB e ka verifikuar zbatimin e këtyre rekomandimeve brenda 3 mujorit të parë të vitit 2022, duke kryer auditim përputhshmërie lidhur me zbatimin e rekomandimeve të lëna për vitin 2021.
- Nga analiza, është konstatuar që niveli i zbatimit të tyre konsiderohet **mesatar** me **60.9%**, por duhet mbajtur në konsideratë fakti që jo të gjitha rekomandimet janë audituar përmes këtij angazhimi, trajtuar më hollësisht në Tabelën anekse nr. 7.4.

Inventarizimi dhe arkivimi i dosjeve

DAB pas përfundimit të çdo auditimi, ka kryer procesin e inventarizimit të dosjeve, për çdo subjekt të audituar. Inventarizimi është bazuar në kërkesat e përcaktuara në Manualin e Auditimit. Referuar kërkesave të parashikuara në *“Normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit arkivor në Republikën Shqipërisë”*, Ligji nr. 9154, datë 06.11.2003 *“Për arkivat”*, një kopje e dokumenteve të dosjeve të auditimeve (shkresa dhe/ose dokumente që lidhen me të), DAB duhej t’i kishte dorëzuar pranë sekretarisë së DPD-së.

Konkluzion: Për vitin 2021, veprimtaria e DAB është kryer përgjithësisht në zbatim të ligjit nr. 114, datë 22.10.2015, në Për auditimin e brendshëm në sektorin publik, Manualit të Auditimit të Brendshëm miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 100, datë 25.10.2016, Kapitulli III, në Planifikimi i veprimtarive të Auditimit të Brendshëm, Kapitulli IV, në Kryerja e auditimit të brendshëm, ndjekja e procedurave dhe raportimi e komunikimi i auditimit, Kodit të Etikës, Standardeve Ndërkombëtare dhe praktikave profesionale të Auditimit të Brendshëm në sektorin publik të pranuar për zbatim në RSH, dhe Rregullores për funksionimin e ADSH-së.

Përsa është trajtuar në këtë drejtim auditimi, është mbajtur Akt-konstatimi nr. 9, datë 08.07.2022, protokolluar në DPD me nr. 6729/11, datë 08.07.2022. Mbi këtë Aktkonsatimi dhe trajtimin në PRA, nuk janë paraqitur observacione nga subjekti.

II.2.2.8. Të ndryshme të dala gjatë auditimit.

Në zbatim të pikës 6 dhe pikës 8 të Programit të Auditimit nr. 362/1, datë 11.04.2022, u shqyrtuan ankesat e mëposhtme, të paraqitura nga z. S. L. dhe E. M. Për vlerësimin e tyre u mor në shqyrtim dokumentacioni i mëposhtëm:

- Vendimi nr. 40 i datës 11.03.2022 i Komisionerit për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil;
- Dosja e punonjësit S.L.;
- Dosja e punonjësit E. M.;
- Të tjera.

Nga shqyrtimi i kërkesës së z. S.L. drejtuar KLSH me anë të shkresës nr.516, datës 16.05.2022, si dhe i dokumentacionit të sipërcituar rezultoi se:

Departamenti i Administratës Publike në cilësinë e njësisë përgjegjëse, ka miratuar transferimin e përhershëm të punonjësit S. L. pas kërkesës së DPD-së për shkak të konfliktit të vazhdueshëm të interesit në pozicionin në Specialist Koordinator me DPD në degën doganore Tiranë me anë të aktit nr. 4467/4 të datës 10.06.2021. Pasi ka marrë emërimin në pozicionin e sipërcituar me anë të urdhrit nr. 207608/1 të datës 29.06.2021 nga ana e Drejtorit të Përgjithshëm të DPD-së në të njëjtën ditë, me anë të aktit nr. 20708/2 të datës 29.06.2021 për nevoja të institucionit z. L. është transferuar në pozicionin në Specialist I QNOD, Sektori i Antikontrabandës Detare.

Pas përfundimit të afatit 6 mujor të transferimit, parashikuar si kohëzgjatje maksimale në pikën 7 të nenit 15 të Kodit Doganor:

“Punonjësi doganor mund të transferohet, përkohësisht, në një pozicion tjetër të administratës doganore, të së njëjtës kategori, apo në një kategori më lartë, për këto arsye dhe kohëzgjatje: Në interes të institucionit deri në 6 muaj”

Punonjësi I është drejtuar Komisionerit për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil për rivendosjen e ligjshmërisë së transferimit të tij.

Komisioneri për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil me anë të vendimit nr. 40 të datës 11.03.2022 pasi shqyrtoi rastin e mësipërm dhe konstatoi që afati maksimal i transferimit, pra 6 muaj, për punonjësin S. L. ka përfunduar në muajin Dhjetor 2021 dhe duke mos qenë në kushtet e një rasti përjashtimor të parashikuar në ligj vendosi:

Të kërkojë nga organi publik, Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, të nxjerrë aktin administrativ për kthimin e nëpunësit S. L. në pozicionin e punës në Specialist Koordinator me DPD në degën doganore Tiranë për shkak se është plotësuar afati maksimal 6 mujor i transferimit

Për kryerjen e veprimeve administrative lihet një afat 15 ditor nga marrja dijeni për këtë vendim

-Me anë të urdhrit nr. 10199/1, datë 06.06.2022 punonjësi S.L. është rikthyer në pozicionin e tij të punës si në Specialist Koordinator me DPD në degën doganore Tiranë.

Sa më sipër arrihet në konkluzionin se:

-Nga auditimi konstatohet se në rastin e mësipërm nga periudha Dhjetor 2021 deri në Qershor 2022 (Datë e cila punonjësi është rikthyer në pozicionin e tij) punonjësi S.L. ka rezultuar i transferuar përtej afatit ligjor të parashikuar.

Veprimet e mësipërme bien në kundërshtim me përcaktimet ligjore e nënligjore në:

paragrafin 7 të pikës nr. 7 të nenit 15 të ligjit nr. 102/2014 “Kodi Doganor i Republikës së Shqipërisë” ku parashikohet “Punonjësi doganor mund të transferohet, përkohësisht, në një pozicion tjetër të administratës doganore, të së njëjtës kategori, apo në një kategori më lartë, për këto arsye dhe kohëzgjatje: në interes të institucionit, deri në 6 muaj”

Nga shqyrtimi i kërkesës së z. E.M. drejtuar KLSH me anë të shkresës nr.194/3, datë 28.04.2022, si dhe i dokumentacionit të sipërcituar rezultoi se:

Z. E.M. është punonjës i administratës doganore që nga data 10.06.2009 ku rezulton i emëruar në pozicionin e Juristit dhe specialistit të borxhit doganor pranë Degës Doganore Vlorë.

-Me anë të urdhrit nr. 28851, datë 15.11.2019, punonjësit të sipërcituar i është deleguar funksioni shtesë i Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier.

-Me anë të urdhrit nr. 3476/1, datë 13.02.2020 punonjësit të sipërcituar i është deleguar funksioni shtesë për të përfaqësuar Degën Doganore Sarandë në datat 17,18 dhe 19 Shkurt 2020.

-Pa kryer shfuqizimin e urdhrin nr. 28851, datë 15.11.2019 me anë të urdhrin nr.10835, datë 10.06.2020 punonjësit të sipërcituar i është deleguar funksioni shtesë i Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier (funksion që ishte i deleguar sipas urdhrin me nr.28851, datë 15.11.2010)

-Me anë të urdhrin nr. 444, datë 11.02.2022 nëPër shfuqizimin e urdhrin nr.10835, datë 10.06.2020 punonjësit të sipërcituar i është hequr delegimi i funksionit shtesë Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier.

-Me anë të urdhrin nr. 957, datë 18.01.2022 punonjësit të sipërcituar i është deleguar funksioni shtesë i Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier.

-Me anë të urdhrin nr. 957/1, datë 29.04.2022 nëPër shfuqizimin e urdhrin nr. 957, datë 18.01.2022 punonjësit të sipërcituar i është hequr delegimi i funksionit shtesë Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier.

Sa më sipër arrihet në konkluzionin se:

-Nga auditimi konstatohet se në rastin e mësipërm punonjësit i është deleguar për një afat thuajse 30 mujor (nëntor 2019-Prill 2022) me një ndërprerje 1 javore funksioni i shtesë i Jurist/Borxh në Degën Doganore Fier duke tejkaluar parashikimin e tij si mjet për t'u përdorur për detyra të caktuara, për një afat të caktuar kohor në funksion të performancës së institucionit dhe jo për t'u përdorur për delegimin e një pozicioni vakant pune me të gjitha atributet e veta dhe në një afat të pacaktuar duke u shndërruar në një mekanizëm të përhershëm.

Përsa më sipër duke pasur dhe detyrën e specialistit në degën doganore Vlorë, punonjësit i bëhet e pamundur zbatimi dhe ndjeka e dy pozicioneve të ndryshme të punës në dy pozicione gjeografikisht të ndryshme.

Në rastin e mësipërm delegimi nuk është në kushtet e parashikuara

Nga pika 5 të nenit 25 të urdhrin nr. 146, datë 07.05.2018 të DPD-së nëPër miratimin e rregullores së brendshme:

në rast mungesë apo pa-aftësie afatshkurtër, të drejtuesve të Departamenteve të DPD-së, të drejtorëve të drejtorive të DPD-së, të shefave të sektorëve dhe pa rënë ndesh me përcaktimet ligjore për delegimin e kompetencave dhe zëvendësimin e tyre

Pasi mungesa i përket pozicionit të punës specialist, dhe jo pozicioneve të parashikuara si më sipër sa i përket rasteve të delegimit.

Gjithashtu pozicioni i punës në të cilin z. E.M. është deleguar rezulton i plotësuar me datë 31.12.2021 nga znj. J.Gj..

Veprimet e mësipërme bien në kundërshtim me përcaktimet ligjore e nënligjore në:

Urdhrin nr. 146 të datës 07.05.2018 të DPD-së nëPër miratimin e rregullores së brendshme.

Për veprimet dhe mosveprimet e mësipërme ngarkohen me përgjegjësi:

- Z.G. G., me detyrë Drejtor i Përgjithshëm i DPD
- Znj A.T., me detyrë Drejtor i Drejtorisë së Menaxhimit të Burimeve Njerëzore

Përsa është trajtuar në këtë pjesë të Raportit Përfundimtar të Auditimit, pika “Të tjera”, nuk janë paraqitur observacione.

IV. GJETJET DHE REKOMANDIMET

B. MASA ORGANIZATIVE

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumentacionit dhe të dhënave të vëna në dispozicion nga Sektori i Monitorimit të Borxhit Doganor në 31.12.2021 rezulton se gjendja e borxhit doganor është në shumën **45,711,586,501 lekë**, e përfaqësuar nga **4,688 raste**. Borxhi i trashëguar përgjatë viteve rezulton gjithmonë në rritje, ku për vitin 2021 ka pësuar një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 % shtesë, ku si faktorë në ecurinë jo të kënaqshme të uljes së stokut të borxhit doganor evidentojmë:

- Nga auditimi ka rezultuar se, nga ana e Drejtorisë së Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave, Sektori i Borxhit, përgjithësisht është mjaftuar vetëm në evidentimin e borxhit doganor të raportuar nga degët doganore. Pavarësisht nga niveli i lartë dhe trendi në rritje i stokut të borxhit, nga DPD nuk janë ndërmarrë aktivitete kontrolli shtesë për të minimizuar risqet aktuale dhe eventuale, në lidhje me mungesën e efikasitetit të strukturave, procedurave, teknikave metodave të përdorura në vjeljen e detyrimeve/rikuperimin me forcë të borxhit doganor.
- Transferimi i përgjegjësiwe për vjeljen e detyrimeve nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave drejt Degëve Doganore, ku në pjesën më të madhe të Degëve Doganore ka vetëm 1 (një) punonjës përgjegjës për arkëtimin e detyrimeve, pra pa e shoqëruar transferimin e kësaj përgjegjësiwe, me burime njerëzore të nevojshme për ndjekjen e procedurave të evidentimit, njoftimit, monitorimit të debitorëve, duke shtuar edhe trendin në rritje të detyrimeve (raste dhe vlerë) ka sjellë mos efektivitet dhe mungesë rezultatesh të kësaj strukture në Degët Doganore, ku do të veçojmë 3 (tre) Degët Doganore përkatësisht Tiranë, Durrës dhe Fier, në të cilat stoku i borxhit është në vlerën **39,631,082,585 lekë** ose në masën **86,7% e totalit**.
- Gjithashtu nga ana e DPD-së, nuk është analizuar puna dhe nuk janë marrë masa ndaj kryetarëve të këtyre degëve doganore, të cilat kanë performuar negativisht në uljen e borxhit doganor dhe në mos realizimin e objektivave gjatë vitit 2021.
- Në nivelin e lartë të borxhit doganor një ndikim të konsiderueshëm ka dhe transferimi i subjekteve të akcizës nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve (DPT) në Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave, në zbatim të Udhëzimit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë nr.9, datë 11.03.2019 në mbi modalitetet e transferimit pranë Administratës Doganore të të dhënave për subjektet e akcizës të cilat rezultojnë me detyrime të papaguarë. Nga ana e DPT janë transferuar në DPD gjatë vitit 2019, 31 subjekte debitorë në fushën e akcizës në shumën 13,387,702,014 lekë ose në masën 29% krahasuar me totalin e stokut të borxhit doganor në fund të vitit 2021. Nga verifikimi i të dhënave rezulton se subjekti në Armoë ka detyrimin më të madh në shumën 12,099,402,658 lekë ose në masën 90% e totalit të detyrimeve të transferuara nga DPT në DPD gjatë vitit 2019. Ky detyrim i subjektit për vitin 2021, rezulton të jetë akoma në fazën proces gjyqësor, dhe nuk ka urdhër ekzekutimi për rikuperimin me forcë nga Autoritetet Doganore. Gjithashtu, një ndikim negativ në vjeljen e këtij borxhi ka vështirësia në identifikimin e subjekteve, mungesë dokumentacioni, e trashëguar kjo situatë që prej transferimit nga DPT.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 3, faqe 31-41, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

1.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, Grupi i Menaxhimit Strategjik, si dhe strukturat e menaxhimit të borxhit në DPD, të marrin masa për hartimin e një strategjie mbi menaxhimin e borxhit doganor, si dhe të ndërmarrin aktivitete kontrolli shtesë, si

rishikimi apo nxjerrja e udhëzimeve apo metodikave të reja, krijimi i strukturave efikase me qëllim eliminimin e mangësive dhe rritjen e efektivitetit në rikuperimin e borxhit doganor.

1.2. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, të marrë masa, për plotësimin e organikës me specialistë të borxhit në degët doganore dhe mundësojë shtimin e saj, kryesisht në degët me borxhit doganor më të lartë (Dega e Doganës Tiranë, Durrës dhe Fier).

1.3. Rekomandimi: Drejtoria e Përgjithshme e Doganave në bashkëpunim me degët doganore, të rishikojë procedurat mbi ekzekutimin me forcë të borxhit, nëpërmjet angazhimit të tyre dhe me mbështetjen e Departamentit Operativ Hetimor, etj.

Menjëherë dhe në vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga ana e DPD, në lidhje me rekrutimin e punonjësve, janë evidentuar mangësitë e mëposhtme:

- Në 3 raste, nuk është zhvilluar nga ana e DPD-së asnjë procedurë shpallje, verifikimi apo konkurrimi, por është lidhur kontrata individuale e punës në mënyrë të menjëhershme;
- Komiteti i Përhershëm i Pranimit prej 3 anëtarësh, ngritur me Urdhrin Titullarit të DPD-së, nr. 9643/2, datë 08.05.2019, me ndryshime ka nxjerrë një listë të kandidatëve të kualifikuar, vlerësuar me pikë për pozicionet respektive, por ka raste që pikët e grumbulluara janë shënuar vetëm për fituesin, pa përfshirë në vlerësim të gjithë kandidatët pjesëmarrës, në kundërshtim me përcaktimet në rregulloret përkatëse, duke cenuar kështu parimet e transparencës dhe barazisë;
- Në 11 raste, nga këqyrja e dokumentacionit të kandidatëve të shpallur fitues, ka rezultuar se, nuk është dorëzuar dokumentacioni vërtetues i kërkesave të përgjithshme dhe po në 11 raste, janë pranuar dokumente përtej datës së vendosur në njoftimin për shpallje konkurrimi;
- Në 2 raste kandidatët e kualifikuar të cilët kanë rezultuar fitues, nuk plotësonin kërkesat e përgjithshme apo të veçanta të përcaktuara në shpalljen për konkurrim, si dhe;
- Në 2 raste, nëpunësit civil të emëruar në periudhë prove janë transferuar në pozicione të tjera.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

2.1 Rekomandimi: Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore të marrë masa të menjëhershme për zbatimin në mënyrë rigoroze të procedurave të konkurrit, në mënyrë të tillë që rekrutimi i punonjësve të jetë sa më i hapur dhe transparent, si dhe të sigurojë që kandidatët e kualifikuar dhe të shpallur fitues, të plotësojnë kriteret e përgjithshme dhe të veçanta të kushteve për aplikim dhe gjithashtu të respektojnë afatet e dorëzimit të dokumentacionit.

Menjëherë

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, në rastet e masave disiplinore të marra ndaj punonjësve ka rezultuar se:

- Nuk janë respektuar afatet e njoftimit për përfundimin e marrëdhënieve të punës nga ana e punëdhënësit të parashikuara nga Kodi i Punës, në 2 raste, si dhe nuk janë respektuar procedurat në rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi;
- Përbërja e Komisionit Disiplinor, në 3 raste, nuk ka qenë me përfaqësim të duhur, si dhe në një rast Vendimi i Komisionit Disiplinor në përfundim të shqyrtimit ka konsideruar si shkelje shumë të rënda dhe ka marrë masën e largimit nga shërbimi civil, në kundërshtim me legjislacionin në fuqi, pasi ka munguar dokumentacioni dhe argumentimi mbi cilësimet shkelje shumë të rënda.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

3.1 Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave dhe Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, duhet të marrin masa të menjëhershme për:

- Respektimin e afateve dhe njoftimin në kohë të punonjësve të cilët rregullojnë marrëdhëniet e punës sipas Kodit të Punës, për të gjitha rastet e ndërprerjes së marrëdhënies të punës, si dhe për rastet e zgjidhjes së menjëhershme të kontratës së punës nga punëdhënësi;
- Evitimin e vendimmarrjeve nga ana Komisionit Disiplinor, pa përfaqësimin e duhur, si dhe evitimin e vendimeve të Komisionit Disiplinor, në dhënien e masave disiplinore të nivelit të lartë nga shërbimi civil në mënyrë të paargumentuar, pa bazuar në fakte dhe të pambështetur në aktet ligjore dhe nënligjore, me qëllim mos krijimin e efekte financiare negative në buxhetin e shtetit, për likuidime vendimesh gjyqësore, për largime të padrejta nga puna, ndaj ish punonjësve.

Menjëherë

4. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, mbi transferimin e punonjësve brenda sistemit kanë rezultuar mangësitë e mëposhtme:

- Nga auditimi konstatohet se në 5 raste, (sipas *Tabelës anekse nr.6.5, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit*), transferimi është realizuar në kundërshtim me legjislacionin në fuqi, pasi janë realizuar transferime nga një pozicion me kod pune në administratën doganore, në pozicion me status nëpunësi civil, si dhe janë realizuar transferime nga pozicion me status nëpunësi civil në një pozicion me kod pune në administratën doganore.
- Nga auditimi konstatohet se në 74 raste sipas (sipas *Tabelës anekse nr.6.6, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit*) për vitin 2021 transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj, në kundërshtim me legjislacionin në fuqi.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

4.1 Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave të nxjerrë përgjegjësitë e shkeljeve ligjore për transferimin e punonjësve, si dhe të marrë masa të menjëhershme, për eliminimin e tyre në të gjitha rastet e evidentuara, referuar tabelave anekse dhe të specifikuara sipas natyrës së shkeljeve ligjore si më poshtë:

- në 5 raste, sipas Tabelës anekse. 6.5, për transferime të punonjësve që nuk gëzojnë statusin e nëpunësit civil në pozicione të shërbimit civil dhe anasjelltas;
- në 74 raste, sipas Tabelës anekse nr.6.6, për vitin 2021 transferimi është realizuar për një periudhë me kohëzgjatje mbi 6 muaj në tejkalim të afateve ligjore.

4.2. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave në bashkëpunim me Drejtorinë e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, për nevoja të punës, në rastet e transferimit të punonjësve, duhet të respektojë afatet kohore të transferimeve, ku dhe në urdhrin e transferimit të parashikohet kohëzgjatja dhe transferimi të kryhet brenda të së njëjtësi kategori që punonjësi zotëron, në mënyrë të tillë që transferimet e kryera të mos sjellin efekte financiare negative në buxhetin e shtetit.

Menjëherë dhe vijimësi

5. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi zbatimin e procedurave nga ana e Komisionit të Posaçëm, i ngritur për shqyrtimin e vendimeve të formës së prerë të gjykatës, me objekt rikthim në punë të punonjësve të larguar padrejtësisht dhe në shkelje të statusit të nëpunësit civil, është konstatuar se:

- Nga auditimi konstatohet se 5 punonjës janë rikthyer në punë me vendim gjyqësor për gjatë vitit 2021 dhe referuar data bazës së mbajtur nga drejtoria e burimeve njerëzore, me datë 31.12.2021 janë 2 ish punonjës të cilët kanë fituar vendimin gjyqësor të formës së prerë që janë në pritje të rikthimit në punë.

- Konstatohet se Komisioni i Posaçëm (KP) nuk i ka shqyrtuar dosjet ekzistuese brenda 60 ditëve, siç parashikon urdhri.
- Kryetari i KP nuk e ka thirrur komisionin ashtu sikurse parashikohet në dispozitat ligjore, të cituara më sipër. Për rikthimin e punonjësve në punë Komisioni i Posaçëm për shqyrtimin e fakteve dhe rrethanave, pas marrjes së vendimeve gjyqësore të formës së prerë, për rikthimin e nëpunësve civilë në detyrë, nuk ka vepruar në përputhje me dispozitat ligjore për t'ia rikthyer të gjithë, në kohë, dhe sipas radhës së daljes së vendimit të formës së prerë të Gjykatës. Referuar largimeve nga puna përgjatë vitit 2021 përse i përket data bazës së vendosur në dispozicion nga Drejtoria Juridike e DPD-së konstatohet se 4 ish punonjës të larguar nga puna kanë nisur procesin gjyqësor me objekt rikthimin në punë dhe pagim page.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

5.1. Rekomanimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, të nxjerrë përgjegjësitë dhe të marrë masa të menjëhershme, për zbatimin e të gjitha kërkesave dhe kriterëve të përcaktuara, për shqyrtimin në kohë nga ana e Komisionit të Posaçëm të vendimeve gjyqësore të formës së prerë me objekt rikthim në punë të punonjësve, duke parashtruar alternative të pranueshme ndaj gjyq fituesve, me qëllim shmangien e efekteve financiare negative për buxhetin e shtetit.

Menjëherë

6. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi ka rezultuar se plani përfundimtar i të ardhurave doganore të raportuara nga DPD, nuk është i njëjtë me planin e të ardhurave doganore, sipas Tabelës së treguesve të konsoliduar të buxhetit të shtetit, publikuar nga MFE. Planin përfundimtar i DPD i referohet Aktit Normativ (AN) nr. 18, datë 14.04.2021, dërguar në DPD me Shkresën e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (MFE) nr. 8443, datë 12.05.2021, ndërsa MFE i referohet planit përfundimtar të të ardhurave doganore sipas AN nr. 34, datë 03.12.2021, i cili sipas komunikimit me DPD, nuk i është përcjellë me shkresë nga MFE dhe për rrjedhojë, nuk është reflektuar si ndryshim në planin përfundimtar të të ardhurave nga dogana. Planin përfundimtar të cilit i referohet DPD është në shumën 169,051 milionë lekë, ndërsa sipas MFE është në shumën 181,015 milionë lekë dhe për rrjedhojë analizat mbi realizimin e të ardhurave doganore nga ana e DPD, nuk janë kryer duke ju referuar planit përfundimtar të të ardhurave nga dogana në shumën 181,015 milionë lekë. Pavarësisht mos dërgimit nga ana e MFE të planit të rishikuar të të ardhurave me AN nr. 34, datë 03.12.2021, duhet të cilësojmë se ky akt është shpallur me publikimin e tij në Fletoren Zyrtare nr. 187/2021, gjë e cila e vë DPD përpara detyrimit për njohje dhe zbatim.

b. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, në lidhje me planifikimin e të ardhurave doganore ka bërë parashikimin për vitin 2021, nisur nga modeli ekonometrik i 60-grup mallrave kryesore, por duhet të cilësojmë që nuk ka një metodikë të miratuar nga Titullari i DPD, për hartimin e planit të të ardhurave nga doganat, referuar dhe metodikës së përdorur aktualisht.

c. Ndryshimet e shpeshta të planit të të ardhurave, nëpërmjet 3 akteve normative të dala gjatë vitit 2021, me një rritje totale kundrejt planit fillestar në masën 8.4 % më shumë, janë rezultat i një planifikimi me rezervë, por dhe i mosparashikimit të ndikimit të faktorëve të brendshëm dhe të jashtëm në të ardhurat doganore.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 2, faqe 15-31, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

6.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, Drejtoria e Planifikimit dhe Analizës së të Ardhurave, duhet të marrë masa për:

- Hartimin dhe miratimin e udhëzuesit/metodikë, mbi planifikimin e të ardhurave nga dogana, për aq sa informacioni dhe analizat e DPD, në këtë proces janë të mjaftueshme dhe të dobishme. DPD duhet të përcaktojë strukturat e duhura brenda sistemit doganor, të cilat do të jenë pjesë e procesit të planifikimit; afatet; metodikën e aplikuar, në lidhje me

marrjen e informacionit, përpunimin e tij; diskutimet mbi hartimin e projekt planit të të ardhurave doganore dhe dërgimin e tij në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë.

- Hartimin e një projekt plani mbështetur në një analizë të treguesve, si dhe duke marrë në konsideratë të gjithë faktorët e riskut të brendshëm dhe të jashtëm, me qëllim finalizimin e një plani sa më real.

Menjëherë

7. Gjetje nga auditimi: Në lidhje me prokurimin për blerje me vlerë të vogël për procedurën në Blerje gazesh për Laboratorin Doganorë, u konstatua se nga ana e Komisionit të Blerjeve në vlerë të vogël, nuk është llogaritur fondi limit, referuar specifikimeve teknike, përpara nxjerrjes së Urdhrit të Prokurimit, në kundërshtim me VKM nr.285, datë 19.05.2021 në Për rregullat e prokurimit publikë, neni 76, pika 2 dhe Udhëzimin nr. 5 të datës 26.06.2021, pika 7, si dhe marrja në dorëzim i mallrave, referuar Procesverbalit të mbajtur nga Komisioni i marrjes në dorëzim dhe afateve të përcaktuara në Ftesën për ofertë, është kryer me 9 ditë vonesë.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 5, faqe 46-61, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

7.1 Rekomandimi: Autoriteti Kontraktor të marrë masa që në vijim të dokumentojë sipas përcaktimeve ligjore mënyrën e llogaritjes së fondit limit, si dhe të ndjekë me përgjegjshmëri procedurat ligjore për realizimin në kohë të prokurimeve/blerje me vlerë të vogël, sipas përcaktimeve kontraktuale apo sipas kritereve të vendosura në ftesën për ofertë.

Në vijimësi

8. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se Drejtoria e Përgjithshme e Doganave ka të miratuar "Strategjinë e Biznesit të Administratës Doganore Shqiptare (ADSH) 2018-2021". Në këtë Strategji janë specifikuar objektivat strategjike, misioni, vizioni, struktura e ADSH-së dhe harta e Strategjisë së Doganave Shqiptare. Megjithatë kjo Strategji, mbetet e pa përditësuar dhe Plani i Veprimit të saj nuk e përfshin vitin 2021, gjë e cila cenon përcaktimin e aktiviteteve, personave përgjegjës dhe afatin e realizimit të secilit objektivi, në kundërshtim me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, në Për menaxhimin Financiar dhe Kontrollin, i ndryshuar, neni 8 në Përgjegjshmëria menaxheriale, pika 8.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 7, faqe 74-83, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

8.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, të marrë masa për përditësimin e Strategjisë Institucionale, apo hartimin e një strategjie të re afatmesme, miratimin e plan veprimit mbi zbatimin e kësaj strategjie, duke kryer periodikisht përditësim të saj dhe të plan veprimeve vjetore, me qëllim përcaktimin e aktiviteteve, strukturave përgjegjëse/personave përgjegjës, afatet e realizimit të objektivave, si dhe kostot respektive.

Menjëherë dhe vijimësi

9. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi rezulton se DPD nuk ka hartuar dhe dorëzuar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dokumentin në Deklaratë për cilësinë e sistemeve të kontrollit të brendshëm, në kundërshtim me kërkesat e Ligjit nr. 10296/2010, neni 4 në Përkufizime, pika 3 dhe 8, si dhe Udhëzimin nr. 28, datë 15.12.2011 "Për paraqitjen e deklaratës dhe raportit vjetor për cilësinë e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësitë publike".

(Më hollësisht trajtuar në pikën 7, faqe 74-83, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

9.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave dhe Nëpunësi Zbatues të marrin masa për vlerësimin e cilësisë dhe gjendjes së sistemit të kontrollit të brendshëm, për hartimin e Deklaratës së cilësisë së sistemeve të kontrollit të brendshëm, si dhe dorëzimin e saj në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (Nëpunësi i Parë Autorizues).

Menjëherë dhe vijimësi

10. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dosjeve të personelit, me fokus stafin e Drejtorisë së Auditit të Brendshëm, rezultoi se përsa i përket certifikimit të audituesve të DAB, u konstatua se 3 (tre) nga 8 (tetë) audituesit e kësaj drejtorie, nuk janë të certifikuar si Auditues i Brendshëm në Sektorin Publik dhe që përbëjnë më shumë se 1/3 e punonjësve të DAB, në kundërshtim me kërkesat ligjore dhe nënligjore. Lidhur me 3 punonjës të larguar përgjatë vitit 2021 nga struktura e DAB, një prej tyre në pozicionin e Drejtorit të Drejtorisë (deri më datë 31.05.2021) nuk ka qenë i certifikuar, veprime këto në kundërshtim me Ligjin nr. 114/2015 për auditin e brendshëm në sektorin publik, neni 11 për punësimin e audituesit të brendshëm dhe VKM nr. 83, datë 03.02.2016 për miratimin e kriterëve të krijimit të njësive të auditimit të brendshëm, pika 3.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 7, faqe 74-83, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

10.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave në bashkëpunim me Drejtorin e Auditit të Brendshëm të marrin masa për ndjekjen e procedurave të pajisjes me Certifikatë të Audituesve të Brendshëm dhe ndjekjen e trajnimeve të detyrueshme në këtë fushë.

Menjëherë

C.1. MASA PËR SHPËRBLIM DËMI

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi zbatimin e kontratave ka rezultuar se në zbatimin e kontratës me objekt nëblerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimik, OE ka lëvruar mallrat përtej afatit të përcaktuar në kontratën nr. 10126 dhe amenduar me nr. 14872/2, datë 13.09.2021. Përlllogaritja e penalitetit të mbajtur nga ana e DPD është bazuar në vlerën e faturave të mallit të dorëzuar dhe jo në vlerën e mbetur pa u zbatuar të kontratës, ashtu siç parashikohet në nenin 12 të kontratës, si dhe shtojcës 15 të DST, në Kushtet e Përgjithshme, Mallra-Kërkesë për Propozim, germa a, neni 24 në Likuidimin e Dëmeve për Dorëzimin e Vonuar, duke shkaktuar dëm ekonomik në shumën 966,239 lekë, si diferencë midis vlerës së përlllogaritur të penalitetit për ditë vonesë sipas përcaktimeve kontraktuale dhe ligjore me vlerën e penalitetit të përlllogaritur nga ana e DPD-së. Sa më sipër, për vitin 2021, DPD ka përlllogaritur dhe ka mbajtur penalitet në vlerën 306,939 lekë, kur duhej të kishte përlllogaritur dhe mbajtur penalitet në vlerën 1,273,178 lekë, me një diferencë prej **966,239 lekë, e cila përbën dëm ekonomik në buxhetin e shtetit.**

(Më hollësisht trajtuar në pikën 5, faqe 46-61, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

Rekomandimi: Drejtorja e Financës dhe Buxhetit në DPD, të marrë masa duke ndjekur të gjitha rrugët administrative dhe ligjore për arkëtimin e vlerës **966,239 lekë** nga OE në E.ò SHPK, shkaktuar nga përlllogaritja e gabuar e penalitetit, për mos lëvrimin e mallit të prokuruar brenda afateve të parashikuara në kontratën në kuadër të procedurës së prokurimit me objekt nëblerje materiale dhe pajisje laboratorike të shërbimit publik dhe reagente kimik.

Menjëherë dhe vijimësi

C.2. MASA PËR ELIMINIMIN E EFEKTEVE FINANCIARE NEGATIVE:

1. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi i dokumentacionit dhe të dhënave të vëna në dispozicion nga Sektori i Monitorimit të Borxhit Doganor në 31.12.2021 rezulton se gjendja e borxhit doganor të jetë në shumën 45,711,586,501 lekë, e përfaqësuar nga 4,688 raste. Borxhi i trashëguar përgjatë viteve rezulton gjithmonë në rritje, **ku për vitin 2021 ka pësuar një rritje prej 657,647,764 lekë ose me 1 % shtesë.**

(Më hollësisht trajtuar në pikën 3, faqe 31-41, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

1.1. Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, si dhe strukturat e menaxhimit të borxhit doganor në qendër dhe degë doganore, të marrin të gjitha masat e nevojshme për të analizuar situatën e rritjes së stokut të borxhit nga viti në vit, si dhe të ndjekin të gjitha procedurat administrative dhe procedurat e tjera në të gjitha shkallët ligjore me qëllim rikuperimin e borxhit **në shumën 45,711,586,000 lekë**, nga i cili vlera prej 657,647,764 lekë është shtuar gjatë vitit 2021.

Menjëherë dhe vijimësi

2. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi mbi zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë me objekt në marrëdhëniet e punës, është evidentuar se:

- Shuma e likuiduar përgjatë vitit 2021, për ish punonjësit e larguar nga puna, si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore të formës së presë, ka rezultuar **në shumën 18,856,179 lekë**. Shpenzimet për ekzekutim të vendimeve gjyqësore nëpër largim nga puna/dhe ose shërbimi civil për vlerën e cituar më lart, konsiderohen shpenzime të panevojshme, si rrjedhojë e veprimeve të paligjshme të institucionit. Përdorimi i këtyre fondeve buxhetore për paga të punonjësve, të cilat nuk kanë punuar për periudhën që janë paguar duke rënduar shpenzimet e vitit 2021, janë cilësuar si shpenzime pa efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet të fondeve buxhetore;
- Gjithashtu, është konstatuar se Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore nuk është kryer vullnetarisht, me qëllim evitimin e shpenzimeve të panevojshme, por është kryer me përmbarues privat, duke shpenzuar në këtë mënyrë shumën prej 1,355,505 lekë, e cila rëndon në buxhetin e shtetit, për vlerat e ndërmjetësimit të cilat indeksohen në bazë të vlerës së padisë, shumës që përfiton kreditori gjyq fitues.

Për sa më sipër, vlera prej 20,211,684 lekë, paguar gjyq fituesve për vitin 2021 dhe shpenzimet për shërbimin përmbarimor, do të konsiderohen efekt financiar negativ shkaktuar buxhetit të shtetit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

2.1 Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave, të marrë në analizë të gjitha vendimet gjyqësore me objekt rikthimin në punë dhe nxjerrjen e përgjegjësive administrative ndaj personave shkaktarë, me qëllim shmangien e efekteve të tilla negative në Buxhetin e Shtetit;

2.2 Rekomandimi: Drejtoria Juridike, duhet të marrë masa për njoftim të menjëhershëm të Drejtorisë së Buxhetit dhe Financës në momentin e disponimit të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, për likuidim page për ish punonjësit, në mënyrë të tillë që ekzekutimi i këtyre vendimeve të realizohet në kohë dhe në mënyrë vullnetare me qëllim eliminimin e pagesave shtesë, si tarifa përmbarimore.

Menjëherë dhe vijimësi

3. Gjetje nga auditimi: Nga auditimi në lidhje me përputhshmërinë e procedurave të ndjekura nga DPD, mbi transferimin e punonjësve brenda sistemit kanë rezultuar mangësitë e mëposhtme:

- Në 34 raste, transferimi i punonjësve është realizuar në kategori të ndryshme, ku si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive, në kundërshtim me Ligjin 152/2013, neni 48, pika 1, i cili lejon transferime brenda së njëjtës kategori. Si rezultat i këtyre transferimeve, jo në përputhje me kriteret, kanë rezultuar efekte financiare negative në shumën 2,614,482 lekë, sipas cilësimit në Tabelën anekse nr.6.3, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit.
- Në 22 raste, për sa i përket transferimeve të realizuara përpara vitit 2021 dhe që rezultojnë ende të transferuar me 31.12.2021, transferimi është realizuar në kategori të ndryshme, ku

si në rastet kur punonjësi është transferuar në një kategori më të ulët, po ashtu kur punonjësi është transferuar në një kategori më të lartë, punonjësi ka fituar pagën më të lartë midis dy kategorive. Transferimi i 22 punonjësve (që rezultojnë ende të transferuar edhe pse në disa raste kanë kaluar mbi 3 vite) është në kundërshtim me legjislacionin në fuqi ka sjellë një efekt financiar negativ prej 4,381,020 lekë përgjatë vitit 2021, sipas cilësimit në Tabelën anekse nr. 6.4, pjesë e Raportit Përfundimtar të Auditimit.

(Më hollësisht trajtuar në pikën 6, faqe 61-74, të Raportit Përfundimtar të Auditimit)

3.1 Rekomandimi: Drejtori i Përgjithshëm i Doganave të nxjerrë përgjegjësitë e shkeljeve ligjore, për transferimin e punonjësve, si dhe të marrë masa të menjëhershme, për kthim të tyre në pozicione punë brenda së njëjtës kategori, me qëllim eliminimin e efekteve financiare negative, për të gjitha rastet e evidentuara, referuar tabelave anekse 6.3 dhe 6.4, pjesë e Pjesë e Projekt Raportit të Auditimit.

D. MASA DISIPLINORE:

Mbështetur në nenin 59, pika 4, shkronja ñaò dhe ñbò, të ligjit nr. 152/2013, datë 30.05.2013, “Për nëpunësin civil” dhe VKM nr. 115, datë 05.03.2014, “Për përcaktimin e procedurës disiplinore dhe të rregullave për krijimin, përbërjen e vendimmarrjen në komisionin disiplinor në shërbimin civil”, i rekomandojmë Drejtorit të Përgjithshëm të Doganave, që në vlerësim të shkeljeve, të konsideruara nga ana jonë, sipas pikës 1 shkronja ñaò dhe ñbò të nenit 57 të ligjit nr. 152/2013, të urdhërojë fillimin e procedurave përkatëse për shqyrtimin dhe dhënien e masave disiplinore për personat përgjegjës të atakuar në Raportin Përfundimtar të Auditimit, në proporcion me shkeljet e konstatuara sipas nenit 58, shkronja ñbò, ñcò dhe ñçò të ligjit. nr. 152/2013, datë 30.05.2013, “Për nëpunësin civil”.

E. NJOFTIMI I DEPARTAMENTIT TË ADMINISTRATËS PUBLIKE DHE KOMISIONERIT TË MBIKËQYRJES TË SHËRBIMIT CIVIL

Për punonjësit e atakuar në Raportin Përfundimtar të Auditimit, të cilët vlerësohen për masa disiplinore sa më sipër, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Drejtoria e Menaxhimit të Burimeve Njerëzore, pasi të zbatojë procedurat e nevojshme ligjore dhe nënligjore për fillimin e ecurisë disiplinore dhe pas përfundimeve të afateve ankimore, **të ndërmarrë veprimet si më poshtë:**

- a. Të njoftojë Departamentin e Administratës Publike, për regjistrimin e masës disiplinore në Regjistrin Qendror të Personelit, në zbatim të neneve 7 dhe 17, të ligjit nr. 152/2013 *ñPër Nëpunësin Civilò*, i ndryshuar.
- b. Të njoftojë Komisionerin për Mbikëqyrjen e Shërbimit Civil, për mbikëqyrjen e ligjshmërisë nëadministrimin e shërbimit civil, në zbatim të nenit 11, të ligjit nr. 152/2013 *ñPër Nëpunësin Civilò*, i ndryshuar.

Për sa më sipër, është hartuar ky Raport Përfundimtar Auditimi.

KONTROLI I LARTË I SHTETIT